

భాగవతము గణనోపాఖ్యానము

పోతన

తెలుగు

భాగవతము

సప్తమ స్కంధము

ఉలపల్లి సాంబశివ రావు

9/16/2010

భాగవతము గణనోపాఖ్యానమునకు ఆధారభూతమైన పోతన తెలుగు
భాగవతము సప్తమ స్కంధము యొక్క పాఠము (పద్యగద్యలు)
ఇక్కడివ్వడమైనది -

Complete text of the Pothana Telugu Bhagabatham, Seventh
skamdhamu which is the base for the Bhagavatham
Comprehensive Volumetric Analysis is furnished here.

Copy Rights :

Pothana Telugu Bhagavatam by [V Sambasiva Rao](#) is licensed under a [Creative Commons Attribution-Non-Commercial 2.5 India License](#) as of September 2009

Compiled by : V Sambasiva Rao

Published in: September. 2010

Published by:

Bhagavatagananadhyayi

Emails:- vsrao50@gmail.com &

pothanatelugubhagavatam@lve.com.sg

pothana telugu bhagavatm at scribd.com.

and at pothana-telugu-bhagavatham@blogspot.com

పోతన తెలుగు

భాగవతము

అనుక్రమణిక

సప్తమ స్కంధము	1
ప్రార్థన	1
నారాయణుని వైషణ్యభావము	1
హిరణ్యాక్షహిరణ్యకశిపుల పూర్వజన్మ	6
సుయజ్ఞోపాఖ్యానము	11
బ్రహ్మహిరణ్యకశిపునకువరములిచ్చుట	18
ప్రహ్లాద చరిత్రము	27
హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదుని హింసించుట	41
ప్రహ్లాదుని జన్మంబు	50
ప్రహ్లాదుడు నరసింహమూర్తిని స్తుతించుట	79
త్రిపురాసుర సంహారము	92
వర్ణాశ్రమ ధర్మంబులు	96
ప్రహ్లాదాజగర సంవాదము	105

ఆశ్రమాదుల ధర్మములు	109
నారదుని పూర్వజన్మ వృత్తాంతము	120
స్తోత్రము	121
ప్రణీతము	122
INTRO	1

పోతన తెలుగు భాగవతము

సప్తమ స్కంధము

ప్రార్థన

- 1 క. శ్రీమద్విఖ్యాతిలతా
క్రామితరోదోంతరాళ కమనీయమహా
జీమూతతులితదేహ
శ్యామలరుచిరజాల రామచంద్రనృపాలా

నారాయణుని వైషమ్యాభావము

- 2 వ. మహనీయగుణగరిష్ఠులగునమ్మునిశ్రేష్ఠులకు నిఖిలపురాణవ్యా
ఖ్యాన వైఖరీసమేతుండయిన సూతుండిట్లనియెనట్లు ప్రాయోప
విష్టుండయిన పరీక్షిన్నరేంద్రుడు శుకయోగీంద్రునవలోకించి

- 3 సీ. సర్వభూతములకు సముడు నెచ్చలి ప్రియుం
 డైన వైకుంఠుడనంతుడాద్యుఁ
 డిందునికొఱకు దైత్యేంద్రులనేటికి
 విషమునికైవడి వెదకి చంపె
 నసురులఁజంపంగనమరులచేదన
 కయ్యెడిలాభమింతైనఁగలదె
 నిర్వాణనాథుండు నిర్గుణుండగు తన
 కసురులవలని భయంబుఁబగయుఁ
- 3.1 ఆ. గలుగనేరవట్టి ఘనుడు దైత్యులఁజంపి
 సురులఁగాచుచునికి చోద్యమనుచు
 సంశయంబు నాకు జనియించె మునినాథ
 ప్రజ్ఞమెఱసి తెలియఁబలుకవయ్య
- 4 వ. అనిన శుకుండిట్లనియె
- 5 శా. నీ సంప్రశ్నము వర్ణనీయముగదా నిక్కంబు రాజేంద్ర ల
 క్షీసంభావ్యుని సచ్చరిత్రము మహాచిత్రంబు చింతింపఁద
 ద్దాసాఖ్యానములోపు విష్ణుచరణ ధ్యానప్రధానంబులై
 శ్రీసంధానములై మునీశ్వరవచోజేగీయమానంబులై
- 6 క. చిత్రంబులు త్రైలోక్యప
 విత్రంబులు భవలతాలవిత్రంబులు స
 న్నిత్రంబులు మునిజనవన
 చైత్రంబులు విష్ణుదేవు చారిత్రంబుల్
- 7 వ. నరేంద్రా కృష్ణద్వైపాయనునకు నమస్కరించి హరికథనంబులుజె
 ప్పద వినుము వ్యక్తుండుగాక గుణంబులు లేక ప్రకృతింజెందక
 భవంబులనొందక పరమేశ్వరుండుదన మాయవలననయిన గు
 ణంబులనావేశించి బాధ్యబాధకత్వంబులనొందునతండు గుణరహి

తుండు సత్త్వరజస్తమంబులు ప్రకృతిగుణంబులగుణంబులకునొక్కొక్కకాలంబున హానివృద్ధులుగలవా యీశ్వరుండు సత్త్వంబున దేవఋషులను రజోగుణంబుననసురులను దమోగుణంబున యక్షరక్షోగణంబులను విభజించె సూర్యుండు పెక్కిడలంగానంబడి యునొక్కరుండైన తెఱంగునదద్విభుండును సర్వగుతుండయ్యును భిన్నుండుగాఁడు తత్త్వవిదులైన పెద్దలుదమలోనంబరమాత్మ స్వరూపంబుననున్న యీశ్వరునివ్విధంబుననెఱుంగుదురు జీవాత్మకుఁబరుండైన సర్వమయుండు తనమాయచేత రజంబును విశ్వంబు సృజింపంగోరి సత్త్వంబును గ్రీడింపంగోరి తమంబును నిద్రింపంగోరి యుత్పాదించి చరమైన కాలంబును సృజియించునా కాలంబున సర్వదర్శనుండైన యీశ్వరుండును గాలాహ్వయుండునునై హరి సత్త్వగుణంబయిన దేవానీకంబునకు వృద్ధియు రజస్తమోగుణంబయిన రాక్షసులకు హానియుంజేయుచుండు

- 8 క. జననాయక యీ యర్థము
ఘనయశుఁడగు ధర్మజునకుఁగ్రతుకాలమునన్
మును నారదుండు చెప్పెను
వినిపించెద వినుము చెవులువిమలతనొందన్
- 9 వ. మున్ను ధర్మరాజు చేయు రాజసూయయాగంబున బాలుండైన
శిశుపాలుండు హరిని నిందించి నిశితనిర్వక్తచక్రధారాదళితమస్త
కుండయి తేజోరూపంబున వచ్చి హరిదేహంబుజొచ్చినంజుచి వె
ఱుగుపడి ధర్మజుండు సభలోనున్న నారదునింజుచి యిట్లనియె
- 10 ఆ. ఎట్టివారికైననేకాంతులకునైన
వచ్చి చొరఁగరాని వాసుదేవు
తత్త్వమందుఁజేదిధరణీశుఁడహితుడై
యెట్లుజొచ్చె మునివరేణ్య నేడు

- 11 ఉ. వేనుఁడు మాధవుండెగడి విప్రులుదిట్టిన భగ్గుఁడై తమో
లీనుఁడుగాఁడె తొల్లి మదలిప్పుఁడు చైద్యుఁడు పిన్ననాటనుం
డేనియు మాధవున్ విన సహింపఁడు భక్తివహింపఁడట్టివాఁ
డే నిబిడప్రభావముననీ పరమేశ్వరునందుఁజొచ్చెనో
- 12 మ. హరిసాధింతు హరిన్ గ్రసించు హరిఃబ్రాణాంతంబునొందింతుఁడా
హరికిన్ వైరినటంచు వీఁడు పటురోషాయత్తుఁడై యెప్పుడుం
దిరుగుంబ్రువ్వదు నోరు వ్రీలిపడదా దేహంబు దాహంబుతో
నరక ప్రాప్తియునొందఁడే క్రియ జగన్నాథుంబ్రవేశించెనో
- 13 వ. అదియునుంగాక దంతవక్త్రుండును వీఁడును నిరంతరంబు గోవిం
దు నిందజేయుదురు నిఖిలజనులు సందర్శింప నేఁడు వీనికి వి
ష్ణుసాయుజ్యంబుగలుగుటకేమి హేతువు వినిపింపుము పవనద
లితదీపశిఖయునుంబోలె నా హృదయంబు సంచలించుచున్నద
నిన ధర్మనందనునకు నారదుండిట్లనియె దూషణభూషణతిరస్కా
రంబులు శరీరంబునకుంగాని పరమాత్మకు లేవు శరీరాభిమానం
బునంజేసి దండవాక్యారుష్యంబులు హింసయై తోడు తెఱంగున
నేను నాయది యనియెడు వైషమ్యంబును భూతంబులకు శరీరం
బునందు సంభవించు అభిమానంబు బంధంబు నిరభిమానుండై
వధించినను వధంబుగాదు కర్తృత్వమొల్లనివానికి హింసయు సి
ద్ధింపదు సర్వభూతాత్మకుండైన యీశ్వరునికి వైషమ్యంబులేదు
కావున
- 14 ఆ. అలుకనైనఁజెలిమినైనగామంబున
నైన బాంధవముననైన భీతి
నైనదగిలి తలఁచునఖిలాత్ముఁడగు హరిఁ
జేరవచ్చు వేఱుజేయఁడతఁడు

- 15 క. వైరానుబంధనంబునఁ
జేరిన చందమున విష్ణుఁజిరతరభక్తిం
జేరఁగరాదని తోడును
నారాయణభక్తియుక్తి నా చిత్తమునన్
- 16 క. కీటకముఁదెచ్చి భ్రమరము
పాటవమున బంభ్రమింప భ్రాంతంబై త
త్రీటకము భ్రమరరూపముఁ
బాటించి వహించుగాదె భయయోగమునన్
- 17 వ. ఇవ్విధంబున
- 18 శా. కామోత్కంఠత గోపికల్ భయమునంగంసుండు వైరక్రియా
సామగ్రిన్ శిశుపాలముఖ్య నృపతుల్ సంబంధులై వృష్ణులుం
ట్రేమన్ మీరలు భక్తిసేమునిదె చక్రింగంటిమెట్లైనను
ద్ధామధ్యానగరిష్ఠుఁడైన హరిఁజెందన్ వచ్చు ధాత్రీశ్వరా
- 19 వ. మఱియుంటెక్కంధ్ర కామ ద్వేష భయ స్నేహ సేవాతిరేకంబులఁ
జిత్తంబు హరిపరాయత్తంబుగాఁజేసి తగ్గతింజెందిరి హరినుద్దేశించి
క్రోధాదులైన యేనింటిలోపలనొక్కటియైన వెన్నునికిలేని నిమిత్తం
బుననతండు వ్యర్థుండయ్యె మీ తల్లి చెలియలి కొడుకులయిన శి
శుపాల దంతవక్త్రులుదొల్లి విష్ణుమందిరద్వారపాలకులు విప్రశాపం
బునఁబదభ్రష్టులై భూతలంబున జన్మించిరి అనిన విని యుధిష్ఠి
రుండు నారదునకిట్లనియె
- 20 మ. అలుగంగారణమేమి విపులకు మున్నా విపులెవ్వారు ని
శ్చలులేకాంతులు నిర్జితేంద్రియులు నిస్సంసారులీశానువ
ర్తులు వైకుంఠపురీనివాసులన విందున్ వారికెబ్బంగిన్
ఖలజన్మంబులు వచ్చె నారద వినంగొతూహలంబయ్యెడిన్

హిరణ్యాక్షహిరణ్యకశిపుల పూర్వజన్మ

- 21 వ. అనిన నారదుండిట్లనియెనొక్కనాఁడు బ్రహ్మమానసపుత్రులైన స
నకసనందనాదులు దైవయోగంబున భువనత్రయంబునందును
సంచరించుచునైదాటేండ్లప్రాయంపు బాలకులభావంబున దిగంబ
రులయి హరిమందిరంబునకు వచ్చి చొచ్చునెడ మొగసాలనున్న
పురుషులిరువురు వారలంజుచి
- 22 క. డింభకులననర్గళవి
స్రంభకుల రమాధినాథసల్లాప సుఖా
రంభకుల ముక్తమానస
దంభకులంజొరంగనీక తఱిమిరధీశా
- 23 క. వారించిన తమకంబున
వారించుక నిలువలేక వడిఁదిట్టిరి దౌ
వారికులనసురయోనిన
వారితులై పుట్టుఁడనుచు వసుధాధీశా
- 24 వ. మఱియునా పిన్నపెద్దలు వారలంజుచి మీరలియ్యెడనుండన్వరు
లుగారు నారాయణచరణకమలంబు విడిచి రజస్తమోగుణులై రా
క్షసయోనింబుట్టుండని శపియించిన వారునా శాపవశంబునఁబద
భ్రష్టులై కూలుచు మొఱిలిడిననమ్మహాత్ములు దయాళులై క్రమ్మ
ఱంగరుణించి మూఁడు జన్మంబులకు వైరంబున భగవత్సన్నిధా
నంబుగలిగెడుమని నిర్దేశించి చనిరివ్విధంబున శాపహతులై హరి
పార్శ్వచరులైన పురుషులిరువురు హిరణ్యకశిపు హిరణ్యాక్షులన
దితికి జన్మించిరందుఁగనిష్ఠుడైన హిరణ్యాక్షుని హరి వరాహరూ
పంబున సంహరించెనగ్రజుండయిన హిరణ్యకశిపుండు నరసింహ
మూర్తి యయిన శ్రీహరిచేత విదళితుండయ్యెనతని కొడుకు ప్రహ్లా

దుండుదండ్రీచేత హింసితుడయ్యును నారాయణపరాయణుడై
శాశ్వతుండయ్యె రెండవ భవంబునగైకశి యను రాక్షసికి రావణ
కుంభకర్ణులయి సంభవించిన విశ్వంభరుడు రఘుకులంబున రా
ఘవుండయి యవతరించి వారల వధియించెనమ్మహాత్ముని పరా
క్రమంబులు మార్కండేయఋషివలననెఱింగెదవు తృతీయజన్మం
బున మీ తల్లిచెలియలికి శిశుపాలదంతవక్త్రులననుద్భవించి

25 శా. వక్రంబింతయు లేక పాయని మహావైరంబునన్ నిత్యజా
తక్రోధస్మరణంబులన్ విదళితోద్యత్వాపసంఘాతులై
చక్రచ్చిన్న శిరస్సులై మునివచశ్శాపావధి ప్రాప్తులై
చక్రింజెందిరి వారు పార్శ్వచరులై సారూప్యభావంబునన్

26 వ. అనిన విని ధర్మనందనుండిట్లనియె

27 క. బాలున్ హరిపదచింతా
శీలున్ సుగుణాలవాలు శ్రీమన్మేధా
జాలున్ సంతోషింపక
యేలా శిక్షించె రాక్షసేంద్రుడనఘా

28 క. పరిభూతవృధనంబులు
నిరుపమసంసారజలధినిర్మథనంబుల్
నరకేసరికథనంబులు
పరిరక్షిత దేవయక్షఫణిమిథునంబుల్

29 వ. మునీంద్రా వినిపింపుమనిన నారదుండిట్లనియె కమలోదరుచేతం
దన సహోదరుండు హతమయ్యెనని విని హిరణ్యకశిపుండు రోష
శోకదందహ్యమానమానసుండయి ఘూర్ణిల్లుచునాభీలదావదహన
జ్వాలాకరాళంబులయిన విలోకనంబుల గగనంబునంబొగలెగయ
నిరీక్షించుచుదటిల్లతాంకురసంకాశధగద్దగిత దంతసందష్టదశన

చ్చదుండునునదభ్రభయంకరభ్రుకుటిత ఫాలభాగుండును నిరం
తరాక్రాంతదురంతవైరవేగుండునునై మహాప్రభాజాలజటాలంబగు
శూలంబుఁగేలనందుకొని సభామండపంబున నిలువంబడి త్రిమస్త
క త్రిలోచన శకుని శంబర శతబాహు నముచి హయగ్రీవ పులో
మ విప్రచిత్తి ప్రముఖులైన దైత్యదానవులనాలోకించి యిట్లనియె

- 30 శా. నాకుందమ్ముడు మీకు నెచ్చెలి రణన్యాయైక దక్షుండు బా
హుకుంఠీకృతదేవయక్షుడు హిరణ్యాక్షుండు వానిన్ మహా
సౌకర్యంగము దాల్చి దానవవధూసౌకర్యముల్ నీటుగా
వైకుంఠుండు వధించిపోయెనట యీ వార్తాస్థితిన్ వింటిరే
- 31 చ. వనములనుండుజొచ్చు ముని వర్గములోపల ఘోషిగాఁడు సం
జననమెటుంగరెవ్వరును జాడ యొకింతయు లేదు తన్ను డా
సిన మఱి డాయు వెంటబడి చిక్క చిక్కఁడు వీనినొక్క కీ
లున మనమెల్ల లోబడక లోబడబట్టుకొనంగవచ్చునీ
- 32 సీ. భుజశక్తి నాతోడఁబోరాడ శంకించి
మున్నీట మునిగిన మునుఁగుగాక
అలయించి పెనఁగునా యచలసంభ్రమమున
కెఱిగి వెన్నిచ్చిననిచ్చుగాక
జగడంబు సైపక సౌకర్యకాంక్షియై
యిలక్రిందనీగిన నీఁగుగాక
క్రోధించి యటుగాక కొంత పౌరుషమున
హరి భంగినడరిననడరుగాక
- 32.1 ఆ. కరినశూలధారఁగంఠంబు విదళించి
వాని శోణితమున వాడి మెఱసి
మత్స్యహోదరునకు మహిఁదర్పణముజేసి
మెఱసివత్తు మీకు మేలుదెత్తు

- 33 క. ఖండితమూలద్రుమమున
నెండిన విటపములభంగినితఁడు పడిననా
ఖండలముఖ్యులు పడుదురు
భండనముననితఁడుదమకుఁబ్రాణములగుటన్
- 34 సీ. పొండు దానవులార భూసురక్షేత్రసం
గతయైన భూమికి గములుగట్టి
మఖతపస్సాధ్యాయ మౌనవ్రతస్థుల
వెదకి ఖండింపుఁడు విష్ణుఁడనఁగ
నన్యఁడొక్కఁడు లేఁడు యజ్ఞంబు వేదంబు
నతఁడె భూదేవ క్రియాదిమూల
మతఁడు దేవర్షి పిత్రాదిలోకములకు
ధర్మాదులకు మహాధారమతఁడె
- 34.1 తే. యే స్థలంబుల గో భూసురేంద్రవేద
వర్ణధర్మాశ్రమంబులు వరుసనుండు
నా స్థలంబులకెల్ల మీరరిగి చెఱచి
దగ్ధములుజేసిరండు మీ దర్శమొప్పు
- 35 వ. అని యిట్లు నిర్దేశించిన దివిజమర్దను నిర్దేశంబులు శిరంబుల ధరి
యించి రక్కసులు పెక్కండ్రు భూతలంబునకుంజని
- 36 సీ. గ్రామ పుర క్షేత్ర ఖర్వుట ఖేట ఘో
షారామ నగరాశ్రమాదికములు
గాలిచి కొలఁకులుగలఁచి ప్రాకార గో
పుర సేతువులు త్రవ్వి పుణ్యభూజ

- చయములు ఖండించి సౌధ ప్రపా గేహ
 పర్ణశాలాదులు పాడుచేసి
 సాధు గో బ్రాహ్మణ సంఘంబులకు హింస
 గావించి వేదమార్గములుజెఱచి
- 36.1 ఆ. కుతలమెల్లనిట్లు కోలాహలంబుగా
 దైత్యులచరింపదల్లడిల్లి
 నష్టమూర్తులగుచు నాకలోకము మాని
 యడవులందుజొచ్చిరమరవరులు
- 37 వ. అంత హిరణ్యకశిపుండు దుఃఖితుండై మృతుండయిన నోదరున
 కునుదకప్రదానాదికార్యంబులాచరించి యతని బిడ్డల శకుని శంబ
 ర కాలనాభ మదోక్త్యదప్రముఖులనూఱడించి వారల తల్లితోఁగూడ
 హిరణ్యాక్షుని భార్యలనందఱ రావించి తమ తల్లియైన దితివలలో
 కించి యిట్లనియె
- 38 శా. నీరాగారనివిష్టపాంథులక్రియన్ నిక్కంబు సంసారసం
 చారుల్ వత్తురుగూడి విత్తురు సదా సంగంబు లేదొక్కచో
 శూరుల్ పోయెడి త్రోవబోయెను భవత్సానుండుదల్లి మహా
 శూరుండాతఁడు తద్వియోగమునకున్ శోకింప నీకేటికిన్
- 39 సీ. సర్వజ్ఞుడీశుండు సర్వాత్ముడవ్యయుం
 డమలుండు సత్కృడనంతుఁడాధ్వఁ
 డాత్మరూపంబుననశ్రాంతమునుదన
 మాయాప్రవర్తనమహిమవలన
 గుణములఁగల్పించి గుణసంగమంబున
 లింగశరీరంబు లీలఁడాల్చి
 కంపితజలములోఁగదలెడి క్రియదోచు
 పాదపంబుల భంగి బ్రామ్యమాణ

- 39.1 ఆ. చక్షువుల ధరిత్రి చలిత యై కానంగఁ
బడిన భంగి వికల భావరహితుఁ
డాతృమయుఁడుగంపితాంతరంగంబునఁ
గదలినట్లు తోచుఁగదలకుండు

సుయజ్ఞోపాఖ్యానము

- 40 వ. అవ్వా యివ్విధంబున లక్షణవంతుండుగాని యీశ్వరుండు లక్షీ
తుండై కర్మసంసరణంబున యోగవియోగంబులనొందించు సంభ
వ వివాశ శోక వివేకావివేక చింతాస్మరణంబులు వివిధంబులీ య
ర్థంబునకుఁబెద్దలు ప్రేతబంధుయమసంవాదంబనునితిహాసంబు
నుదాహరింతురు వినుండు చెప్పెదనుశీనరదేశంబునందు సుయ
జ్ఞుండను రాజుగలండతండు శత్రువులచేత యుద్ధంబున నిహతుం
డయి యున్నయెడ
- 41 సీ. చిరిగిన బహురత్న చిత్రవర్మముతోడ
రానినభూషణరాజితోడ
భీకరబాణ నిర్భిన్న వక్షముతోడఁ
దఱచుఁగాఱెడు శోణితంబుతోడఁ
గీర్ణమై జాఱిన కేశబంధముతోడ
రయరోషదస్త్రాధరంబుతోడ
నిమిషహీనంబైన నేత్రయుగ్మముతోడ
భూరజోయుతముఖాంబుజముతోడఁ
- 41.1 ఆ. దునిసిపడిన దీర్ఘదోర్ధండుములతోడ
జీవరహితుఁడుగునుశీనరేంద్రుఁ
జుట్టి బంధుజనులు సొరిదినుండఁగ భయా
క్రాంతలగుచునతని కాంతలెల్ల

- 42 శా. స్రస్తాకంపితకేశబంధములతో సంభిన్నహారావళితో
హస్తాబ్జంబులు సాచి మోదికొనుచున్ హా నాథ యందున్ బహు
ప్రస్తావోక్తులతోడనేడ్చిరి వగంబ్రాణేశుపాదాలపై
నస్తోక స్తనకుంకమారుణ వికీర్ణాస్రంబు వర్షించుచున్
- 43 మ. అనఘా నిన్నునుశీనరప్రజలకర్థానందసంధాయిగా
మును నిర్మించిన బ్రహ్మ నిర్దయతనున్నూ లించెన్ వీరికిం
దనయశ్రేణికి మాకు దిక్కుగలదే ధాతృశ నీబోటికిం
జనున్ పాసి చనంగ భాత్యజనులన్ సన్నిత్రులంబుత్తులన్
- 44 మ. జనలోకేశ్వర నిన్నుఁబొసిన నిమేషంబుల్ మహాబ్జంబులై
చను లోకాంతరగామివై మరలకీ చందంబునన్ నీవు పో
యిన మేమెట్లు చరింతుమొల్లముగదా యీ లోకవృత్తంబు నేఁ
డనలజ్వాలలఁజొచ్చి వచ్చెదము నీ యంప్రిద్వయింజుడగన్
- 45 వ. అని యిట్లు రాజభార్యలా రాజశవంబు డగ్గటి విలపింపంట్లోడ్డు
గుంకెడు సమయంబున వారల విలాపంబులు విని బ్రాహ్మణబాల
కుండై యముండు చనుదెంచి ప్రేతబంధువులంజూచి యిట్లనియె
- 46 ఉ. మచ్చిక వీరికెల్ల బహుమాత్రముఁజోద్యము దేహి పుట్టుచుం
జచ్చుచునుంటఁజూచెదరు చావక మానెడువారిభంగినీ
చచ్చినవారికేడ్చెదరు చావునకొల్లక డాఁగవచ్చున్
యెచ్చటఁబుట్టినచ్చటికినేఁగుట నైజము ప్రాణికోటికిన్
- 47 క. జననీజనకులఁబొసియు
ఘనవృకముల బాధపడక కడుఁబిన్నలమై
మనియెదమెవ్వఁడు గర్భం
బున మును పోపించె వాఁడె పోషకుఁడడవిన్

- 48 క. ఎవ్వఁడు సృజించుట్రాణుల
నెవ్వఁడు రక్షించుఁద్రుంచునెవ్వఁడనంతుం
డెవ్వఁడు విభుఁడెవ్వఁడు వాఁ
డివ్విధమున మనుచుఁబెనుచు హేలారతుడై
- 49 ఆ. ధనము వీధిఁబడిన దైవవశంబున
నుండు పోవు మూలనున్ననైన
నడవి రక్షలేని యబలుండు వర్ధిల్లు
రక్షితుండు మందిరమునఁజచ్చు
- 50 క. కలుగును మఱి లేకుండును
గలభూతములెల్లగాలకర్మవశములై
నిలువడు ప్రకృతిందధుణ
కలితుఁడుగాఁడాత్మమయుఁడగమ్యుఁడుదలపన్
- 51 సీ. పాంచభౌతికమైన భవనంబు దేహంబు
పురుషుఁడు దీనిలోఁబూర్వకర్మ
వశముననొకవేళ వర్తించు దీపించుఁ
దఱియైననొకవేళఁదలఁగి పోవుఁ
జెడెనేని దేహంబుజెడుగాని పురుషుండు
చెడఁడతనికినింత చేటులేదు
పురుషునకిని దేహపుంజంబునకు వేఱు
గాని యేకత్వంబుగానరాదు
- 51.1 ఆ. దారువులవెలుంగు దహనునికైవడిఁ
గాయములఁజరించు గాలి భంగి
నాళలీనమైననభము చాడ్చున వేఱు
దెలియవలయు దేహి దేహములకు

- 52 వ. అని మఱియునిట్లనియె
- 53 సీ. భూపాలకుఁడు నిద్రపోయెడినొండేమి
 విలపింపనేటికి వెఱ్ఱులార
 యెవ్వఁడు భాషించునెవ్వఁడాకర్ణించు
 నట్టివాఁడెన్నడో యరిగినాఁడు
 ప్రాణభూతుండైన పవనుఁడాకర్ణింప
 భాషింపనేరఁడు ప్రాణి దేహ
 ములకు వేఱై తాన ముఖ్యుడై యింద్రియ
 వంతుడై జీవుండు వలనుమెఱయ
- 53.1 ఆ. ప్రాభవమున భూతపంచకేంద్రియమనో
 లింగదేహములను లీలఁగూడు
 విడుచునన్యఁడొకఁడు విభుఁడు దీనికి మీరు
 పొగలనేల వగలఁబొరలనేల
- 54 క. ఎందాఁకనాత్మ దేహము
 నొందెడునందాఁకగర్భయోగములటపైఁ
 జెందవు మాయాయోగ
 స్పందితులై రిత్త జాలిఁబడనేమిటికిన్
- 55 మ. చెలులుందల్లులుదండ్రులాత్మజులు సంసేవ్యుల్ సతుల్ చారుని
 ర్మలగేహంబులటంచుఁగూర్తురు మహామాయాగుణభ్రాంతులై
 కలలోఁదోచిన యోగముల్ నిజముల్ కర్మానుబంధంబులం
 గలుగున్ సంగములేక మానుఁబిదపంగర్మాంతకాలంబునన్
- 56 వ. మఱియు మాయాగుణప్రపంచంబునెఱింగెడు తత్త్వజ్ఞులు నిత్యాని
 త్యంబులంగూర్చి సుఖదుఃఖంబులంజెందరజ్ఞులుగొందఱు యోగ
 వియోగంబులకు సుఖదుఃఖంబులనొందుదురు తొల్లి యొక్క మ
 హాగహనంబున విహగంబులకునంతకభూతుండైన యెఱుకగల
 డతండొక్కనాఁడు ప్రభాతంబున లేచి వాటంబైన వేటతమకంబున

- 57 క. వల లురులు జిగురుగండెలుఁ
జలిదియు జిక్కంబు ధనువు శరములుగోనుచుం
బులుగులఁబట్టెడు వేడుక
యలుగులు వెడలంగఁగదలి యడవికిఁజనియెన్
- 58 వ. ఇట్లడవికింజని తత్ప్రదేశంబునందు
- 59 క. కట్టలుకఁదడుకుదాటునఁ
బిట్టలనురిగోలఁదిగిచి బిటుసున టొక్కల్
పట్టి విఱిచి చిక్కములోఁ
బెట్టుచు విహరించె లోకభీకరలీలన్
- 60 వ. మఱియు నానావిధంబులగు శకుంతలంబులనంతంబునొందించు
చు సకల పక్షి సంహారసంరబ్ధకుండైన లుబ్ధకుండుదన ముందటఁ
గాలచోదితంబై సంచరించుచున్న కుళింగ పక్షి మిథునంబుగనుం
గొని యందుఁగుళింగినురిందిగిచి యొక్క చిక్కంబులో వైచినంజు
చి దుఃఖించి కుళింగపక్షి యిట్లనియె
- 61 చ. అడవులమేఱ మేసి మనమన్యులకెన్నఁడునెగ్గుజేయకి
క్కడ విహరింప నేడకట కట్టిఁడిబ్రహ్మ కిరాతు చేతిలోఁ
బడుమని వ్రాసెనే నుదుటఁబాపపు దైవము కంటికింత యె
క్కుడు బరువయ్యెనేబ్రదుకుగోమలి యేమననేర్తుఁజెల్లరే
- 62 క. ఒకమాటు మనలనందఱఁ
బ్రకటించి కిరాతువలలఁబడఁజేయక ని
న్నొకటిన్ వలఁబడఁజేసిన
వికటిక్కతదక్షమైన విధినేమందున్

- 63 ఉ. టొక్కలు రావు పిల్లలకు టోపటినుండియు మేతగానమిం
బొక్కెడు గూటిలోనెగసిపోవగ నేరవు మున్ను తల్లి యీ
దిక్కుననుండి వచ్చునని త్రిప్పని చూడ్కుల నిక్కినిక్కి న
ల్దిక్కులుజూచుచున్నవతిదీనతనెట్లు భరింతునకటా
- 64 వ. అని యివ్వధంబున
- 65 క. కుంతితనాదముతోడను
గంఠము శోషింప వగచు ఖగమును హననో
త్యంరుండైన కిరాతుఁడ
కుంతితగతిసేసెనొక్క కోలంగూలన్
- 66 క. కాలము వచ్చిన శబరుని
కోలను ధరఁగూలె ఖగము ఘోషముతోడం
గాలము డాసిన నేలం
గూలక పోవశమె యెట్టి గుణవంతులకున్
- 67 ఉ. కావున మీఱు చచ్చుతఱిగానరు చచ్చి ధరిత్రిబడ్డ ధా
త్రీవిభుదేహముంగదిసి దీనతనేడువనేల పొండు చిం
తావతులార వత్సరశతంబులకైన నిజేశు చక్కికిం
బోవుట దుర్లభంబు మృతిఁబొందినవారలు చేరవత్తురే
- 68 వ. అని యిట్లు కపటబాలకుండై క్రీడించుచున్న యముని యుపలా
లనాలాపంబులు విని సుయజ్ఞుని బంధువులెల్ల వెఱఁగుపడి సర్వ
ప్రపంచంబు నిత్యంబుగాదని తలంచి శోకింపక సుయజ్ఞునికి సంప
రాయిక కృత్యంబులుజేసి చనిరంతనంతకుండంతర్జితుండయ్యెనని
చెప్పి హిరణ్యకశిపుండుదన తల్లినిదమ్మునిభార్యలంజుచిట్లనియె

- 69 క. పరులెవ్వరుదామెవ్వరు
పరికింపగనేకమగుట భావింపరు త
త్పరమజ్ఞానము లేమిని
బరులును నేమనుచుదోచుబ్రాణులకెల్లన్
- 70 వ. అని తెలియంబలికిన హిరణ్యకశిపుని వచనంబులు విని దితిగో
డండ్లునుందానును శోకంబు మాని తత్త్వవిలోకనంబుగలిగి లో
కాంతరగతుండైన కొడుకునకు వగవక చనియెనని చెప్పి నార
దుండు ధర్మనందనునకిట్లనియె
- 71 క. అజరామరభావంబును
ద్రుజగద్రాజ్యంబునప్రతిద్యంద్యము దో
ర్విజితాఖిలశాత్రవమును
గజరిపుబలమును హిరణ్యకశిపుఁడుగోరెన్
- 72 వ. ఇట్లుగోరి మందరాచలద్రోణికింజని యందుగాలిపెనువ్రేల నేలనిలు
వంబడి యూర్ధ్వబాహుండయి మిన్ను చూచుచు వాఁడి మయూ
ఖంబులతోడి ప్రళయకాలభానుండునుంబోలె దీర్ఘజటారుణప్రభా
జాలంబులతోడనెవ్వరికిందేఱిచూడరాక పరమదారుణంబైన తపం
బుజేయుచుండె నిర్ఘరులు నిజస్థానంబులనుండిరి అంత
- 73 మ. అదిరెంగుంభుని సాద్రియై కలగెనేడంభోనిధుల్ తారకల్
చెదరెన్ సగ్రహసంఘులై దిశలు విచ్చిన్నాంతలై మండఁబె
ల్లదరెన్ గుండెలు జంతుసంహతికినుగ్రాచార దైత్యేంద్రమూ
ర్ధదశోద్ధూతసధూమ హేతిపటలోదంచత్తపోవహ్నిచేన్
- 74 వ. ఇట్లు తైలోక్యసంతాపకరంబైన దైత్యరాజతపోవిజృంభణంబు సైరిం
పజాలక నిలింపులు నాకంబు విడిచి బ్రహ్మలోకంబునకుంజని లో
కేశ్వరుండయిన బ్రహ్మకు వినతులయి యిట్లని విన్నవించిరి

- 75 క. దితికొడుకుతపము వేడిమి
నతితప్పులమైతిమింకనలజడినమరా
వతినుండ వెఱతుమెయ్యది
గతి మాకును దేవదేవ కారుణ్యనిధి
- 76 శా. శంకాలేశము లేదు దేవ త్రిజగత్సంహారమున్ దేవతా
సంకోచంబును వేదశాస్త్రపదవీసంక్షేపమున్ లేక యే
వంకన్ లేవనటంచు దుస్సహతపోవ్యావృత్తి చిత్తంబులో
సంకల్పించె నిశాచరుండు ప్రతిసంస్కారంబు చింతింపవే
- 77 శా. నీవేరీతిద్రపోబలంబున జగన్నిర్మాణముంజేసి యీ
దేవాధీశులకంటెనెక్కుడు సిరిందీపించితిబ్బంగిదా
నీ విశ్వంబుద్రపస్సమాధిమహిమన్ హింసించి వేటొక్క వి
శ్వావిర్భావకరత్వశక్తిమదిలోనర్థించినాడీశ్వరా
- 78 వ. అదియునుంగాక కాలాత్మకులగు జీవాత్మలకనిత్యత్వంబుగలుగు
టంజేసి తపోయోగసమాధిబలంబునందనకు నిత్యత్వంబు సంపా
దింతునని తలంచినాడని మఱియునిట్లనిరి
- 79 మ. భవదీయంబగునున్నతోన్నత మహాబ్రహ్మకపీఠంబు సం
స్తవనీయంబగుభూతియున్విజయమున్ సౌఖ్యంబుసంతోషమున్
భువనశ్రేణికినిచ్చి దైత్యుని తపస్సూర్తిన్ నివారించి యో
భువనాధీశ్వర కావవే భువనముల్ పూర్ణప్రసాదంబునన్

బ్రహ్మహిరణ్యకశిపునకువరములిచ్చుట

- 80 వ. అని దేవతలు విన్నవించిన స్వయంభూతుండును భగవంతుండు
నునైన నలుమొగంబులప్రోడ భృగుదక్షాదులతోడ మందరపర్వ
తంబునకు వచ్చి యందు నియమయుక్తుండునుబిహీలకావృత
మేదోమాంసచర్మరక్తుండును వల్మీకతృణవేణుపరిచ్ఛన్నుండును

మహాతపఃప్రభావసంపన్నుండునునై నీరంధ్రనిబిడనీరదనికరనివి
ష్ట నీరజబంధుండునుంబోలె నివసించియున్న నిర్ఘరాతంజుచి
వెలుగుపడి నగుచునిట్లనియె

- 81 మత్తకోకిల. ఓ సుూరికులేంద్ర నీ క్రియనుగ్రమైన తపంబు మున్
చేసి చూపినవారు లేరిఁజేయువారును లేరు నే
నీ సమాధికి మెచ్చితిన్ విను నీ యభీష్టములిత్తువా
యాసమేటికి లెమ్ము లెమ్ము మహాత్మా కోరుము కోరికల్
- 82 శా. దంశవ్రాతములుంబిపీలికలు మేదఃక్రవ్యరక్తంబులన్
సంకీర్ణంబులుజేసి పట్టితి నగా శల్యావశిష్టుండవై
వంశచ్ఛన్నతృణావళీయుత మహావల్మీకమందింద్రియ
భ్రంశంబింతయు లేక నీకు నిలువంబ్రాణంబులెట్లుండెన్
- 83 ఉ. ఉత్సుకతన్ జలాన్నములనొల్లక యీ క్రియ నూఱుదివ్య సం
వత్సరముల్ శరీరమున వాయువులన్ నిలుపంగవచ్చునే
యుత్సవమయ్యెఁజూచి మమునుగ్రతపంబున గెల్చితీవునే
వత్సలతన్ నినుంగదియ వచ్చితిగోరికలెల్లనిచ్చెదన్
- 84 వ. అని పలికి వనమక్షికాపిపీలికాభక్షితంబైన రక్షోవిభుని దేహంబు
మీదంగమండలుజలంబులు ప్రోక్షించిననద్దానవేంద్రుండుగమలా
సనకరకమల కమనీయకనకమయదివ్యామోఘకమండలునిగ్గత
నిర్మలనీరధారాబిందుసందోహసంసిక్తసకలాంగుండయి తపంబు
చాలించి సాంద్రకీదకసంఘాతసంఘాదిత వామలూరుమధ్యంబు వె
లువడి మహాప్రభావబలసౌందర్యతారుణ్యసహితుండును వజ్రసం
కాశ దేహుండునుదప్తసువర్ణుండునునై నీరసేంద్రననికరనిగ్గతవ
హ్నియునుంబోలె వెలుంగుచుంజనుదెంచి

- 85 మ. దివిజానీకవిరోధి మ్రొక్కెగని వాగ్దేవీమనోనేతకున్
సవిశేషోత్సవసంవిధాతకునమత్సంత్రాతకున్ సత్తపో
నివహభీష్టవరప్రదాతకు జగన్నిర్మాతకున్ ధాతకున్
వివిధప్రాణీలలాటలేఖనమహావిద్యానుసంధాతకున్
- 86 వ. ఇట్లు దైత్యేశ్వరుండు దివినున్న హంసవాహనునకు ధరణీతలం
బున దండప్రణామంబులాచరించి సంతోషబాష్పసలిలసంవర్ధితపు
లకాంకురుండై యంజలిజేసి కంజాతగర్భునిమీద దృష్టి యిడి గ
ద్గదస్వరంబుననిట్లని వినుతించె
- 87 సీ. కల్పాంతముననంధకారసంవృతమైన
జగమునెవ్వఁడందన సంప్రకాశ
మున వెలిగించుచు మూఁడుభంగుల రజ
స్సత్త్వతమోగుణసహితుఁడగుచుఁ
గల్పించు రక్షించుఁగడపటఱ్ఱహరించు
నెవ్వఁడాద్యుఁడు సర్వహేతువగుచు
శోభితుండై స్వయంజ్యోతియై యొక్కట
విలసిల్లునెవ్వఁడు విభుత మెఱసి
- 87.1 ఆ. సమయమయిన మానసప్రాణబుద్ధీంద్రి
యములతోడనెవ్వఁడలఘు మహిమ
నడరునట్టి సచ్చిదానందమయునకు
మహితభక్తి నే నమస్కరింతు
- 88 వ. దేవా నీవు ముఖ్యప్రాణంబగుటంజేసి ప్రజాపతివి మనోబుద్ధి చి
త్తేంద్రియంబులకునధీశ్వరుండవు మహాభూతగణంబులకునాధార
భూతుండవు త్రయీతనువునంగ్రతువులు విస్తరింతువు సకల వి
ద్యలు నీ తనువులు సర్వార్థసాధకులకు సాధనీయుండవాత్మని
ష్ఠాగరిష్ఠులకు ద్యేయంబగునాత్మవు కాలమయుండవై జనులకు

నాయుర్నాశంబుజేయుదువు జ్ఞానవిజ్ఞానమూర్తివాద్యంతరహి
తుండవంతరాత్మవు మూఁడు మూర్తులకు మూలంబగు పరమా
త్మవు జీవలోకంబునకు జీవాత్మవు సర్వంబును నీవ నీవుగాని
ది లేశంబును లేదు వ్యక్తుండవుగాక పరమాత్మవై పురాణపురు
షుండవై యనంతుడవైన నీవు ప్రాణేంద్రియ మనోబుద్ధి గుణంబు
లనంగీకరించి పరమేష్ఠిపదవిశేషంబున నిలిచి స్థూలశరీరంబునం
జేసి యింతయుంబ్రపంచించుతువు భగవంతుడవైన నీకు మ్రొక్కెద
నని మఱియునిట్లనియె

- 89 క. కోరినవారలకోర్కులు
నేరుపుతోనిచ్చి మనుష నీక్రియనన్యుల్
నేరరు కరుణాకర నేఁ
గోరెద నీవిచ్చెదేనిఁగోరికలభవా
- 90 శా. గాలింగుంభినినగ్నినంబువులనాకాశస్థలిన్ దిక్కులన్
రేలన్ ఘనములందమఃప్రభల భూరిగ్రాహరక్షోమ్మగ
వ్యాళాదిత్యనరాదిజంతుకలహవ్యాప్తిన్ సమస్తాస్త్ర శ
స్త్రాళిన్ మృత్యువులేని జీవనము లోకాధీశ యిప్పింపవే
- 91 వ. అని మఱియు రణంబులందుఁదనకెదురులేని శౌర్యంబును లోక
పాలురనతిక్రమించు మహిమయును భువనత్రయజయంబును
హిరణ్యకశిపుండుగోరిననతని తపంబునకు సంతోషించి దుర్లభం
బయిన వరంబులన్నియునిచ్చి కరుణించి విరించి యిట్లనియె
- 92 శా. అన్నా కశ్యపపుత్రా దుర్లభములీ యర్థంబులెవ్వారికిన్
మున్నెవ్వారలుఁగోరరీ వరములన్ మోదించితిన్ నీ యెడన్
నన్నుంగోరినవెల్లనిచ్చితిఁబ్రవీణత్వంబుతో బుద్ధి సం
పన్నత్వంబుననుండుమీ సుమతివై భద్రైకశీలుండవై

- 93 వ. అని యిట్లమోఘంబులయిన వరంబులిచ్చి దితిసందనుచేతంబూ
జితుండై యరవిందసంభవుండు బృందారకసందోహవంద్యమా
నుండగుచు నిజమందిరంబునకుంజనియె ఇవ్విధమ్మున నిలిం
పారాతి వరపరంపరలు సంపాదించుకొని
- 94 క. సోదరుఁజంపిన పగకై
యాదరమించుకయు లేక యసురేంద్రుఁడు కం
జోదరుపై వైరము దు
ర్మాదరతుండగుచుఁజేసి మనుజాధీశ
- 95 సీ. ఒకనాఁడు గంధర్వయూధంబుఁబరిమార్చు
దివిజులనొకనాఁడుదెరలఁదోలు
భుజగులనొకనాఁడు భోగంబులకుఁబాపు
గ్రహములనొకనాఁడుగట్టివైచు
నొకనాఁడు యక్షులనుగ్రత దండించు
నొకనాఁడు విహగులనొడిసిపట్టు
నొకనాఁడు సిద్ధులనొడించి బంధించు
మనుజులనొకనాఁడు మదమడంచు
- 95.1 తే. గడిమినొకనాఁడు కిన్నర ఖచర సాధ్య
చారణ ప్రేత భూత పిశాచ వన్య
సత్త్వ విధ్యాధరాదుల సంహరించు
దితితనూజుండు దుస్సహతేజుఁడగుచు
- 96 క. అట్టళ్ళతోడఁగోటలఁ
గట్టలుకంగూలఁద్రోచి క్రవ్యాదులతోఁ
జుట్టు విడిసి దిక్పాలుర
పట్టణములుగొనియెనతఁడు బలముననధిపా

- 97 క. కృశలై సంప్రాపిత దు
ర్దశలై సర్వంకపోగ్రదైతేయాజ్ఞా
వశలై నిశలును దివములు
దిశలెల్లనుగట్టుబడియె దీనతననఘా
- 98 వ. మఱియునద్దానవేంద్రుండు విద్రుమనోపానంబులును మరకతమ
ణిమయప్రదేశంబులును వైడూర్యరత్నస్తంభసముదయంబులును
జంద్రికాసన్నిభస్ఫటికసంఘటితకుడ్యంబులును పద్మరాగపీఠకన
కకవాటగేహళీవిటంకవాతాయనంబులును విలంబమానముక్తాఘ
లదామవితానశోభితధవళపర్యంకంబులును వివిధవిచిత్రవిమానం
బులును నిరంతరసురభికుసుమఫలభరితపాదపమహోద్భానంబు
లును హేమారవిందసౌగంధికబంధురసరోవరంబులును రమణీ
యరత్నప్రసాదవిశేషంబులును మనోహరపరిమళశీతలమందమా
రుతంబులును మృదుమధురనినదకీరకోకిలకులకోలాహలంబు
నుగలిగి విశ్వకర్మనిర్మితంబై త్రైలోక్యరాజ్యలక్ష్మీశోభితంబైన మహేం
ద్రభవనంబు చోచ్చి
- 99 మ. దితిపుత్రుండు జగత్త్రయైకవిభుడై దేవేంద్రసింహాసనో
ద్ధతుడైయుండ హరాచ్యుతాంబుజభవుల్ దప్పించి భీతిన్ సమా
గతులై తక్కిన యక్షకిన్నరమరుద్గంధర్వసిద్ధాదులా
నతులై కానుకలిచ్చి కొల్తురతనిన్ నానాప్రకారంబులన్
- 100 శా. ఏ దిక్పాలకురజుచి నేడలుగునో యే దేవు బంధించునో
యే దిగ్భాగముమీద దాడి చనునో యే ప్రాణులంజంపునో
యీ దైత్యేశ్వరుడంచునోండోరులుదారింద్రాదులాస్తానభూ
వేదిన్ మెల్లన నిక్కి చూతురు భయావిర్భూతరోమాంచులై

- 101 సీ. కోలాహలము మాని కొలువుఁడీ సురలార
 తలఁగి దీవింపుఁడీ తపసులార
 ఫణులెత్తకుఁడు నిక్కి పన్నగేంద్రములార
 ప్రణతులై చనుఁడీ దిక్పాలకులార
 గానంబు చేయుఁడీ గంధర్వవరులార
 సందడిఁబడకుఁడీ సాధ్యులార
 యాడుఁడీ నృత్యంబులప్పరోజనులార
 చేరిక మ్రొక్కుఁడీ సిద్ధులార
- 101.1 తే. శుద్ధకర్పూరవాసితసురభిమధుర
 భవ్యనూతన మైరేయపానజనిత
 సుఖవిలీనతనమరారి సొక్కినాఁడు
 శాంతి లేదండ్రు నిచ్చలుఁజారులధిప
- 102 శా. లీలోద్యానలతానివాసములలో లీలావతీయుక్తుడై
 హాలాపానవివర్ధమానమదలోలావృత్తతామ్రాక్షుడై
 కేళిందేలఁగ నేనుఁదుంబురుఁడు సంగీతప్రసంగంబులన్
 వాలాయంబుఁగరంగజేయుదుము దేవద్వేషినుర్వీశ్వరా
- 103 క. యాగములు బుధులు ధరణీ
 భాగములంజేరుచుండఁబఱతెంచి హవి
 ర్భాగములుదాన కైకొనుఁ
 జాగింపఁడు దైత్యుఁడమరసంఘంబునకున్
- 104 సీ. సకలమహాద్వీపసహిత విశ్వంభరా
 స్థలిని దున్నక పండు సస్యచయము
 కామధేన్వాదుల కరణినర్థులుగోరు
 కోర్కులు గగనంబుగురియుచుండు

వననిధుల్డును వాహినీసందోహ
ములును వీచుల రత్నములు వహించు
నుర్వీరుహంబులునొక్కకాలంబున
నఖిలర్తుగుణములనతిశయిల్లు

- 104.1 తే. నంబుసంపూరితద్రోణులగుచునొప్పుఁ
బర్వతంబులు సర్వదిక్పాలవివిధ
గుణములెల్లను తానె క్షైకొనుచు దైత్య
విభుఁడు త్రైలోక్యరాజ్యసంవృద్ధినుండ
- 105 వ. ఇట్లు సకల దిక్కులు నిర్బించి లోకైకనాయకుండై తన యిచ్ఛాప్రకా
రంబుననిందియసుఖంబులనుభవించుచుఁదనియక శాస్త్రమార్గం
బునతిక్రమించి విరించివరజనితదుర్వారగర్వాతిరేకంబున సుప
ర్వారాతి యైశ్వర్యవంతుండై పెద్దకాలంబు రాజ్యంబుజేయునెడ
- 106 ఉ. ఎన్నఁడు మాకు దిక్కుగలదెన్నఁడు దైత్యునిబాధ మాను మే
మెన్నఁడు వృద్ధిఁబొందగలమెవ్వరు రక్షకులందు దేవతా
కిన్నర సిద్ధ సాధ్య ముని ఖేచరనాయకులాశ్రయించిరా
పన్నగతల్పు భూరిభవబంధవిమోచనుఁబద్మలోచనున్
- 107 వ. ఇట్లు దానవేంద్రుని యుగ్రదండంబునకు వెఱచి యనన్యశరణ్యులై
రహస్యంబుననందఱుంగూడికొని
- 108 ఉ. ఎక్కడనున్నవాఁడు జగదీశ్వరుఁడాత్మమయుండు మాధవుం
డెక్కడికేగె శాంతులు మునీశులు బిక్షులు రారు క్రమ్మఱన్
దిక్కులనెల్ల నెక్కుడు తుదింజొరదిక్కుగునట్టి దిక్కుకై
మ్రొక్కిదమేము హస్తయుగముల్ ముకుళించి మదీయరక్షకున్
- 109 వ. అని మఱియునాహారాదులు మాని చిత్తంబులు పరాయత్తంబులు
గానీక సమాహితబుద్ధులై భగవంతుఁడును మహాపురుషుండును

మహాత్ముండును విశుద్ధజ్ఞానానందమయుండునునైన హృషీకేశు
నకు నమస్కరించుచున్న యెడ మేఘురవసమానగంభీరనినదం
బున దిశలు మ్రోయించుచు సాధులకునభయంబుగావించుచు
దృశ్యమానుండుగాక పరమేశ్వరుండైన హరి యిట్లనియె

110 మ. భయముంజెందకుఁడయ్య నిర్జరవరుల్ భద్రంబు మీకయ్యెడున్
జయమున్ లాభము భూతసంతతికి మత్సందర్శనప్రాప్తిన
వ్యయమై చేరునెఱుంగుదున్ దితిసుతవ్యాపారభాషావిప
ర్యయముల్ కాలముగూడఁజంపెదఁజనుండందాఁక మీ త్రోవలన్

111 ఆ. శుద్ధసాధులందు సురలందు శ్రుతులందు
గోవులందు విప్రకోటి యందు
ధర్మపదవి యందుఁదగిలి నా యందు వాఁ
డెన్నఁడలుగు నాఁడె హింసనొందు

112 క. కన్నకొడుకు శమదమసం
పన్నుఁడు నిర్వైరుఁడనక ప్రహ్లాదుని వాఁ
డెన్నఁడు రోషంబుననా
పన్నతనొందించు నాఁడె పట్టి వధింతున్

113 శా. వేధోదత్తవరప్రసాదగరిమన్ వీఁడింతవాఁడై మిమున్
బాధంబెట్టుచునున్నవాఁడని మదిన్ భావించి భావించి నే
సాధింపందఱిగాదు కావునఁగడున్ సైరించితిన్ మీఁదటన్
సాధింతున్ సురలార నేఁడు చనుఁడా శంకింప మీకేటికిన్

114 వ. అని యిట్లు దనుజమర్దనుండు నిర్దేశించిన నిలింపులు గుంపులు
గొని మ్రొక్కి రక్కసుండు మ్రగ్గుట నిక్కంబని తమతమ దిక్కుల
కుంజనిరి హిరణ్యకశిపునకు విచిత్రదరిత్రులు నలువురు పుత్రు
లుద్భవించిరి అందు

115 సీ. తనయందుననుభవములందునొకభంగి
 సమహితత్వంబున జరుగువాడు
పెద్దలబోడగన్న భృత్యనికైవడిఁ
 జేరి నమస్కృతుల్ చేయువాడు
కన్నుదోయికినన్యకాంతలడ్డంబైన
 మాతృభావముజేసి మరలువాడు
తల్లిదండ్రుల భంగి ధర్మవత్సలతను
 దీనులగావఁజింతించువాడు

115.1 తే. సఖుల యెడ నోదరస్థితి జరుపువాడు
 దైవతములంచు గురువులదలచువాడు
 శీలలందును బొంకులులేనివాడు
 లలితమర్యాదుడైన ప్రహ్లాదుడధిప

116 వ. మఱియును

117 సీ. ఆకార జన్మ విద్యార్థ వరిష్ఠుడై
 గర్వసంస్తంభసంగతుడుగాడు
వివిధమహానేక విషయ సంపన్నుడై
 పంచేంద్రియములచేఁబట్టుబడుడు
భవ్యవయోబలప్రాభవోపేతుడై
 కామరోషాదులఁగ్రందుకొనడు
కామినీ ప్రముఖ భోగములన్నిగలిగిన
 వ్యసనసంసక్తి నావంకబోడు

- 117.1 ఆ. విశ్వమందుఁగన్న విన్న యర్థములందు
వస్తుదృష్టిజేసి వాంఛ యిడఁడు
ధరణీనాథ దైత్యతనయుండు హరిపర
తంత్తుడై హతాన్యతంత్తుఁడగుచు
- 118 ఆ. సద్గుణంబులెల్ల సంఘంబులై వచ్చి
యసురరాజతనయనందు నిలిచి
పాసి చనవు విష్ణుబాయని విధమున
నేఁడుఁదగిలియుండు నిర్మలాత్మ
- 119 మ. పగవారైన సురేంద్రులున్ సభలలోఁ బ్రహ్లాదసంకాశులన్
సుగుణోపేతులనెందు నేమెఱుఁగమంచున్ వృత్తబంధంబులం
బొగడంజొత్తురు సత్యవీంద్రుల క్రియన్ భూనాథ మీబోటి స
ద్భగవద్భక్తులు దైత్యరాజతనయుంబాటించి కీర్తింపరే
- 120 క. గుణనిధి యగు ప్రహ్లాదుని
గుణములనేకములుగలవు గురుకాలమునన్
గణుతింపనశక్యంబులు
ఫణిపతికి బృహస్పతికిని భాషాపతికిన్
- 121 వ. ఇట్లు సద్గుణగరిష్ఠుండయిన ప్రహ్లాదుండు భగవంతుండయిన వా
సుదేవుని యందు సహజసంవర్ధమాన నిరంతర ధ్యానరతుండై
- 122 సీ. శ్రీవల్లభుఁడుదన్నుజేరిన యట్టెన
జెలికాండ్రనెవ్వరిజేర మఱచు
నసురారిదనమ్రాలనాడిన యట్టెన
నసురబాలురతోడనాడ మఱచు

భక్తవత్సలుఁడు సంభాషించినట్టైన
 బరభాషలకు మాటుపలుక మఱచు
 సురవంద్యుఁడనలోనఁజూచిన యట్టైనఁ
 జొక్కి సమస్తంబుఁజూడ మఱచు

122.1 తే. హరిపదాంభోజయుగచింతనామృతమున
 నంతరంగంబు నిండినట్టిననతఁడు
 నిత్య పరిపూర్ణుఁడగుచున్నయును మఱచి
 జడత లేకయునుండును జడుని భంగి

123 శా. పానీయంబులుద్రావుచుంగుడుచుచున్ భాషించుచున్ హాసలీ
 లానిద్రాదులు చేయుచుందిరుగుచున్ లక్ష్మించుచున్ సంతత
 శ్రీనారాయణపాదపద్మయుగళీచింతామృతాస్వాదసం
 ధానుండై మఱచెన్ సురారిసుతుఁడే తద్విశ్వమున్ భూవరా

124 సీ. వైకుంఠచింతావివర్జితచేష్టుఁడై
 యొక్కఁడునేడుచునొక్కచోట
 నశాంతహరిభావనారూఢచిత్తుఁడై
 యుద్ధతుఁడై పాడునొక్కచోట
 విష్ణుఁడింతియ కాని వేటొండు లేదని
 యొత్తిలి నగుచుండునొక్కచోట
 నళినాక్షుఁడను నిధానముగంటి నేనని
 యుబ్బి గంతులువైచునొక్కచోటఁ

124.1 ఆ. బలుకునొక్కచోటఁబరమేశుఁగేశవుఁ
 బ్రణయహర్షజనితసలిల
 మిళితపులకుఁడై నిమీలితనేత్రుఁడై
 యొక్కచోట నిలిచి యూరకుండు

- 125 వ. ఇట్లు పూర్వజన్మపరమభాగవతసంసర్గసమాగతంబైన ముకుంద
చరణారవిందసేవాతిరేకంబుననఖిర్వనిర్వాణభావంబున విస్తరించు
చునప్పటప్పటికి దుర్జనసంసర్గనిమిత్తంబునందన చిత్తంబన్యాయ
త్తంబుగానీక నిజాయత్తంబు చేయుచునప్రమత్తుండును సంసార
నివృత్తుండును బుధజనవిధేయుండును మహాభాగధేయుండును
సుగుణమణిగణగరిష్ఠుండును పరమభాగవతశ్రేష్ఠుండును కర్మబం
ధలతాలవిత్తుండును పవిత్రుండునునైన పుత్రుని యందు విరో
ధించి సురవిరోధి యనుకంపలేక చంపంబంపెనని పలికిన నార
దునకు ధర్మజుండిట్లనియె
- 126 శా. పుత్రుల్ నేర్చిన నేరకున్న జనకుల్ పోషింతురెల్లప్పుడున్
మిత్రత్వంబున బుద్ధిచెప్పి దురితోన్నేషంబు వారెంతురే
శత్రుత్వంబుడలంపరెట్టి యెడనా సౌజన్యరత్నాకరుం
బుత్తున్ లోకపవిత్రుడంద్రినెగులుంబొందింపనెట్లోర్పన్
- 127 ఉ. బాలుబ్రభావిశాలు హరిపాదపయోరుహచింతనక్రియా
లోలుగృపాళు సాధుగురులోకపదానతపాలు నిర్మల
శ్రీలు సమస్త సభ్యనుతశీలు విఖండితమోహవల్లికా
జాలునదేల తండ్రి వడిజంపగఁబంపె మునీంద్ర చెప్పవే
- 128 వ. అనిన నారదుండిట్లనియె
- 129 శా. లభ్యంబైన సురాధిరాజపదమున్ లక్షింపఁడశాంతమున్
సభ్యత్వంబుననున్నవాడబలుఁడై జాడ్యంబుతో వీడు వి
ద్యాభ్యాసంబునగాని తీవ్రమతిగాఁడంచున్ విచారించి దై
త్యభ్యుండొక్క దినంబునంబ్రియసుతున్ వీక్షించి సోత్కుంఠుఁడై

- 130 క. చదువనివాడజ్ఞుండగు
జదివిన సదసద్వివేకచతురతగలుగుం
జదువగవలయును జనులకుఁ
జదివించెదనార్కులోద్ధజదువుము తండ్రి
- 131 వ. అని పలికి యసురలోకపురోహితుండును భగవంతుండునునయి
న శుక్రాచార్యుక్తోడుకులబ్రచండవితర్కులజండామార్కుల రావిం
చి సత్కరించి యిట్లనియె
- 132 శా. అంధప్రక్రియనున్నవాడు పలుకండస్మత్ప్రతాపక్రియా
గంధంబించుక లేదు మీరు గురువుల్ కారుణ్యచిత్తుల్ మనో
బంధుల్ మాన్యులుమాకుఁబెద్దలు మముంబాటించియాబాలకున్
గ్రంథంబుల్ చదివించి నీతికుశలుంగావించి రక్షింపరే
- 133 వ. అని పలికి వారలకుఁబ్రహ్మోదునప్పగించి తోడ్కొని పొండనిన వారు
ను దనుజరాజకుమారునిగొనిపోయి యతనికి సవయస్కులగు
సహశ్రోతలనసురకుమారులంగొందఱంగూర్చి
- 134 ఉ. అంచితభక్తితోడ దనుజాధిపు గేహసమీపముంబ్రవే
శించి సురారిరాజసుతుఁజేకొని శుక్రకుమారకుల్ పరిం
పించిరి పాఠయోగ్యములు పెక్కులు శాస్త్రములా కుమారుఁడా
లించి పరించెనన్నియుఁజలింపని వైష్ణవభక్తిపూర్ణుడై
- 135 క. ఏ పగిది వారు చెప్పిన
నా పగిదింజదువుగాని యట్టిట్టని యా
క్షేపింపఁడు తానన్నియు
రూపించిన మిథ్యలని నిరూఢమనీషన్

- 136 శా. అంతంగొన్నిదినంబులేగిన సురేంద్రారాతి శంకాన్విత
స్వాంతుండై నిజనందనున్ గురువులే జాడంబరింపించిరో
భ్రాంతుండేమి పరించెనో పిలిచి సంభాషించి విద్యాపరి
శ్రాంతింజుచెదగాక నేడని మహాసౌధాంతరాసీనుడై
- 137 ఉ. మోదముతోడ దైత్యకులముఖ్యుడు రమ్మని చీరబంచెల్ల
ప్లాదకుమారకున్ భవమహార్ణవతారకుగామ రోష లో
భాది విరోధివర్గ పరిహారకుగేశవచింతనామ్మతా
స్వాద కరోరకుంగలుష జాల మహోగ్రవనీకుతారకున్
- 138 వ. ఇట్లు చారులచేతనాహూయమానుండై ప్రహ్లాదుండు చనుదెంచిన
- 139 శా. ఉత్సాహప్రభుమంత్రశక్తియుతమే యద్యోగమారూఢసం
విత్సంపన్నుడవైతివే చదివితే వేదంబులున్ శాస్త్రముల్
వత్సా రమ్మని చేరజీరి కొడుకున్ వాత్సల్యసంపూర్ణుడై
యుత్సంగార్థముజేర్చి దానవవిభుండుత్యంర దీపింపగన్
- 140 క. అనుదిన సంతోషణములు
జనితశ్రమతాపదుఃఖశోషణముల్
తనయుల సంభాషణములు
జనకులకుంగర్థయుగళసద్భాషణముల్
- 141 వ. అని మఱియుఁబుత్రా నీకెయ్యది భద్రంబై యున్నది చెప్పుమని
నగన్నతండ్రికిఁబ్రయనందనుండేట్లనియె
- 142 ఉ. ఎల్ల శరీరధారులకునిల్లను చీకటినూతిలోపలం
ద్రెళ్ళక మీరు నేమను మతిభ్రమణంబున భిన్నులై ప్రవ
ర్తిల్లక సర్వమున్నతని దివ్యకళామయమంచు విష్ణునం
దుల్లముజేర్చి తారడవినుండుట మేలు నిశాచరాగ్రణీ

- 143 వ. అని కుమారకుండాడిన ప్రతిపక్షానురూపంబులయిన సల్లాపంబులు విని దానవేంద్రుండు నగుచునిట్లనియె
- 144 క. ఎట్లాడిననట్లాడుదు
రిట్టిట్టని పలుకనెఱుగరితరుల శిశువుల్
దట్టించి యెవ్వరేమని
పట్టించిరో బాలకునకుబరపక్షంబుల్
- 145 శా. నాకుంజుడగఁజోద్యమయ్యెడిఁగదా నా తండ్రి యీ బుద్ధి దా
నీకున్ లోపలదోఁచెనో పరులు దుర్నీతుల్ పరింపించిరో
యేకాంతంబున భార్గవుల్ పలికిరో యీ దానవశ్రేణికిన్
వైకుంఠుఁడుగృతాపరాధుఁడతనిన్ వర్జింప నీకేటికిన్
- 146 మ. సురలందోలుటయో సురాధిపతులన్ స్రుక్కించుటో సిద్ధులం
బరివేధించుటయో మునిప్రవరులన్ బాధించుటో యక్ష కి
న్నర గంధర్వ విహంగ నాగపతులన్ నాశంబునొందించుటో
హరి యంచున్ గిరియంచునేల చెడ మోహంధుండవై పుత్రకా
- 147 వ. అనినఁదండ్రిమాటలకుఁబురోహితు నిరీక్షించి ప్రహ్లాదుండిట్లనియె
మోహనిర్మూలనంబుజేసి యెవ్వనియందుఁదత్పరులయిన యె
ఱుకగల పురుషులకుంబరులుదామనియెడు మాయాకృతం బ
యిన యసద్బ్రాహ్మ్యంబగు భేదంబుగానంబడదట్టి పరమేశ్వరునకు
నమస్కరించెద
- 148 శా. అజ్ఞల్ కొందఱు నేముదామనుచు మాయంజెంది సర్వాత్మకుం
బ్రజ్ఞాలభ్యు దురన్వయక్రమణునిన్ భాషింపగా నేరరా
జిజ్ఞాసాపథమందు మూఱులుగదా చింతింప బ్రహ్మాది వే
దజ్ఞల్ తత్పరమాత్ము విష్ణునితరుల్ దర్శింపగానేర్తురే

- 149 తే. ఇనుమయస్కాంతసన్నిధినెట్లు బ్రాంత
మగు హృషీకేశు సన్నిధినా విధమునఁ
గరఁగుచున్నది దైవయోగమునఁజేసి
బ్రాహ్మణోత్తమ చిత్తంబు బ్రాంతమగుచు
- 150 సీ. మందారమకరందమాధుర్యమునఁదేలు
మధుపంబుబోవునే మదనములకు
నిర్మల మందాకినీవీచికలఁదూఁగు
రాయంచజనునె తరంగిణులకు
లలితరసాలపల్లవఖాదియై చొక్కు
కోయిల చేరునే కుటజములకుఁ
బూర్ణేందుచంద్రికా స్ఫురితచకోరక
మరుగునే సాంద్రనీహారములకు
- 150.1 తే. నంబుజోదరదివ్యపాదారవింద
చింతనామృతపానవిశేషమత్త
చిత్తమేరితినితరంబుఁజేరనేర్పు
వినుతగుణశీల మాటలువేయునేల
- 151 వ. అనిన విని రోపించి రాజసేవకుండైన పురోహితుండు ప్రహ్లాదుంజూ
చి తిరస్కరించి యిట్లనియె
- 152 ఉ. పంచశరద్యయస్కుఁడవు బాలుఁడవించుకగాని లేవు భా
షించెడు తర్కవాక్యములు చెప్పిన శాస్త్రములోని యర్థము
క్రించుక యైనఁజెప్పవసురేంద్రుని ముందట మాకునొదలల్
వంచుకొనంగఁజేసితివి వైరివిభూషణ వంశదూషణ
- 153 చ. తనయుఁడుగాఁడు శాత్రువుఁడు దానవభర్తకు వీఁడు దైత్యచం
దనవనమందుఁగంటకయుత క్షితిజాతము భంగిఁబుట్టినాఁ
డనవరతంబు రాక్షసకులాంతకుఁబ్రస్తుతి చేయుచుండు దం
డనమునఁగాని శిక్షలకు డాయఁడు పట్టుఁడు కొట్టుఁడుద్ధతిన్

- 154 క. ఈ పాపనిజదివెంతుము
నీ పాదములాన యింక నిపుణతతోడం
గోపెంతుము దండింతుము
కోపింపకుమయ్య దనుజకుంజర వింటే
- 155 వ. అని మఱియునా రాచపాపనికి వివిధోపాయంబులంబురోహితుం
డు వెఱపుఁజూపుచు రాజసన్నిధింబాపి తోడికొనిపోయి యేకాం
తంబున
- 156 క. భార్గవనందనుండతనికి
మార్గము చెడకుండఁబెక్కుమాటులు నిచ్చల్
వర్గత్రితయము చెప్పిన
నర్గళమగు మతివిశేషమమర నరేంద్రా
- 157 వ. మఱియు గురుండు శిష్యునకు సామదానభేదదండోపాయంబుల
న్నియునెఱింగించి నీతికోవిదుండయ్యెనని నమ్మి నిశ్చయించి త
ల్లికినెఱింగించి తల్లిచేతనలంకృతుండయిన కులదీపకునవలోకించి
- 158 ఉ. త్రిప్పకుమన్న మా మతము దీర్ఘములైన త్రివర్గపారముల్
దప్పకుమన్న నేడు మన దైత్యవరేణ్యుని మ్రోల నేము మున్
చెప్పినరీతిగాని మఱి చెప్పకుమన్న విరోధిశాస్త్రముల్
విప్పకుమన్న దుష్టమగు విష్ణుచరిత్రకథార్థజాలముల్
- 159 వ. అని బుజ్జగించి దానవేశ్వరుని సన్నిధికిందోడితెచ్చి

- 160 సీ. అడుగడ్డునకు మాధవానుచింతనసుధా
మాధుర్యమున మేను మఱచువాని
నంభోజగర్భాదులభ్యసంపగలేని
హరిభక్తిపుంభావమైనవాని
మాతృగర్భముజొచ్చినున్నది మొదలుగాఁ
జిత్తమచ్యుతమీదఁజేర్చువాని
నంకించి తనలోననఖిలప్రపంచంబు
శ్రీవిష్ణుమయమని చెలఁగువాని
- 160.1 తే. వినయకారుణ్యబుద్ధివివేకలక్ష
ణాదిగుణములకాటపట్టయినవాని
శిష్యు బుధలోకసంభావ్యుఁజీరి గురుఁడు
ముందఱికిద్రోబ్బి తండ్రికి మ్రొక్కుమనుచు
- 161 క. శిక్షించితిమన్యములగు
పక్షంబులు మాని నీతిపారగుఁడయ్యెన్
రక్షోవంశాధీశ్వర
వీక్షింపుము నీ కుమారు విద్యాబలమున్
- 162 వ. అని పలికిన శుక్రకుమారకు వచనంబులకర్ణించి దానవేంద్రుండు
దనకు దండప్రణామంబు చేసి నిలుచున్న కొడుకును దీవించి బా
హుదండంబులు చాచి దిగ్గనన్ డగ్గఱందిగిచి గాఢాలింగనంబు చే
సి తన తొడలమీదనిడుకొని చుంచుదువ్వి చిటుకంబుఁబుడికి చె
క్కిలి ముద్దుగొని శిరంబుమూర్చొని ప్రేమాతిరేకసంజనిత బాష్పస
లిలబిందుసందోహంబులనతని వదనారవిందంబుఁదడుపుచు
మందమధురాలాపంబులనిట్టనియె

- 163 శా. చోద్యంబయ్యెడినింతకాలమరిగెన్ శోధించి యేమేమి సం
వేద్యాంశంబులు చెప్పిరో గురువులేవెంటంబరింపించిరో
విద్యాసారమెఱుంగగోరెద భవద్విజ్ఞాతశాస్త్రంబులోఁ
బద్యంబొక్కటి చెప్పి సార్థముగఁదాత్పర్యంబు భాషింపుమా
- 164 శా. నిన్నున్ మెచ్చరు నీతిపాఠమహిమన్ నీతోటి దైత్యార్భకుల్
కన్నారన్నియుఁజెప్పనేర్తురుగదా గ్రంథార్థముల్ దక్షులై
యన్నా యెన్నఁడు నీవు నీతివిదుఁడొదంచున్ మహావాంఛతో
నున్నాడన్ ననుగెన్నతండ్రి భవదీయోత్కర్షముంజూపవే
- 165 వ. అనినంగన్నతండ్రికిఁబ్రయనందనుండయిన ప్రహ్లాదుండీట్లనియె
- 166 క. చదివించిరి నను గురువులు
చదివితి ధర్మార్థముఖ్య శాస్త్రంబులు నేఁ
జదివినవిగలవు పెక్కులు
చదువులలో మర్మమెల్లఁజదివితిఁదండ్రి
- 167 మ. తనుహృద్భాషలసఖ్యమున్ శ్రవణమున్ దాసత్వమున్ వందనా
ర్చనముల్ సేవయునాత్మలోనెఱుకయున్ సంకీర్తనల్ చింతనం
బనునీ తొమ్మిది భక్తిమార్గముల సర్వాత్మన్ హరిన్ నమ్మి స
జ్జనుఁడై యుండుట భద్రమంచుఁదలతున్ సత్యంబు దైత్యోత్తమా
- 168 శా. అంధేందూదయముల్ మహాబధిరశంఖారావముల్ మూకస
ద్గ్రంథాఖ్యాపనముల్ నపుంసకవధూకాంక్షల్ కృతఘ్నావళీ
బంధుత్వంబులు భస్మహవ్యములు లుబ్ధద్రవ్యముల్ క్రోడస
ద్గంధంబుల్ హరిభక్తివర్జితుల రిక్తవృద్ధసంసారముల్

- 169 సీ. కమలాక్షునర్పించు కరములు కరములు
 శ్రీనాథు వర్ణించు జిహ్వా జిహ్వా
 సురరక్షకునిజూచు చూడ్కులు చూడ్కులు
 శేషశాయికి మ్రొక్కు శిరము శిరము
 విష్ణునాకర్ణించు వీనులు వీనులు
 మధువైరిదవిలిన మనము మనము
 భగవంతు వలగొను పదములు పదములు
 పురుషోత్తమునిమీది బుద్ధి బుద్ధి
- 169.1 తే. దేవదేవుని చింతించు దినము దినము
 చక్రహస్తునిబ్రకటించు చదువు చదువు
 కుంభినీధవుఁజెప్పడి గురుఁడు గురుఁడు
 తండ్రి హరిఁజేరుమనియెడి తండ్రి తండ్రి
- 170 సీ. కంజాక్షునకుఁగాని కాయంబు కాయమే
 పవనకుంపితచర్మభస్మిగాక
 వైకుంఠుఁబొగడని వక్త్రంబు వక్త్రమే
 డమడమధ్వనితోడి డక్కగాక
 హరిపూజనము లేని హస్తంబు హస్తమే
 తరుశాఖనిర్మితదర్పిగాక
 కమలేశుఁజూడని కన్నులు కన్నులే
 తనుకుడ్డజాలరంధ్రములుగాక
- 170.1 ఆ. చక్రిచింత లేని జన్మంబు జన్మమే
 తరళసలిలబుద్బుదంబుగాక
 విష్ణుభక్తి లేని విబుధుండు విబుధుఁడే
 పాదయుగముతోడి పశువుగాక

- 171 సీ. సంసారజీమూతసంఘంబు విచ్చునే
 చక్రీదాస్యప్రభంజనము లేక
 తాపత్రయాభీలదావాగ్నులాటునే
 విష్ణుసేవామృతవృష్టి లేక
 సర్వంకషాఘౌఘజలరాసులింకునే
 హరిమనీపాబడబాగ్ని లేక
 ఘనవిపద్ధాఢాంధకారంబులడగునే
 పద్మాక్షు నుతిరవిప్రభలు లేక
- 171 తే. నిరుపమాపునరావృత్తినిష్కళంక
 ముక్తినిధిగానవచ్చునే ముఖ్యమైన
 శార్ఙ్గకోదండచింతనాంజనము లేక
 తామరసగర్భునకునైన దానవేంద్ర
- 172 వ. అని యివ్వధంబున వెఱపు మఱపునెఱుంగక యులుకుచెడి పలి
 కెడు కొడుకునుడువులు చెవులకు ములుకుల క్రియనోదవినగ
 టములదరఁబెదవులంగఱచుచునదిరిపడి గురుసుతునింగనుంగొ
 ని విమతకథనంబులుగఱపినాఁడవని దానవేంద్రుండిట్లనియె
- 173 చ. పటుతరనీతిశాస్త్రచయ పారగుఁజేసెదనంచు బాలు నీ
 వటుగొనిపోయి వానికిననర్థములైన విరోధిశాస్త్రముల్
 కుటిలతఁజెప్పినాఁడవు భృగుప్రవరుండవటంచు నమ్మితిన్
 కటకట బ్రాహ్మణాకృతివిగాక యథార్థపు బ్రాహ్మణుండవే
- 174 క. ధర్మేతరవర్తననులును
 దుర్మంత్రులునైన జనుల దురితములొందున్
 మర్మములుగఱచి కల్మష
 కర్ముల రోగములు పొందుకైవడి విప్రా

- 175 వ. అనిన రాజునకుఁబురోహితుండిట్లనియె
- 176 ఉ. తప్పులు లేవు మావలన దానవనాథ విరోధిశాస్త్రముల్
చెప్పము క్రూరులై పరులు చెప్పరు మీ చరణంబులూన సు
మౌప్పుడు మీ కుమారునకునింతయు నైజమనీష యెవ్వరుం
జెప్పడిపాటిగాదు ప్రతిచింతదలంపుము నేర్పుకైవడిన్
- 177 క. మిత్రులము పురోహితులము
పాత్రులమేమదియుగాక భార్గవులము నీ
పుత్రునినిటువలెజేయఁగ
శత్రులమే దైత్యజలధిచంద్రమ వింటే
- 178 వ. అనిన గురునందనుంగోపింపక దైత్యవల్లభుండుగొడుకునవలోకిం
చి యిట్లనియె
- 179 క. ఒజ్జలు చెప్పని యీ మతి
మజ్జాతుడైన నీకు మఱి యెవ్వరిచే
నుజ్జాతమయ్యె బాలక
తజ్జనులంటేరుకొనుము తగ నా మ్రోలన్
- 180 వ. అనినఁదండికిఁబ్రహ్మాదుండిట్లనియె
- 181 ఉ. అచ్చపుఁజీకటింబడి గృహవ్రతులైన విషయప్రవిష్టులై
చచ్చుచుఁబుట్టుచున్ మరలఁజర్వితచర్వణులైనవారికిం
జెచ్చరఁబుట్టునే పరులు చెప్పిననైన నిజేచ్చనైనన్
మిచ్చిననైనగానలకునేఁగిననైన హరిప్రబోధముల్
- 182 ఉ. కాననివానినూఁతగొని కాననివాఁడు విశిష్టవస్తువుల్
గానని భంగిఁగర్మములుగైకొని కొందఱు కర్మబద్ధులై
కానరు విష్ణుఁగొందఱటఁగందుఁరకించన వైష్ణవాంఘ్రిసం
స్థానరజోభిషిక్తులగు సంహృతకర్ములు దానవేశ్వరా

- 183 శా. శోధింపంబడె సర్వశాస్త్రములు రక్షేనాథ వేయేటికిన్
గాథల్ మాధవశేముషీతరణిసాంగత్యంబునంగాక దు
ర్రేధన్ దాటగ వచ్చునే సుతవధూమీనేగ్రవాంఛామద
క్రోధోల్లలవిశాలసంస్కృతిమహాఘోరామితాంభోనిధిన్
- 184 వ. అని పలికిన కొడుకును ధిక్కరించి మక్కువచేయక రక్కసులతోఁ
డుదన తొడలపైనుండనీక గొబ్బున దిగద్రొబ్బి నిబ్బరంబగు కోపం
బు దీపింప వేడిచూపుల మింట మంటలెగయ మంత్రులంజూచి
యిట్లనియె
- 185 శా. క్రోడంబై పినతండ్రిజంపెనని తాగ్రోధించి చిత్తంబులో
వీడంజేయఁడు బంటుభంగి హరికిన్ విద్యేపికిన్ భక్తుడై
యోడండక్కట ప్రాణవాయువులు వీడ్చిచ్చించుచున్నాఁడు నా
తోడన్ వైరముపట్టనిట్టి జనకద్రోహిన్ మహింగంటిరే
- 186 వ. అని రాక్షసులనీక్షించి యిట్లనియె

హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదుని హింసించుట

- 187 శా. పంచాబ్దంబులవాఁడు తండ్రినగు నా పక్షంబు నిందించి య
త్కించిద్భీతియు లేక విష్ణునహితుంగీర్తించుచున్నాఁడు వ
ల్లంచుంజెప్పిన మానఁడంగమునఁబుత్రాకారతన్ వ్యాధి జ
న్మించెన్ వీని వధించి రండు దనుజుల్ మీమీ పలుత్వంబులన్
- 188 శా. అంగవ్రాతములోఁజికిత్సకుఁడు దుష్టాంగంబు ఖండించి శే
షాంగశ్రేణికి రక్షచేయు క్రియనీ యజ్ఞంగులద్రోహి దు
స్సంగుంగేశవపక్షపాతినధముంజంపించి వీరవ్రతో
త్తుంగఖ్యాతిజరించెదంగులము నిర్దోషంబుగావించెదన్

- 189 క. హంతవ్యఁడు రక్షింపను
మంతవ్యఁడుగాడు యముని మందిరమునకున్
గంతవ్యఁడు వధమునకుప
రంతవ్యఁడనక చంపిరండీ పడుచున్
- 190 వ. అని దానవేంద్రుండానతిచ్చిన వాఁడికోటలుగల రక్కసులు పెక్కం
డు శూలహస్తలై వక్తంబులుదెఱచికోని యుబ్బి బొబ్బలిడుచు
దూమసహితదావదహనంబునుంబోలెదామ్రసంకాశంబులయిన
కేశంబులు మెఱయ ఖేదనచ్చేదనవాదంబులుజేయుచు
- 191 ఉ. బాలుఁడు రాచబిడ్డఁడు కృపాశుఁడు సాధుఁడు లోకమాన్యసం
శీలుఁడు వీఁడవధ్యుఁడని చిక్కక స్రుక్కక క్రూరచిత్తులై
శూలములందదంగముల సుస్థిరులై ప్రహరించిరుగ్రవా
చాలతనందఱున్ దివిజశత్రుఁడు వల్లనఁడయ్యె భూవరా
- 192 చ. పలువురు దానవుల్ పొడువ బాలుని దేహము లేశమాత్రమున్
ఒలియదు లోపలన్ రుధిరముబ్బదు కందదు శల్యసంఘమున్
నలియదు దృష్టివైభవము నష్టముగాదు ముఖేందుకాంతియుం
బొలియదు నూతనశ్రమము పుట్టదు పట్టదు దీనభావమున్
- 193 ఉ. తన్ను నిశాచరుల్ పొడువ దైత్యకుమారుఁడు మాటిమాటికో
పన్నగశాయి యో దనుజభంజన యో జగదీశ యో మహా
పన్నశరణ్య యో నిఖిలపావన యంచు నుతించుఁగాని తా
గన్నుల నీరుదేఁడు భయకంపసమేతుఁడుగాఁడు భూవరా
- 194 ఉ. పాఱఁడు లేచి దిక్కులకు బాహువులొడ్డఁడు బంధురాజిలోఁ
దూఱఁడు ఘోరకృత్యమని దూఱఁడు తండ్రిని మిత్రవర్గముం
జీరఁడు మాత్యసంఘము వసించు సువర్ణగృహంబులోనికిం
దాఱఁడు కావరే యనఁడు తాపమునొందఁడు కంటగింపఁడున్

- 195 వ. ఇట్లు సర్వాత్మకంబై యిట్టిదట్టిదని నిర్దేశింపరాని పరబ్రహ్మంబు దానయై యమ్మహావిష్ణుని యందుఁజిత్తంబుజేర్చి తన్మయుండ యి పరమానందంబునంబొంది యున్న ప్రహ్లాదుని యందు రాక్ష సేంద్రుండుదన కింకరులచేతంజేయించుచున్న మారణకర్మంబు లు పాపకర్ముని యందుఁబ్రయుక్తంబులైన సత్కారంబులుంబోలె విఫలంబులగుటంజూచి
- 196 ఉ. శూలములన్ నిశాచరులు స్రుక్క క దేహము నిగ్రహింపగా బాలుఁడు నేలపైబడఁడు పాఱఁడు చావఁడు తండ్రినైన నా పాలికి వచ్చి చక్రధరు పక్షము మానితినంచుబాదముల్ ఫాలము సోక మ్రొక్కఁడనపాయతనొందుటకేమి హేతువో
- 197 వ. అని శంకించుచు
- 198 సీ. ఒకమాటు దిక్కుంభియూధంబుఁడెప్పించి
కెరలి డింభకునిఁద్రొక్కింపఁబంపు
నొకమాటు విషభీకరోరగశ్రేణుల
గడువడినర్భకుఁగఱవఁబంపు
నొకమాటు హేతిసంఘోగ్రానలములోన
విసరి కుమారుని వ్రేయఁబంపు
నొకమాటు కూలంకషోల్లోలజలధిలో
మొత్తించి శాబకు ముంపఁబంపు
- 198.1 ఆ. విషముఁబెట్టఁబంపు విదళింపఁగాఁబంపు
దొడ్డకొండచఱులఁద్రోయఁబంపుఁ
బట్టి కట్టఁబంపు బాధింపఁగాఁబంపు
బాలుగినిసి దనుజపాలుఁడధిప

- 199 సీ. ఒకవేళనభిచారహోమంబు చేయించు
 నొకవేళనెండలనుండఁబంచు
 నొకవేళ వానలనుపహతి నొందించు
 నొకవేళ రంధ్రంబులుక్కఱబట్టు
 నొకవేళఁదనమాయనొదవించి బెగడించు
 నొకవేళ మంచుననొంటి నిలుపు
 నొకవేళఁబెనుగాలికున్ను ఖుగావించు
 నొకవేళఁబాఁతించునుర్వి యందు
- 199.1 తే. నీరునన్నంబునిడనీక నిగ్రహించు
 గశల నడిపించు టువ్విండు గండశిలల
 గదల వ్రేయించు వేయించు ఘనశరములఁ
 గొడుకునొకవేళనమరారి క్రోధి యగుచు
- 200 వ. మఱియుననేక మారణోపాయంబులఁబాపరహితుండైన పాపని
 రూపుమాపలేక యేకాంతంబున దురంతచింతాపరిశ్రాంతుండయి
 రాక్షసింధ్రుండుదన మనంబున
- 201 ఉ. ముంచితి వార్ధులన్ గదల మొత్తితి శైలతటంబులందు ద్రో
 బ్బించితి శస్త్రరాజిబొడిపించితి మీఁద నిభేంద్రపంక్తి టో
 ప్పించితి ధిక్కరించితి శపించితి ఘోరదవాగ్నులందుద్రో
 యించితిఁబెక్కుపాట్లనలయించితిఁజావడిదేమి చిత్రమో
- 202 చ. ఎఱుఁగఁడు జీవనౌషధములెవ్వరు భర్తలు లేరు బాధలం
 దఱలఁడు నైజతేజమునఁదధ్యము జాడ్యము లేదు మిక్కిలీన్
 మెఱయుచునున్నవాఁడొకనిమేషము దైన్యమునొందఁడింకనే
 తెఱఁగునఁద్రుంతు వేసరితి దివ్యము వీని ప్రభావమెట్టిదో
- 203 వ. అదియునుంగాక తొల్లి శునశ్శేపుండను మునికుమారుండుదండ్రీ
 చేత యాగపశుత్వంబునకు దత్తుండయి తండ్రీ తనకునపకారియ
 ని తలంపకబ్రదికినచందంబున

- 204 క. ఆగ్రహమునఁ నేజేసిన
నిగ్రహములు పరులతోడ నెఱిగొకనాఁడున్
విగ్రహములనుచుఁబలుకఁడ
నుగ్రహములుగా స్మరించునొవ్వఁడు మదిలోన
- 205 వ. కావున వీఁడు మహాప్రభావసంపన్నుండు వీనికెందును భయం
బు లేదు వీనితోడి విరోధంబునందనకు మృత్యువు సిద్ధించునని
నిర్ణయించి చిన్నబోయి ఖిన్నుండై ప్రసన్నుండుగాక క్రిందుజుచు
చు విషణ్ణుండై చింతనంబుజేయుచున్న రాజునకు మంతనంబు
నఁజండామార్కులిట్లనిరి
- 206 శా. శుభ్రఖ్యాతివి నీ ప్రతాపము మహాచోద్యంబు దైత్యేంద్ర రో
షభ్రూయుగ్మవిజృంభణంబున దిగీశవ్రాతముంబోరులన్
విభ్రాంతంబుగఁజేసి యేలితిగదా విశ్వంబు వీఁడెంత యీ
దబ్రోక్షుల్ గుణదోషహతువులు చింతంబొంద నీకేటికిన్
- 207 శా. వక్తుండైన జనుండు వృద్ధగురుసేవంజేసి మేధానయో
పక్రాంతిన్ విలసిల్లు మీదట వయఃపాకంబుతో బాలకున్
శక్రద్వేషణబుద్ధుఁజేయుము మదింజాలింపుమీ రోషమున్
శుక్రాచార్యులు వచ్చునంతకితఁడున్ సుశ్రీయుతుండయ్యెడున్
- 208 వ. అని గురుపుత్రులు పలికిన రాక్షసేశ్వరుండు గృహస్థులైన రాజుల
కునుపదేశింపఁదగిన ధర్మార్థకామంబులు ప్రహ్లాదునకునుపదేశిం
పుఁడని యనుజ్ఞజేసిన వారునతనికిఁద్రివర్గంబునుపదేశించినన
తండు రాగద్వేషంబులచేత విషయాసక్తులైనవారలకు గ్రాహ్యంబు
లైన ధర్మార్థకామంబులుఁదనకునగ్రాహ్యంబులనియును వ్యవహా
ర ప్రసిద్ధికోఱకైన భేదంబుగాని యాత్మభేదంబు లేదనియునునన
ర్థంబులయందర్థకల్పన చేయుట దిగ్భ్రమంబనియు నిశ్చయించి

గురూపదిష్టశాస్త్రంబులు మంచివని తలంపక గురువులుదమ గృ
హస్థకర్మానుష్ఠానంబులకుంటోయిన సమయంబున

- 209 క. ఆటలకుఁదన్ను రమ్మని
పాటించి నిశాటసుతులు భాషించిన దో
పాటకులేంద్రకుమారుఁడు
పాటవమున వారిఁజీరి ప్రజ్ఞాన్వితుఁడై
- 210 క. చెప్పఁజొక చదువు మంచిది
చెప్పఁడిఁదగులములు చెవులు చిందఱిగొనఁగాఁ
జెప్పెడు మన యెడనొజ్జలు
చెప్పెదనొక చదువు వినుఁడు చిత్తములలరన్
- 211 వ. అని రాజకుమారుండుగావునఁగరుణించి సంగడికాండ్రతోడ నగి
యెడి చందంబునఁగ్రీడలాడుచు సమానవయస్కులైన దైత్యకుమా
రులకెల్లనేకాంతంబుననిట్లనియె
- 212 ఉ. బాలకులార రండు మనప్రాయపు బాలురు కొందఱుర్విప్రఁ
గూలుటగంటిరే గురుఁడు క్రూరుఁడనర్థచయంబునందు దు
శ్శీలతనర్థకల్పనముఁజేసిడి గ్రాహ్యముగాదు శాస్త్రమున్
మేలెఱిగించెదన్ వినిన మీకు నిరంతర భద్రమయ్యెడిన్
- 213 వ. వినుండు సకల జన్మంబులందును ధర్మార్థాచరణకారణంబయిన
మానుషజన్మంబు దుర్లభంబందుఁబురుషత్వంబు దుర్లమంబది
యు శతవర్షపరిమితంబైన జీవితకాలంబున నియతంబై యుండు
నందు సగమంధకారబంధురంబయి రాత్రి రూపంబున నిద్రాది వ్య
వహారంబుల నిర్లక్ష్యంబయి చను చిక్కిన పంచాశద్వత్సరంబులం
దును బాల కైశోర కౌమారాది వయోవిశేషంబుల వింశతి హాయ
నంబులుగడచు కడమ ముప్పది యబ్దంబులు నింద్రియంబులచే
తఁబట్టుపడి దురవగాహంబులయిన కామ క్రోధ లోభ మోహ మ

ద మాత్సర్యంబులను పాశంబులంగట్టుపడి విడివడ సమర్థుండు
 గాక ప్రాణంబులకంటె మధురాయమాన యైన తృష్ణకు లోనై భృ
 త్య తస్కర వణిక్కర్మంబులబ్రాణహాని యైననంగీకరించి పరార్థం
 బులనర్థించుచు రహస్యసంభోగదాతుర్యసౌందర్యవిశేషంబుల దైర్య
 వల్లికా లవిత్రంబులయిన కళత్రంబులను మహనీయమంజులమ
 ధురాలాపంబులుగలిగి వశులయిన శిశువులను శీలవయోరూప
 ధన్యలగు కన్యలను వినయవివేకవిద్యాలంకారులయిన కుమారు
 లనుగామిత ఫలప్రదాతలగు భ్రాతలను మమత్వప్రేమదైన్యజన
 కులయిన జననీజనకులను సకలసౌజన్యసింధువులయిన బం
 ధువులను ధనకనకవస్తువాహనసుందరంబులయిన మందిరం
 బులను సుకరంబులైన పశుభృత్యనికరంబులను వంశపరంపరా
 యత్తంబులయిన విత్తంబులను వర్జింపలేక సంసారంబు నిర్జించు
 నుపాయంబుగానక తంతువర్గంబున నిర్గమద్వారశూన్యంబయి
 న మందిరంబుజేరి చుట్టుపడి వెడలెడి పాటవంబు చాలక తగు
 లుపడు కీటకంబు చందంబున గృహస్థుండు స్వయంకృతకర్మబ
 ధ్ధుండై శిశ్నోదరాది సుఖంబులబ్రమత్తుండయి నిజకుటుంబపోష
 ణపారవశ్యంబున విరక్తిమార్గంబుదెలియనేరక స్వకీయపరకీయభి
 న్నభావంబుననంధకారంబునంబ్రవేశించుంగావునఁగౌమార సమ
 యంబున మనీషా గరిష్ఠుండై పరమభాగవతధర్మంబులనుష్ఠింప
 వలయు దుఃఖంబులు వాంఛితంబులుగాక చేకులుభంగి సుఖం
 బులునుగాలానుసారంబులై లబ్ధంబులగుంగావున వృధాప్రయా
 సంబుననాయుర్వ్యయంబుజేయంజనదు హరిభజనంబున మో
 క్తంబు సిద్ధించు విష్ణుండు సర్వభూతంబులకునాత్మేశ్వరుండు ప్రి
 యుండు ముముక్షువైన దేహికి దేహావసానపర్యంతంబు నారా
 యణచరణారవిందసేవనంబు కర్తవ్యంబు

- 214 సీ. కంటిరే మనవారు ఘనులు గృహస్థులై
 విఫలులై కైకొన్న వెఱ్ఱితనము
 భద్రార్థులై యుండి పాయరు సంసార
 పద్ధతినూరక పట్టుబడిరి
 కలయోనులందెల్ల గర్భాద్యవస్థలఁ
 బురుషుండు దేహి యై పుట్టుచుండుఁ
 దన్నెఱుంగఁడు కర్మతంత్రుడై కడపట
 ముట్టఁడు భవశతములకునయిన
- 214.1 ఆ. దీన శుభము లేదు దివ్యకీర్తియు లేదు
 జగతిఁబుట్టి పుట్టి చచ్చి చచ్చి
 పొరలనేల మనకుఁబుట్టని చావని
 త్రోవ వెదకికొనుట దొడ్డబుద్ధి
- 215 శా. హాలాపానవిజృంభమాణమదగర్వాతీత దేహోల్లాస
 ద్బాలాలోకనశృంకలానిచయ సంబద్ధాత్ముడై లేశమున్
 వేలానిస్సరణంబుగానక మహావిద్వాంసుఁడుంగామినీ
 హేలాకృష్ణకురంగశాబకమగున్ హీనస్థితిన్ వింటిరే
- 216 ఆ. విషయసక్తులైన విబుధాహితులతోడి
 మనికి వలదు ముక్తిమార్గవాంఛ
 నాదిదేవు విష్ణునాశ్రయింపుఁడు ముక్త
 సంగజనులఁగూడి శైశవమున
- 217 వ. కావున విషయంబులఁజిక్కుపడిన రక్కసులకు హరిభజనంబు శ
 క్యంబుగాదు రమ్యమయ్యును బహుతరప్రయాసగమ్యమని తలం
 చితిరేనిఁజెప్పెద సర్వభూతాత్మకుండై సర్వదిక్కాలసిద్ధుండై బ్రహ్మ
 కడపలగాఁగల చరాచరస్థూల సూక్ష్మజీవసంఘంబులందును నభో
 వాయుకుంభినీసలీలతేజంబులనియెడు మహాభూతంబుల యం

దును భూతవికారంబులయిన ఘటపటాదుల యందును గుణ సామ్యంబయిన ప్రధానమందును గుణవ్యతికరంబైనమహత్తత్వాది యందును రజస్సత్త్వతమోగుణంబుల యందును భగవంతుండ వ్యయుండిశ్వరుండు పరమాత్మ పరబ్రహ్మమనియెడు వాచకశబ్దం బులుగలిగి కేవలానుభవానందస్వరూపకుండునవికల్పితుండునని ర్దేశ్యుండునయిన పరమేశ్వరుండు త్రిగుణాత్మకంబైన తన దివ్య మాయచేతనంతర్నితైశ్వరుండై వ్యాప్యవ్యాపకరూపంబులంజేసి దృ శ్యుండును ద్రష్టయి భోగ్యుండును భోక్తయునయి నిర్దేశింపందగి వి కల్పితుండై యుండు తత్కారణంబుననాసురభావంబు విడిచి స ర్వభూతంబులందును దయాసుహృద్భావంబులుగర్తవ్యంబులు దయాసుహృద్భావంబులుగల్గిననదోక్షజుండు సంతసించు అనం తుండొద్దుండు వారి సంతసించిననలభ్యంబెయ్యదియు లేదు జ నార్దనచరణసరసీరుహాయుగళస్మరణసుధారసపానపరవశులమై తిమేని మనకు దైవవశంబుననకాంక్షితంబులై సిద్ధించు ధర్మార్థ కామంబులుగాంక్షితంబై సిద్ధించు మోక్షంబననేల త్రివర్గంబును నాత్మవిద్యయుందర్క దండనీతి జీవికాదులన్నియుఁద్రైగుణ్య విష యంబులైన వేదంబువలనంబ్రతిపాద్యంబులు నిస్త్రైగుణ్యలక్షణంబు నంబరమపురుషుండైన హరికినాత్మసమర్పణంబుజేయుటమేలు పరమాత్మతత్త్వజ్ఞానోదయంబునంజేసి స్వపరబ్రాంతిజేయక పురు షుండు యోగావధూతత్త్వంబుననాత్మవికల్పభేదంబునంగలలో గన్న విశేషంబులభంగిందధ్యంబనక మిథ్య యని తలంచునని మఱియు ప్రహ్లాదుండిట్లనియె

- 218 మ. నరుడుండానునుమైత్రితోమెలగుచున్ నారాయణుండింతయున్
వరుసన్ నారదసంయమీశ్వరునకున్ వ్యాఖ్యానముంజేసి మున్
హరిభక్తాంఘ్రిపరాగశుద్ధతనులేకాంతుల్ మహాకించనుల్
పరతత్త్వజ్ఞులుగాని నేరరు మదిన్ భావింపనీ జ్ఞానమున్
- 219 వ. తొల్లి నేను దివ్యదృష్టిగల నారదమహామునివలన సవిశేషంబయి
న యీ జ్ఞానంబునుబరమభాగవతధర్మబును వింటిననిన వెఱు
గుపడి దైత్యబాలకులద్దనుజరాజకుమారునకిట్లనిరి
- 220 ఉ. మంటిమి కూడి భాగవకుమారకులొద్దననేకశాస్త్రముల్
వింటిమి లేడు సద్గురుడు వేటొకఁడెన్నడు రాజశాల ము
క్కంటికినైన రాదు చొరగా వెలికింజనరాదు నీకు ని
ప్పుంటకప్పత్తివెవ్వడు ప్రగల్బుడు చెప్పె గుణాఢ్య చెప్పుమా
- 221 క. సేవింతుము నిన్నెప్పుడు
భావింతుము రాజవనుచు బహుమానములం
గావింతుము తెలియము నీ
కీ వింతమతిప్రకాశమే క్రియఁగలిగెన్
- 222 వ. అని యిట్లు దైత్యనందనులుదన్నడిగినఁబరమభాగవతకులాలం
కారుండైన ప్రహ్లాదుండు నగి తనకుఁబూర్వంబునందు వినంబడిన
నారదు మాటలుదలంచి యిట్లనియె

ప్రహ్లాదుని జన్మంబు

- 223 శా. అక్షిణోగ్రతపంబు మందరముపైనర్థించి మాతండ్రి శు
ద్ధకాంతంజని యుండఁజీమగమిచేతన్ భోగి చందంబునన్
భక్షింపంబడఁబూర్వపాపములచేఁబాపాత్మకుండంచు మున్
రక్షస్సంఘముమీద నిర్జరుల్ సంరంభించి యుద్ధార్థులై

- 224 శా. ప్రస్తానోచితభేరిభాంకృతులతో బాకారియుందారు శౌ
ర్యస్థైర్యంబులనేగుదెంచినదదీయాటోపవిభ్రాంతులై
స్వస్థమల్ దిగనాడి పుత్రధనయోషామిత్రసంపత్కళా
ప్రస్థానంబులు డించి పాటిరసురుల్ ప్రాణావనోద్యక్తులై
- 225 మత్తకోకిల. పుల్లదంబున వేల్పులుద్ధతిఁబాటి రాజనివాసముం
గొల్లబెట్టి సమస్తవిత్తముగ్రూరతంగొనిపోవగా
నిల్లు చొచ్చి విశంకుడై యమరేశ్వరుండదలించి మా
తల్లిదాఁజెఱఁబట్టి సిగ్గునదప్తయై విలపింపగాన్
- 226 వ. ఇట్లు సురేంద్రుండు మా తల్లింజెఱగొనిపోవుచుండనమ్ముగుద కు
రరి యను పులుగు క్రియ మొఱిడినఁడెరువున దైవయోగంబు
న నారదుండు పొడఁగని యిట్లనియె
- 227 ఉ. స్వర్భువనాధినాథ సురసత్తమ వేల్పులలోన మిక్కిలిన్
నిర్భరపుణ్యమూర్తివి సునీతివి మానినిఁబట్టనేల యీ
గర్భిణినాతురన్ విడువు కల్మషమానసురాలుగాదు నీ
దుర్భరరోషమున్ నిలుపు దుర్జయుడైన నిలింపవైరిపై
- 228 వ. అనిన వేల్పుదపసికి వేయిగన్నులుగల గఱువ యిట్లనియె
- 229 ఉ. అంతనిధానమైన దితిజాధిపువీర్యము దీని కుక్షిన
త్యంతసమృద్ధినొందెడి మహాత్మక కావునదత్తసూతిప
ర్యంతము బద్ధఁజేసి జనితార్భకు వజ్రముధారఁద్రుంచి ని
శ్చింతుడైనై తుదిన్ విడుతు సిద్ధము దానవరాజవల్లభన్
- 230 వ. అని పలికిన వేల్పులఱ్ఱనికిందపసి యిట్లనియె

- 231 శా. నిర్భీతుండు ప్రశస్తభాగవతుడున్ నిర్వైరి జన్మాంతరా
విర్భూతాచ్యుతపాదభక్తిమహిమావిష్టుండు దైత్యాంగనా
గర్భస్థుడగు బాలకుండు బహుసంగ్రామాద్యుపాయంబులన్
దుర్భావంబునబొంది చావఁడు భవద్దోర్ధ్వంఽవిభ్రాంతుడై
- 232 వ. అని దేవముని నిర్దేశించిననతని వచనంబు మన్నించి తానును
హరిభక్తుండుగావున దేవేంద్రుండు భక్తి బాంధవంబున మా య
వ్వను విడిచి వలగొని సురలోకంబునకుంజనియె మునీంద్రుండు
ను మజ్జనని యందుఁబుత్రికాభావంబుజేసి యూఁగడించి నిజాశ్ర
మంబునకుంగొనిపోయి నీవు పతివ్రతవు నీ యుదరంబునఁబర
మభాగవతుండయిన ప్రాణి యున్నవాఁడు తపోమహత్త్వంబునం
గృతార్థుండై నీ పెనిమిటి రాఁగలండందాక నీవిక్కడనుండుమనిన
సమ్మతించి
- 233 శా. యోషారత్నము నాథదైవత విశాలోద్భోగ మా తల్లి ని
ర్వైషమ్యంబున నాథురాక మదిలో వాంచింది నిర్దోష యై
యీషద్భీతియు లేక గర్భపరిరక్షేచ్ఛన్ విచారింది శు
శ్రూషల్ చేయుచునుండె నారదునకున్ సువ్యక్తశీలంబునన్
- 234 వ. ఇట్లుదనకుఁబరిచర్యజేయుచున్న దైత్యరాజకుటుంబినికినాశ్రితర
క్షావిశారదుండైన నారదుండు నిజసామర్థ్యంబుననభయంబిచ్చి
గర్భస్థుండైన నన్నునుద్దేశించి ధర్మతత్త్వంబును నిర్మలజ్ఞానం
బునునుపదేశించిననమ్ముద్ధియ దద్దయుంబెద్ద కాలంబునాటి
వినికిగావున నాడుది యగుటంజేసి పరిపాటిదప్పి సూటి లేక మ
ఱచె నారదుఁడు నా యెడఁగృపగల నిమిత్తంబున

- 235 క. వెల్లిగొని నాటనుండియు
నుల్లసితంబైన దైవయోగంబున శో
భిల్లెడు మునిమతమంతయు
నుల్లంబున మఱపు పుట్టదొకనాఁడైనన్
- 236 ఆ. వినుఁడు నాడు పలుకు విశ్వసించితిరేని
సతులకయిన బాల జనులకయినఁ
దెలియ వచ్చు మేలు దేహాద్యహంకార
దళననిపుణమైన తపసిమతము
- 237 వ. అని నారదోక్త ప్రకారంబున బాలకులకుఁబ్రహ్మదుండిట్లనియె ఈశ్వ
రమూర్తి యైన కాలంబునంజేసి వృక్షంబుగలుగుచుండ ఫలంబు
నకు జన్మసంస్థానవర్ధనాపచయక్షీణత్వపరిపాకనాశంబులు ప్రాప్తం
బులయిన తెఱంగున దేహంబులకుంగాని షడ్భావవికారంబుల
త్మకు లేవు ఆత్మ నిత్యుండు క్షయరహితుండు శుద్ధుండు క్షేత్ర
జ్ఞుండు గగనాదులకునాశ్రయుండుగ్రియాశూన్యుండు స్వప్రకాశుం
డు సృష్టిహీతువు వ్యాపకుండు నిస్సంగుండుఁబరిపూర్ణుండునో
క్కండునని వివేకసమర్థంబులగునాత్మలక్షణంబులు పండ్రెండునె
ఱుంగుచు దేహదులందు మోహజనకంబులగునహంకారమమకా
రంబులు విడిచి పసిండిగనులుగల నెలవున విభ్రాజమానకనక
లేశంబులైన పాషాణాదులందుఁబుటంబుపెట్టి వహ్నియోగంబునగ
రంగనూది హేమకారకుండు పాటవంబున హాటకంబుఁబడయు
భంగినాత్మకృతకార్యకారణంబులనెఱింగెడి నేర్పరి దేహంబునందా
త్మసిద్ధికోఱకునయిన యుపాయంబునంజేసి బ్రహ్మభావంబుఁబడ
యు మూలప్రకృతియు మహాదహంకారంబులునుబందతన్మాత్రం
బులునివి యెనిమిదియుంబ్రకృతులనియును రజస్సత్త్వతమం
బులు మూఁడునుబ్రకృతిగుణంబులనియుఁగర్మేంద్రియంబులయి

న వాక్పాణిపాదపాయూపస్థంబులును జ్ఞానేంద్రియంబులైన శ్రవణ
 నయనరసనాత్మగ్నాణంబులును మనంబును మహిసలీలతేజోవా
 యుగగనంబులునునివి పదాఱును వికారంబులనియునుగపిలా
 ది పూర్వాచార్యులచేతఁజెప్పబడియె సాక్షిత్వంబుననీ యిరువదే
 డింటినినాత్మగూడి యుండు పెక్కింటి కూటువదేహమదియు జం
 గమస్తావరరూపంబుల రెండువిధంబులయ్యె మూలప్రకృతి మొద
 లయిన వర్గంబునకు వేటై మణిగణంబులఁజొచ్చియున్న సూత్రం
 బు చందంబుననాత్మ యన్నింటి యందునుంజొచ్చి దీపించు ఆ
 త్మకు జన్మస్థితిలయంబులుగలవంచు మిథ్యాతత్పరులుగాక వి
 వేకశుద్ధమైన మనంబునంజేసి దేహంబునందాత్మ వెదకవలయు
 ఆత్మకునవస్థలుగలయట్లుండుగాని యవస్థలు లేవు జాగరణస్వ
 ప్నసుషుప్తులను వృత్తులెవ్వనిచేతనెఱుంగంబడునతండాత్మ
 యండ్లు కుసుమధర్మంబులయిన గంధంబులచేత గంధాశ్రయుడ
 యైన వాయువునెఱింగెడు భంగింద్రిగుణాత్మకంబులయి కర్మజ
 న్యంబులయిన బుద్ధి భేదంబులనాత్మనెఱుంగందగునని చెప్పి

238 సీ.

సంసారమిది బుద్ధిసాధ్యము గుణకర్మ

గణబద్ధమజ్ఞానకారణంబుఁ

గలవంటిదింతియకాని నిక్కముగాదు

సర్వార్థములు మనస్సంభవములు

స్వప్న జాగరములు సమములు గుణశూన్యఁ

డగు పరమునికి గుణాశ్రయమున

భవనాశంబులు వాటిల్లినట్లుండుఁ

బట్టి చూచిన లేవు బాలులార

- 238.1 తే. కడగి త్రిగుణాత్మకములైన కర్మములకు
జనకమై వచ్చునజ్ఞానసముదయమును
ఘనతరజ్ఞానవహ్నిచేగాల్చి పుచ్చి
కర్మవిరహితులై హరిగనుటమేలు
- 239 వ. అదిగావున గురుశుశ్రూషయు సర్వలాభసమర్పణంబును సాధు
జన సంగమంబునునీశ్వరప్రతిమా సమారాధనంబును హరికథా
తత్పరత్వంబును వాసుదేవుని యందలి ప్రేమయు నారాయణగు
ణకర్మకథానామకీర్తనంబును వైకుంఠచరణకమలధ్యానంబును వి
శ్వంభరమూర్తి విలోకనపూజనంబును మొదలయిన విజ్ఞానవైరా
గ్యలాభసాధనంబులైన భాగవతధర్మంబులపై రతిగలిగి సర్వభూ
తంబుల యందునీశ్వరుండు భగవంతుండాత్మగలండని సమ్మా
నంబుజేయుచుగామక్రోధలోభమోహమదమత్సరంబులంగెలిచి
ఇంద్రియవర్గంబును బంధించి భక్తి చేయుచుండనీశ్వరుండయిన
విష్ణుదేవుని యందలి గతి సిద్ధించు
- 240 సీ. దనుజారిలీలావతారంబులందలి
శౌర్యకర్మంబులు సద్గుణములు
విని భక్తుడగువాడు వేడ్కతోబులకించి
కన్నుల హర్షాశ్రుకణములొలుక
గద్గదస్వరముతోగమలాక్ష వైకుంఠ
వరద నారాయణ వాసుదేవ
యనుచునొత్తిలిపాడునాడునాక్రోశించు
నగుజింతనముజేయునతి యొనర్చు

- 240.1 తే. మరులు కొని యుండుదనలోన మాటలాడు
 వేల్పు సోకిన పురుషుని వృత్తి దిరుగు
 బంధములఁబాసి యజ్ఞాన పటలిగాల్చి
 విష్ణుఁబ్రాపించుదుది భక్తి వివశుఁడగుచు
- 241 వ. కావున రాగాదియుక్తమనస్కుండయిన శరీరికి సంసారచక్రనివర్త
 కంబయిన హరిచింతనంబు బ్రహ్మమందలి నిర్వాణసుఖంబెట్టిదట్టి
 దని బుధులు దెలియుదురు హరిభజనంబు దుర్గమంబుగాదు
 హరి సకల ప్రాణిహృదయంబులయందునంతర్యామియై యాకాశం
 బుభంగినుండు విషయార్జనంబులనయ్యెడిది లేదు నిమిషభంగు
 రప్రాణులయిన మర్త్యులకు మమతాస్పదంబులునుజంచలంబు
 లునునైన పుత్ర మిత్ర కళత్ర పశు భృత్య బల బంధు రాజ్య కోశ
 మణి మందిర మంత్రి మాంతంగ మహీప్రముఖ విభవంబులు నిర
 ర్థకంబులు యాగప్రముఖ పుణ్యలబ్ధంబులైన స్వర్గాదిలోకభోగంబు
 లు పుణ్యానుభవక్షీణంబులుగాని నిత్యంబులుగావు నరుండు వి
 ద్వాంసుండనని యభిమానించి కర్మంబులాచరించి యమోఘం
 బులయిన విపరీతఫలంబులనొందు కర్మంబులుగోరక చేయవల
 యు కోరిచేసిన దుఃఖంబులు ప్రాపించు పురుషుండు దేహంబుకొ
 ఱకు భోగంబులనపేక్షించు దేహంబు నిత్యంబు కాదు తోడ రాదు
 మృతంబైన దేహంబును శునకాదులు భక్షించు దేహ కర్మంబులా
 చరించి కర్మబద్ధుండయి క్రమ్మఱంగర్మానుకూలంబయిన దేహం
 బుదాల్చు అజ్ఞానంబునంజేసి పురుషుండు కర్మదేహంబుల విస్త
 రించు అజ్ఞాన తంత్రంబులు ధర్మార్థకామంబులు జ్ఞానలభ్యంబు
 మోక్షంబు మోక్షప్రదాత యగు హరి సకల భూతంబులకు నాత్మే
 శ్వరుండు ప్రియుండు తనచేతనయిన మహాభూతంబులతోడ జీవ
 సంజ్ఞితుండై యుండు నిష్కాములై హృదయగతుండయిన హరిని
 నిజభక్తిని భజింపవలయు

- 242 క. దానవదైత్యభుజంగమ
మానవగంధర్వసుర సమాజములో ల
క్ష్మీనాథుచరణకమల
ధ్యానంబుననెవ్వఁడయిన ధన్యతనొందున్
- 243 క. చిక్కఁడు వ్రతములఁగ్రతువులఁ
జిక్కఁడు దానముల శౌచశీలతపములం
జిక్కఁడు యుక్తిని భక్తిని
జిక్కినక్రియనచ్యుతుండు సిద్ధముసుండీ
- 244 క. చాలదు భూదేవత్వము
చాలదు దేవత్వమధిక శాంతత్వంబుం
జాలదు హరి మెప్పింప వి
శాలోద్యములార భక్తి చాలిన భంగిన్
- 245 ఆ. దనుజభుజగయక్ష దైత్యమృగాభీర
సుందరీవిహంగ శూద్రశబరు
లైనఁబాపజీవులైన ముక్తికిఁబోదు
రఖిలజగము విష్ణుఁడనుచుఁదలఁచి
- 246 క. గురువులుదమకును లోఁబడు
తెరువులు చెప్పెదరు విష్ణుదివ్యపదవికిం
దెరువులు చెప్పరు చీకటిఁ
బరువులు పెట్టంగనేల బాలకులారా
- 247 క. తెండెల్ల పుస్తకంబులు
నిండాచార్యునకు మరలనేకతమునకున్
రండు విశేషము చెప్పెదఁ
బొండ్రిల్లనివారు కర్మపుంజముపాలై

- 248 క. ఆడుదము మనము హరిరతిఁ
బాడుదమే ప్రొద్దు విష్ణుభద్రయశంబుల్
వీడుదము దనుజసంగతిఁ
గూడుదము ముకుందభక్తికోటిన్ సూటిన్
- 249 క. విత్తము సంస్కృతిపటలము
వ్రత్తము కామాదివైరివర్గంబుల నేఁ
డిత్తము చిత్తము హరికిని
జొత్తము నిర్వాణపదము శుభమగు మనకున్
- 250 వ. అని యిట్లు ప్రహ్లాదుండు రహస్యంబుననయ్యెవేళల రాక్షస కుమా
రులకునపవర్గమార్గంబెఱింగించిన వారును గురుశిక్షితంబులైన చ
దువులు చాలించి నారాయణభక్తి చిత్తంబులంగీలించి యుండుటం
జుచి వారల యేకాంతభావంబుదెలిసి వెఱచి వచ్చి శుక్రనందనుం
డు శక్రవైరికిట్లనియె
- 251 శా. రక్షోబాలురనెల్ల నీ కొడుకు చేరంజీరి లోలోన నా
శిక్షామార్గ ముల్లెల్లగల్గలని యాక్షేపించి తానందఱన్
మోక్షాయత్తులజేసినాఁడు మనకున్ మోసంబు వాటిల్లె నీ
దక్షత్వంబునఁజక్కఁజేయవలయున్ దైతేయవంశాగ్రణీ
- 252 క. ఉల్లసితవిష్ణుకథనము
లెల్లప్పుడు మాఁకుజెప్పఁడీ గురుఁడని న
న్నుల్లంఘించి కుమారకు
లోల్లరు చదువంగ దానవోత్తమ వింటే

- 253 క. ఉడుగఁడు మధురిపుకథనము
విడివడి జడుపగిదిఁదిరుగు వికసనమున నే
నొడివిననొడువులునొడువఁడు
దుడుకనిఁజదివింప మాకు దుర్లభమధిపా
- 254 క. చొక్కపు రక్కసికులమున
వెక్కురు జన్మించినాఁడు విష్ణునియందున్
నిక్కపు మక్కువ విడువం
డెక్కడి సుతుఁగంటి రాక్షసేశ్వర వెఱ్ఱిన్
- 255 వ. అని యిట్లు గురుసుతుండు చెప్పినఁగొడుకువలని విరోధవ్యవహా
రంబులుగర్హరంధ్రంబుల ఖడ్గప్రహారంబులయి నోఁకిన బిట్టు మిట్టి
పడి పాదాహతంబైన భుజంగంబు భంగిఁబవనప్రీతింబైన దవాన
లంబు చందంబున దండతాడితంబయిన కంఠీరవంబుకైవడి భీష
ణ రోషరసావేశ జాఙ్వాల్పమానచిత్తుండునుబుత్తసంహారోద్యోగా
యత్తుండునుగంపమానగాత్తుండునునరుణీకృతనేత్తుండునునై
కొడుకును రప్పించి సమ్మానకృత్యంబులుదప్పించి నిర్దయుండై
యశనిసంకాశభాషణంబులనదల్పుచు
- 256 శా. సూనున్ శాంతగుణప్రధానునతిసంశుద్ధాంచితజ్ఞానున
జ్ఞానారణ్యకృశానునంజలిపుటీసంభ్రాజమానున్ సదా
శ్రీనారాయణపాదపద్మయుగళీచింతామృతాస్వాదనా
ధీనున్ ధిక్కరణంబుజేసి పలికెన్ దేవాహితుండుగ్రతన్
- 257 సీ. అస్మదీయంబగునాదేశమునగాని
మిక్కిలి రవి మింట మెఱయ వెఱచు
నన్ని కాలములందుననుకూలుడై కాని
విద్యేషి యై గాలి వీవ వెఱచు

మత్స్రతాపానలమందీకృతార్పి యై
 విచ్చలవిడినగ్ని వెలుగ వెఱచు
 నతిశాత యైన నా యాజ్ఞనుల్లంఘించి
 శమనుండు ప్రాణులఁజంప వెఱచు

- 257.1 తే. నింద్రుఁడొదల నామ్రాలనెత్త వెఱచు
 నమర కిన్నర గంధర్వ యక్ష విహగ
 నాగ విద్యాధరావళి నాకు వెఱచు
 నేల వెఱువవు వలువ నీకేది దిక్కు
- 258 శా. ప్రజ్ఞావంతులు లోకపాలకులు శుంభద్వేషులయ్యున్ మదీ
 యాజ్ఞాభంగము చేయనోడుదురు రోషాపాంగదృష్టిన్ వివే
 కజ్ఞానచ్యుతమై జగత్త్రితయముంగంపించు నీవిట్టిచో
 నాజ్ఞోల్లంఘనమెట్లు చేసితివి సాహంకారతన్ దుర్మతి
- 259 శా. కంఠక్షోభముగాఁగనొత్తిలి మహాగాఢంబుగా డింభ వై
 కుంఠంజెప్పెదు దుర్జయుండనుచు వైకుంఠండు వీరవ్రతో
 త్కంఠాబంధురుఁడేని నేనమరులన్ ఖండింప దండింపగా
 గుంఠీభూతుఁడుగాక రావలదె మద్దోరాహవక్షోణికిన్
- 260 శా. ఆచార్యోక్తముగాక బాబురకు మోక్షాసక్తిఁబుట్టించి నీ
 వాచాలత్వముఁజూపి విష్ణునహితున్ వర్ణించి మద్దైత్యవం
 శాచారంబులు నీఱు చేసితివి మూఢాత్ముంగులద్రోహి నిన్
 నీచుంజంపుట మేలు చంపి కులమున్ నిర్దోషముంజేసెదన్
- 261 క. దిక్కులుగెలిచితినిన్నియు
 దిక్కివ్వఁడురోరి నీకు దేవేంద్రాదుల్
 దిక్కులరాజులు వేఱొక
 దిక్కిఱుగక కొలుతురితఁడె దిక్కుని నన్నున్

- 262 క. బలవంతుడ నే జగముల
బలములతోజనక వీరభావమున మహా
బలుల జయించితి నెవ్వని
బలముననాడెదవు నాకుబ్రితివీరుడనై
- 263 వ. అనినదండ్రికి మెల్లన వినయంబునగొడుకిట్లనియె
- 264 క. బలయుతులకు దుర్బలులకు
బలమెవ్వడు నీకు నాకు బ్రహ్మాదులకున్
బలమెవ్వడు ప్రాణులకును
బలమెవ్వడట్టి విభుడు బలమసురేంద్రా
- 265 క. దిక్కులు కాలముతోనే
దిక్కున లేకుండుగలుగుదిక్కుల మొదలై
దిక్కుగల లేని వారికి
దిక్కుయ్యెడు వాడు నాకు దిక్కు మహాత్మా
- 266 సీ. కాలరూపంబులగ్రమవిశేషంబుల
నలఘుగుణాశ్రయండుయిన విభుడు
సత్త్వబలేంద్రియసహజప్రభావాత్ముఁ
డై వినోదంబుననఖిలజగముఁ
గల్పించు రక్షించు ఖండించునవ్యయుం
డన్నిరూపములందునతడుగలఁడు
చిత్తంబు సమముగాజేయుము మార్గంబుఁ
దప్పి వర్తించు చిత్తంబుకంటె

- 266.1 తే. వైరులెవ్వరు చిత్తంబు వైరిగాఁక
చిత్తమును నీకు వశముగాఁజేయవయ్య
మదయుతాసురభావంబు మానవయ్య
యయ్య నీ మ్రోల మేలాడరయ్య జనులు
- 267 ఉ. లోకములన్నియున్ గడియలోన జయించినవాఁడవింద్రియా
నీకముఁజిత్తమున్ గెలువనేరవు నిన్ను నిబద్ధుఁజేయు నీ
భీకరశత్రులార్వరభ్రుభిన్నులఁజేయుము ప్రాణికోటిలో
నీకు విరోధి లేఁడొకఁడు నేర్పునఁజూడుము దానవేశ్వరా
- 268 క. పాలింపుము శేముషిను
న్మా లింపుము కర్మబంధముల సమదృష్టిం
జాలింపుము సంసారముఁ
గీలింపుము హృదయమందుఁగేశవభక్తిన్
- 269 వ. అనినఁబరమభాగవతశేఖరునకు దోషాచరశేఖరుండిట్లనియె
- 270 క. చంపినఁజచ్చెదననుచును
గంపింపక యోరి పలువ కరినోక్తుల నన్
గుంపించెదు చావునకుం
దెంపరి యై వదరువాని తెఱఁగునఁగుమతీ
- 271 శా. నాతోడంబ్రతిభాషలాడెదు జగన్నాథుండ నాకంటెనీ
భూతశ్రేణికి రాజు లేఁడొకఁడు సంపూర్ణప్రభావుండు మ
ద్రాతంజంపిన మున్ను నే వెదకితింబల్కాటు నారయణుం
డేతద్విశ్వములోన లేఁడు మఱి వాఁడెందుండురా దుర్మతీ

- 272 క. ఎక్కడగలడేక్రియనే
చక్కటి వర్తించునెట్టి జాడను వచ్చుం
జక్కడఁతు నిన్ను విష్ణునిఁ
బెక్కులు ప్రేలెదవు వాని భృత్యుని పగిదిన్
- 273 వ. అనిన హరికింకరుండు శంకింపక హర్షపులకాకుంఠసంకలితవిగ్ర
హుండై యాగ్రహంబు లేక హృదయంబున హరిందలంచి నమస్క
రించి బాలవర్తనంబున నర్తనంబుజేయుచునిట్లనియె
- 274 మ. కలఁడంభోధీగలండు గాలిగలఁడాకాశంబునంగుంభినిం
గలఁడగ్నిన్ దిశలంబగళ్ళ నిశలన్ ఖద్యోతచంద్రాత్మలం
గలఁడొకారమునంద్రిమూర్తులఁద్రిలింగవృక్షులందంతటం
గలఁడీశుండుగలండు తండ్రి వెదకంగానేల యీయాయెడన్
- 275 క. ఇందుగలఁడు లేడని
సందేహము వలదు చక్రి సర్వోపగతుం
డెందెందు వెదకి చూచిన
నందందే కలఁడు దానవారణీ వింటి
- 276 వ. అని యివ్వధంబున
- 277 మ. హరి సర్వాకృతులంగలండునుచుబ్రహ్మాదుండు భాషింప స
త్వరుడై యెందును లేడు లేడని సుతున్ దైత్యుండు తర్జింప శ్రీ
నరసింహాకృతినుండెనచ్యుతుఁడు నానాజంగమస్థావరో
త్కరగర్భంబులనన్ని దేశములనుద్దండప్రభావంబునన్
- 278 వ. అయ్యవసరంబుననద్దానవేంద్రుండు

- 279 క. డింభక సర్వస్థలముల
నంభోరుహనేత్రుడుండుననుచు మిగుల సం
రంభంబునఁబలికెదవీ
స్తంభంబునఁజూపఁగలవె చక్రిన్ గిక్రిన్
- 280 క. స్తంభమునఁజూపవేనిం
గుంభిని నీ శిరముద్రుంచి కూల్పఁగ రక్షా
రంభమున వచ్చి హరి వి
స్తంభంబుననడ్డపడఁగ శక్తుండగునే
- 281 వ. అనిన భక్తవత్సలునిభటుండిట్లనియె
- 282 శా. అంభోజాసనుఁడాదిగాఁగదృఢపర్యంతంబు విశ్వాత్ముడై
సంభావంబుననుండు ప్రోడ విపులస్తంభంబునందుండడే
స్తంభాంతర్గతుఁడయ్యునుండుటకునే సందేహమున్ లేదు ని
ర్దంభత్వంబున నేఁడుగానఁబడుబ్రత్యక్షస్వరూపంబునన్
- 283 వ. అనిన విని కరాళించి గ్రద్దన లేచి గద్దియ డిగ్గనుఱికి యొఱఁబెట్టిన
ఖడ్గంబు పెఱికి కేలనమర్చి జళిపించుచు మహాభాగవతశిఖామణి
యైన ప్రహ్లాదుని ధిక్కరించుచు
- 284 మ. వినరా డింభక మూఁడచిత్త గరిమన్ విష్ణుండు విశ్వాత్మకుం
డని భాపించెదవైననిందుఁగలఁడే యంచున్ మదోద్రేకియై
దనుజేంద్రుండరచేత వ్రేసెను మహోదగ్రప్రభాశుంభమున్
జనద్యగ్భిషణదంభమున్ హరిజనుస్సంరంభమున్ స్తంభమున్

నృసింహరూపావిర్భావము

285 వ. ఇట్లు దానవేంద్రుండు పరిగృహ్యమాణునైరుండును వైరానుబంధ జాజ్వాల్యమానరోషానలుండును రోషానలజంఘన్యమానవిజ్ఞాన వినయుండును వినయగాంభీర్యదైర్యజేగీయమానహృదయుండు ను హృదయదాంచల్యమానతామసుండును తామసగుణచంక్ర మ్యమాణస్తైర్యుండునునై విస్తంభంబున హుంకరించి బాలుని ధి క్కరించి హరినిందుఁజూపుమని కనత్కనకమణిమయకంకణక్రేంకా రశబ్దపూర్వకంబుగా దిగ్దంతిదంతభేదనపాటవప్రశస్తంబగు హస్తం బున సభామండపస్తంభంబు ప్రేసిన వ్రేటుతోడన దశదిశలను మీ డుంగుఱులు చెదరంజిటిలి పెటిలిపడి బంభజ్యమానంబగునమ్మ హస్తంభంబువలననట్రళయవేళాసంభూత సప్తస్కంధబంధుర సమీ రణ సంఘటితఘోరజ్వోఘుష్యమాణ మహావలాహకవర్గనిర్గత నిబి డ నిష్ఠురదుస్సహనిర్హితసంఘనిర్హోషనికాశంబులయిన ఛటచ్చట స్ఫటస్ఫటధ్వని ప్రముఖ భయంకరారావపుంజంబులు జంజన్య మానంబులై యెగసి యాకాశకుహరాంతరాళంబు నిరవకాశంబు జేసి నిండినంబట్టుచాలక దోధాయమానహృదయంబులయి పర వశంబులైన పితామహ మహేంద్ర వరుణ వాయు శిఖిముఖర చ రాచర జంతుజాలంబులతోడ బ్రహ్మాండకటాహంబు పగిలి పరిస్పృ టితంబుగాఁబ్రపుల్లపద్మయుగళసంకాశభాస్వర చక్ర చాప హల కులిశ జలచర రేఖాంకిత చారు చరణతలుండును చరణచంక్రమణ ఘనవినమిత విశ్వంభరాభార ధౌరేయదిక్కుంభికుంభీనస కుంభి నీధర కూర్మకులశేఖరుండును దుగ్ధజలధిజాత శుండాల శుండా దండమండిత ప్రకాండ ప్రచండ మహోరుస్తంభయుగళుండును ఘణఘణాయమాన మణికింకిణీగణముఖరిత మేఖలావలయవ లయిత పీతాంబరశోభితకటిప్రదేశుండును నిర్జరనిమ్నగావర్తవర్తు

లకమలాకరగంభీరనాభివివరుండును ముష్టిపరిమేయవినుతత
 నుతరస్నిగ్ధమధ్యుండును కులాచలసానుభాగసదృశకర్మశచిశాల
 వక్షుండును దుర్జనదనుజభటదైర్యలతికాలవిత్రాయమాణరక్షరాజ
 వక్షోభాగవిశంకటక్షేత్ర విలేఖనచంగలాంగలాయమాన ప్రతాపజ్వల
 జ్వాలాయమాన శరణాగతనయనచకోరచంద్రరేఖాయమాణ వజ్రా
 యుధ ప్రతిమానభాసమాననిశాతనఖరతరముఖనఖరుండును
 శంఖ చక్ర గ దా ఖడ్గ కుంత తోమర ప్రముఖ నానాయుధమహిత
 మహోత్తుంగ మహీధరశృంగసన్నిభవీరసాగరవేలాయమానమాలి
 కావిరాజమాననిరర్గళానేకశతభుజార్గళుండును మంజుమంజీర
 మణిపుంజరంజిత మంజుల హార కేయూర కంకణ కిరీట మకర
 కుండలాది భూషణభూషితుండునుద్రివళీయుత శిఖరిశిఖరాభవ
 రిణద్ధబంధురకంధరుండునుబ్రకంపనకంపితపారిజాతపాదపపల్ల
 వప్రతీకాశకోపావేశసంచలితాధరుండును శరత్కాలమేఘజాలమ
 ధ్యధగద్దగాయమాన తటిల్లతాసమానదేదీప్యమానదంష్ట్రాంకురుం
 డును కల్పాంతకాలసకలభువనగ్రసనవిజృంభమాణసప్తజిహ్వజి
 హ్వతూలితతరళతరాయమాణవిభ్రాజమానజిహ్వండును మేరు
 మందరమహాగుహాంతరాళవిస్తార విపులవక్తనాసికారంధ్రుండును
 నాసికారంధ్రనిస్సరన్నిబిడనిశ్వాసనికరసంఘట్టనసంక్షోభిత సంత
 ప్యమాన సప్తసాగరుండును పూర్వపర్వతవిద్యోతమాన ఖద్యోత
 మండలసదృశసమంచితలోచనుండును లోచనాంచలసముత్క్ర
 ర్యమాణవిలోలకీలాభీల విస్ఫులింగవితానరోరుధ్యమానతారకా
 గ్రహమండలుండును శక్రచాపసురుచిరాదభ్రమహాభ్రూలతాబంధ
 బంధురభయంకరవదనుండును ఘనతరగండశైలతుల్యకమనీ
 యగండభాగుండును సంధ్యారాగరక్తధారాధరమాలికాప్రతిమ
 మహాభ్రంకషతంతన్యమాన పటుతరసటాజాలుండును సటాజాల
 సంచాలసంజాతవాతడోలాయమాన వైమానికవిమానుండును ని

ప్రపితశంఖవర్ణమహోర్ధ్వకర్ణుండును మంథదండాయమాన మం
దరవసుంధరాధరపరిభ్రమణవేగ సముత్పద్యమానవియస్మండల
మండితసుధారాశికల్లోలశీకారాకారభాసురకేసరుండును పర్వాఖ
ర్వశిశిరకిరణమయూఖగౌరతనూరుహుండును నిజగర్జానినదని
ర్దళిత కుముద సుప్రతీక వామ వైరావణ సార్వభౌమ ప్రముఖదిగి
భరాజకర్ణకోటరుండును ధవళధరాధరదీర్ఘ దురవలోకనీయదే
హుండును దేహప్రభాపటలనిర్మద్యమానపరిపంథి యాతుధాన
నికురంబ గర్వాంధకారుండునుబ్రహ్మదహిరణ్యకశిపురంజనభంజ
ననిమిత్తాంతరంగ బహిరంగజేగీయమాన కరుణావీరరససంయు
తుండును మహాప్రభావుండునునయిన శ్రీస్ససింహదేవుండావిర్భ
వించినంగనుంగొని

286 క. నరమూర్తిగాదు కేవల

హరిమూర్తియుగాదు మానవాకారముగే

సరియాకారమునున్నది

హరిమాయారచితమగు యథార్థము చూడన్

287 ఉ. తెంపున బాలుఁడాడిన సుధీరత సర్వగతత్వముంబ్రతి

స్థింపఁదలంచి యిందు నరసింహశరీరముఁడాల్చి చక్రి శి

క్షింపఁగ వచ్చినాఁడు హరిచే మృతి యంచుఁదలంతునైననా

సొంపునుటెంపునందఱునుజూడఁజరింతు హరింతు శత్రువున్

288 వ. అని మెత్తంబడని చిత్తంబున గదయెత్తికొని తత్తఱంబుననార్పుచు

నకుంతిత కంఠీరవంబుడగ్గఱు గంధసింధురంబు చందంబున నక్షం

చరకుంజరుండు నరసింహదేవునకెదురునడచి తదీయదివ్యతేజో

జాలసన్నికర్షంబునంజేసి దవానలంబు డగ్గఱిన ఖిద్యోతంబునుం

బోలెఁగర్తవ్యాకర్తవ్యంబులుదెలియక నిగ్గతప్రభుండయి యుండె

అప్పుడు

- 289 మ. ప్రకటంబై ప్రళయావసానమున మున్ బ్రహ్మాండభాండావరో
ధకమై యున్న తమిసమున్ జగమునుత్పాదించుచోద్రావి సా
త్త్విక తేజోనిధి యైన విష్ణునెడనుద్దీపించునే నష్టమై
వికలంబై చెడుగాక తామసులప్రావీణ్యంబు రాజోత్తమా
- 290 వ. అంతనద్దానవేంద్రుండు మహోద్దండంబగు గదాదండంబు గిరగిరం
ద్రిప్పి నరమ్మగేంద్రుని వ్రేసిననతండు దర్పంబున సర్పంబునొడిసి
పట్టు సర్పపరిపంథినేర్పున దితిపట్టింబట్టికొనిన మిట్టిపడి దట్టించి
బిట్టుకట్టులుకనయ్యసురవరుండు దృఢబలంబుననిట్టట్టుజడిసి ప
ట్టుదప్పించుకొని విడివడిదిటదప్పక కుప్పించి యుప్పరంబెగసి
విహంగకులరాజవరణనిర్గళితభుజంగంబు తెఱంగునందలంగ ను
ఱికి తన భుజాటోపంబున నరకంఠీరవుండు కుంఠితుండయ్యెడి
నని తలంచి కలంగక చెలంగుచుఁదన్ను నిబిడనీరదనికరంబుల
మాటున నిలింపులు గుంపులుగొని డాఁగి మూఁగి క్రమ్మఱినాత్మీ
యజీవనశంకా కళంకితులై మంతనంబులఁజింతనంబులు చేయు
చు నిరీక్షింపనక్షీణ సమరదక్షతావిశేషంబుపలక్షించి ఖడ్గవర్మంబు
లు ధరియించి భూనభోభాగంబుల వివిధవిచిత్రలంఘనలాఘవం
బులంబరిభ్రమణభేదంబులంగరాళవదనుండయి యంతరాళంబు
నఁదిరుగు సాళువపుడేగ చందంబున సంచరించిన సహింపక
- 291 సీ. పంచాననోద్ధాత పావకజ్వాలలు
భూనభోంతరమెల్లఁబూరితముగ
దంష్ట్రాంకురాభీల ధగధగాయితదీప్తి
నసురేంద్రు నేత్రములంధములుగఁ

గంటకసన్నిభోత్కటకేసరాహతి
 నభ్రసంఘము భిన్నమై చలింపఁ
 బ్రళయాభ్రదండలాప్రతిమ భాస్వరములై
 ఖరనఖరోచులుగ్రమ్ముదేర

- 291.1 తే. సటలు జళిపించి గర్జించి సంభ్రమించి
 దృష్టి సారించి బోమలు బంధించి కెరలి
 జిహ్వా యాడించి లంఘించి చేతనొడిసి
 పట్టె నరసింహుఁడా దితిపట్టినధిప
- 292 క. సరకుగొనక లీలాగతి
 నురగేంద్రుఁడు మూషికంబునొడిసిన పగిదిన్
 నరకేసరిదనునొడిసిన
 సురవిమతుఁడుప్రాణభీతి సుడివడియె నృపా
- 293 క. సురరాజువైరి లోబడఁ
 బరిభావితసాధుభక్తపటలాంఘనకున్
 నరసింహునకునుదంచ
 త్థరతరజిహ్వునకుదగ్రఘనరంఘునకున్
- 294 వ. అంత
- 295 మ. విహగేంద్రుండహి వ్రచ్చుకైవడి మహోద్వృత్తిన్ నృసింహుండు సా
 గ్రహుఁడై యూరువులందుఁజేర్చి నఖసంఘాతంబులన్ వచ్చె దు
 స్సహు దంభోళికరోదేహునచలోత్సాహున్ మహాబాహునిం
 ద్రహుతాశాంతకభీరున్ ఘనకరున్ దైత్యాన్వయశ్రీకరున్

- 296 శా. చించున్ హృత్కమలంబు శోణితము వర్తించున్ ధరామండలిం
ద్రెంచుంగర్కశనాడికావళులు భేదించున్ మహావక్షముం
ధ్రుంచున్ మాంసముసూక్ష్మఖండములుగాదుష్టాసురున్ వ్రచ్చి ద
ర్పించుంబ్రేవులు కంఠమాలికలుగల్పించున్ నఖోద్భాసియై
- 297 సీ. వక్షకవాటంబు వ్రక్కలు చేయుచో
ఘనకుఠారంబుల కరణినొప్పు
గంభీరహృదయపంకజము భేదించుచోఁ
గుద్దాలముల భంగిగోమరుమిగులు
ధమనీవితానంబుదవిలి ఖండించుచోఁ
బటు లవిత్రంబుల పగిది మెఱయు
జరరవిశాలాంత్రజాలంబుద్రెంచుచోఁ
గ్రకచసంఘంబుల గరిమఁజూపు
- 297.1 తే. నంకగతుడైన దైత్యునినాగ్రహమున
శస్త్రచయములనొంపక సంహరించి
యమరు నరసింహునఖరంబులతివిచిత్ర
సమరముఖరంబులై యుండె జనవరేణ్య
- 298 క. స్ఫురితవిబుధజనముఖములు
పరివిదళితదనుజనివహపతితనుముఖముల్
గురురుచిజితశిఖిశిఖములు
నరహరిఖరనఖములమరు నతజనసఖముల్
- 299 వ. ఇట్లు కేవలపురుషరూపంబును మృగరూపంబునుంగాని నరసిం
హరూపంబున రేయునుంబవలునుంగాని సంధ్యాసమయంబున
నంతరంగంబును బహిరంగంబునుంగాని సభాద్వారంబున గగనం
బును భూమియునుంగాని యూరుమధ్యంబునఁబ్రాణసహితంబు
లునుబ్రాణరహితంబులునుంగాని నఖంబులంద్రైలోక్యజనహృద

యభల్లుండయిన దైత్యమల్లుని వధియించి మహాదహనకీలాభీల
దర్శనుండునుగరాళవదనుండును లేలిహానభీషణజిహ్వండును
శోణితపంకాంకితకేసరుండునునై ప్రేవులు కంఠమాలికలుగ ధరించి
కుంభికుంభవిదళనంబు చేసి చనుదెంచు పంచాననంబునుంబోలే
దనుజకుంజరహృదయకమలవిదళనంబు చేసి తదీయరక్తసిక్తం
బులైన నఖంబులు సంద్యారాగరక్తచంద్రరేఖల చెలువు వహింప
సహింపక లేచి తన కట్టెదురనాయుధంబులెత్తుకొని తత్తఱంబున
రణంబునకునురవడించు రక్కసులఁబెక్కుసహస్రంబులంజక్రాధిక
నిర్వక్తసాధనంబులనొక్కనిఁజిక్కకుండంజక్కడిచె ఇవ్విధంబున

300 శా, రక్షోవీరులనెల్లద్రుంచి రణసంరంభంబు చాలించి దృ
ష్టిక్షేపంబు భయంకరంబుగ సభాసింహాసనారూఢుడై
యక్షీణాగ్రహుడై నృసింహుఁడు కరాళాస్యంబుతోనొప్పెందన్
వీక్షింపంబలికింపనోడి యితరుల్ విభ్రాంతులై డాఁగఁగన్

301 క. సుర చారణ విద్యాధర
గరుడోరగ యక్ష సిద్ధగణములలోనొ
క్కరుడైన డాయ వెఱచును
నరహరినయ్యవసరమున నరలోకేశా

302 క. తర్షంబుల నరసింహుని
హర్షంబులఁజూచి నిర్జరాంగనలు మహో
త్సర్షంబులఁగుసుమంబుల
వర్షంబులుగురిసిరుత్సవంబులనధిపా

303 వ. మఱియునయ్యవసరంబున మింటననేక దేవతావిమానంబులు
ను గంధర్వగానంబులునునప్పరోగణనర్తనసంవిధానంబులును ది
వ్య కాహళ భేరీ పటహ మురజాది ధ్వానంబులునుబ్రకాశమానం

బులయ్యె సునంద కుముదాదులయిన హరిపార్శ్వచరులును వి
రించి మహేశ్వర మహేంద్ర పురస్సరులగు త్రిదశ కిన్నర కింపురు
ష పన్నగ సిద్ధ సాధ్య గరుడ గంధర్వ చారణ విద్యాధరాదులును
ప్రజాపతులును నరకంఠీరవదర్శనోత్కంఠులయి చనుదెంచి

దేవతలునరసింహునిస్తుతించుట

- 304 క. కరకమలయుగళకీలీత
శిరులై డగ్గఱక భక్తిజేసిరి బహుసం
సరణాబ్ధితరికి నఖరికి
నరభోజనహస్తాహరికి నరకేసరికిన్
- 305 వ. ఆ సమయంబున దేవతలందఱు వేఱువేఱు వినుతించిరి అందుగ
మలాసనుండిట్లనియె
- 306 మ. ఘనలీలాగుణచాతురిన్ భువనముల్ కల్పించి రక్షించి భే
దనముంజేయు దురంతశక్తికినంతజ్యోతికింజిత్రవీ
ర్యునికిన్ నిత్యపవిత్రకర్మునికి నేనుత్కంఠతోనవ్యయా
త్మునికిన్ వందనమాచరించెదగృహముఖ్యప్రసాదార్థినై
- 307 వ. రుద్రుండిట్లనియె
- 308 చ. అమరవరేణ్య మీదట సహస్రయుగాంతమునాఁడుగాని కో
పమునకు వేళగాదు సురబాధకుఁడైన తమస్వినీచరున్
సమరమునన్ వధించితివి చాలుదదాత్మజుఁడైన వీడు స
ద్విమలుఁడు నీకు భక్తుఁడు పవిత్రుఁడుగావుము భక్తవత్సలా
- 309 వ. ఇంద్రుండిట్లనియె

- 310 సీ. ప్రాణిసంఘముల హృత్పద్మమధ్యంబుల
 నివసించి భాసిల్లు నీవ యెఱుఁగు
 దింతకాలము దానవేశ్వరుచే బాధ
 పడి చిక్కి యున్న యాపన్నజనుల
 రక్షించితివి మమ్ము రాక్షసుఁజంపితి
 క్రతుహవ్యములు మాకుఁగలిగె మరల
 మంటిమి నీ సేవ మరిగినవారలు
 కైవల్యవిభవంబు కాంక్ష చేయ
- 310.1 ఆ. రితరసుఖములెల్ల నిచ్చగింపఁగనేల
 యస్థిరంబులివి యనంతభక్తిఁ
 గొలువనిమ్ము నిన్ను ఘోరదైత్యానీక
 చిత్తభయదరంహ శ్రీనృసింహ
- 311 వ. ఋషులిట్లనిరి
- 312 మ. భవదీయాదరలీల లోకములనుత్పాదించి రక్షింప నేఁ
 డవి దైత్యేశునిచేత భేదితములై హ్రస్వంబులై యుండనీ
 యవినీతున్ నరసింహరూపమున సంహారంబునొందించి వే
 దవిధింగ్రమ్మఱనుద్ధరించితిగదా ధర్మానుసంధాయివై
- 313 వ. పితృదేవతలిట్లనిరి
- 314 శా. చండక్రోధముతోడ దైత్యుఁడు వడిన్ శ్రాద్ధంబులన్ మత్సుతుల్
 పిండంబుల్ సతిలోదకంబులుగనర్పింపంగ మాకీక యు
 ధ్దండత్వంబునఁదాన కైకొను మహోదగుండు వీడిక్కిడన్
 ఖండింపంబడె నీ నఖంబుల నుతుల్ గావించుమాత్మేశ్వరా
- 315 వ. సిద్ధులిట్లనిరి

- 316 క. క్రుద్ధుండై యణిమాదిక
సిద్ధులుగైకొనిన దైత్యజీరితివి మహా
యోధవు నీ కృప మాకును
సిద్ధులు మరలంగగలిగె శ్రీనరసింహ
- 317 వ. విద్యాధరులిట్లనిరి
- 318 క. దానవునిజుంపి యంత
ర్ధానాదివిద్యలెల్ల దయతో మరలం
గానిచ్చితివి విచిత్రము
నీ నిరుపమ వైభవంబు నిజము నృసింహ
- 319 వ. భుజంగులిట్లనిరి
- 320 క. రత్నములను మత్కాంతా
రత్నంబులబుచ్చిొన్న రక్కసునురమున్
యత్నమున వ్రచ్చివైచితి
పత్నులు రత్నములుగలిగి బ్రతికితిమీశా
- 321 వ. మనువులిట్లనిరి
- 322 క. దుర్లయుని దైత్యబొరిగొని
వర్ణాశ్రమధర్మసేతువర్గము మరలం
బూర్ణము చేసితివేమని
వర్ణింతుము కొలిచి బ్రతుకువారము దేవా
- 323 వ. ప్రజాపతులిట్లనిరి

- 324 మ. ప్రజలంజేయుటకై సృజించితి మముంబాటించి దైత్యాజ్ఞచేఁ
బ్రజలంజేయక యింతకాలము మహాభారంబుతోనుంటిమీ
కుజనున్ వక్షముఁజీరి చంపితివి సంకోచంబులేకెల్లచోఁ
బ్రజలంజేయుచునుండువారము జగద్భద్రాయమాణోదయా
- 325 వ. గంధర్వులిట్లనిరి
- 326 క. ఆడుదుము రేయుఁబగలుం
బాడుదుము నిశాటునొద్ద బాధించు దయం
జూడఁడు నీచే జమునిం
గూడె మహాపాతకునకుఁగుశలముగలదే
- 327 వ. చారణులిట్లనిరి
- 328 క. భువనజనహృదయభల్లుఁడు
దివిజేంద్రవిరోధి నేఁడుదెగె నీచేతన్
భవరోగనివర్తకమగు
భవదంష్ట్రయుగంబుఁజేరి బ్రదికెదమీశా
- 329 వ. యక్షులిట్లనిరి
- 330 ఉ. భ్రంశము లేని నీ భటుల భంగవిముక్తుల మమ్మునెక్కి ని
స్సంశయవృత్తి దిక్కులఁబ్రచారము చేయుచునుండు వీడు ని
స్త్రీంశముతోడ వీనిఁగడతేర్చితివాపద మానెనోచతు
ర్వింశతితత్త్వాశాసక త్రివిష్టపముఖ్యజగన్నివాసకా
- 331 వ. కింపురుషులిట్లనిరి

- 332 క. పురుషోత్తమ నేరము కిం
పురుషులమల్పులము నిన్ను భూషింపగ దు
ఘ్నరుషున్ సకల సుజనహృ
త్పరుషుంజంపితివి జగము బ్రదికెనధీశా
- 333 వ. వైతాళికులిట్లనిరి
- 334 క. త్రిభువనశత్రుఁడు పడియెను
సభలందును మఖములందు జగదీశ్వర నీ
శుభగీతములు పఠించుచు
నభయులమై సంచరింతుమార్తశరణ్యా
- 335 వ. కిన్నరలిట్లనిరి
- 336 క. ధర్మముదలఁపడు లఘుతర
కర్మము చేయించు మమ్ముఁగలుషాత్ముకు దు
ష్కర్మునిఁజంపితివున్నత
శర్ములమై నీదు భక్తి సలిపెదము హరీ
- 337 వ. విష్ణుసేవకులిట్లనిరి
- 338 ఉ. సంచిత విప్రశాపమునఁజుండనిశాచరుఁడైన వీని శి
క్షించుట కీడుగాదు కృపజేసితివీశ్వర భక్తితోడ సే
వించుటకంటె వైరమున వేగమ చేరగ వచ్చు నిన్ను నీ
యంచితనారసింహతనువద్భుతమాపదఁబాసిరందఱున్
- 339 వ. ఇట్లు బ్రహ్మరుద్రేంద్ర సిద్ధ సాధ్య పురస్కరులైన దేవముఖ్యులంద
ఱునెడగలిగి యనేక ప్రకారంబుల వినుతించిరందు రోషవిజృంభ
మాణుండయిన నరసింహదేవుని డగ్గఱజేర వెఱచి లక్ష్మీదేవి
బిలిచి యిట్లనిరి

- 340 క. హరికింబట్టపుదేవివి
హరిసేవానిపుణమతివి హరిగతివి సదా
హరిరతివి నీవు చని నర
హరిరోషము డింపవమ్మ హరివరమధ్య
- 341 వ. అనిననియ్యకొని మహోత్కంఠతోడనా కలకంఠకంఠి నరకంఠీరవుని
యుపకంఠంబునకుంజని
- 342 సీ. ప్రళయార్కబింబంబు పగిదినున్నదిగాని
నెమ్మొము పూర్ణేందునిభముగాదు
శిఖిశిఖాసంఘంబు చెలువు చూపెడుగాని
చూడ్కిఁ ప్రసాదభాసురముగాదు
వీరరౌద్రాద్భుతావేశమొప్పెడుగాని
భూరికృపారసస్ఫూర్తిగాదు
భయదదంష్ట్రాకురప్రభలుగప్పెడుగాని
దరహాసితాంబుజాతంబుగాదు
- 342.1 తే. కఠినఖరనారసింహవిగ్రహముగాని
కామినీజనసులభవిగ్రహముగాదు
విన్నదియుగాదు తొల్లి నేవిష్ణువలన
గన్నదియుగాదు భీషణాకారమనుచు
- 343 క. పలికెదనని గమకముగొను
బలికినఁగడునలుగు విభుఁడు ప్రతివచనములం
బలుకఁడని నిలుచు శశిముఖి
బలువిడి హృదయమునఁజనవు భయమునుగదురన్

- 444 వ. ఇట్లు నరహరిరూపంబు వారిజనివాసిని వీక్షించి శంకించి శాంతు
డైనవెనుక డగ్గఱదనని చింతించుచున్న వారిజసంభవుండద్దేవుని
రోషంబు నివారింపనితరులకలవిగాదని ప్రహ్లాదుంజీరి యిట్లనియె
- 345 క. తీండ్రమగు రోషమున మీ
తండ్రి నిమిత్తమునఁజక్రి దారుణమూర్తిన్
వేండ్రము విడువఁడు మెల్లన
తండ్రి శీతలునిఁజేసి దయ చేయఁగదే
- 346 వ. అనిననౌగాక యని మహాభాగవతశేఖరుండయిన బాలకుండు క
రకమలంబులుముకుళించి మందగమనంబుననమందవినయవి
వేకంబుల నరసింహదేవుని సన్నిధికింజని సాష్టాంగదండప్రణా
మంబుజేసిన భక్తపరాధీనుండగునయ్యాశ్వరుండాలోకించి కరుణా
యత్తచిత్తుండై
- 347 ఉ. ప్రాభవముప్పనుత్పటకృపామతియై కదియంగఁజీరిఁసం
శోభితదృష్టిసంఘములఁజూచుచు బాలునిమౌళి యందు లో
కాభినుతుండు పెట్టెనసురాంతకుఁడుద్భటకాలసర్పభీ
తాభయదానశస్త్రముననర్గళమంగళోహతుహస్తమున్
- 348 వ. ఇట్లు హరికరస్పర్శనంబున భయవిరహితుండును బ్రహ్మజ్ఞానస
హితుండునుబులకితదేహుండును సముత్పన్నసంతోషబాష్పస
లిలధారాసమూహుండునుబ్రేమాతిశయగద్గదభాషణుండును వి
నయవివేకభూషణుండునునేకాగ్రచిత్తుండును భక్తిపరాయత్తుండు
నునయి యద్దేవునిచరణకమలంబులుదన హృదయంబున నిలి
పిక్కిని కరకమలంబులు ముకుళించి యిట్లని వినుతించె

ప్రహ్లాదుడు నరసింహమూర్తిని స్తుతించుట

- 349 మ. అమరుల్ సిద్ధులు సంయమీశ్వరులు బ్రహ్మాదుల్ సతాత్పర్యచి
త్తములన్ నిన్ను బహుప్రకారముల నిత్యంబున్ విచారించి పా
రము ముట్టన్ నుతిచేయనోపరఁట నే రక్షస్తనూజుండ గ
ర్వమదోద్రిక్తుడఁ బాలుడన్ జడమతిన్ వర్ణింపశక్తుండనే
- 350 మ. తపమున్వంశముదేజమున్ శ్రుతముసౌందర్యంబునుద్యోగమున్
నిపుణత్వంబుఁబ్రతాపపౌరుషములున్ నిష్టాబలప్రజ్ఞలున్
జపహోమంబులుఁజాలవీశ్వర భవత్సంతుష్టికై దంతియూ
ధంపు చందంబున భక్తిజేయవలయుండాత్పర్యసంయుక్తుడై
- 351 మ. అమలజ్ఞాన సుదాన ధర్మరతి సత్య క్షాంతి నిర్మత్సర
త్వములన్ యజ్ఞ తపోనసూయలఁగడున్ దర్పించు ధాత్రీసురో
త్తముకంటెన్ శ్వపచుండు ముఖ్యుడు మనోర్థప్రాణవాక్కర్మముల్
సమతన్ నిన్నునయించెనేని నిజవంశశ్రీకరుండొందుదన్
- 352 సీ. అజ్ఞండు చేసిన యారాధనములజే
పట్టఁడీశ్వరుడు కృపాళుఁడుగుటఁ
జేపట్టునొకచోట సిద్ధమీశ్వరునకు
నర్థంబు లేకుండునతఁడు పూర్ణు
డైననర్థములీశ్వరాత్మణంబులుగాఁగఁ
జేయుట ధర్మంబు చేసెనేని
నర్థంబుఁజూచిన నళికలలామంబు
ప్రతిబింబితంబగు పగిది మరల

- 352.1 తే. నర్థములుదోచుగావుననధిక బుద్ధి
భక్తిజేయంగవలయును భక్తిగాని
మెచ్చఁడర్థంబులోసగెడు మేరలందుఁ
బరమకరుణుండు హరి భక్తిబాంధవుండు
- 353 క. కావుననల్పుఁడ సంస్తుతి
గావించెద వెఱపు లేక కలనేరుపునన్
నీ వర్ణనమున ముక్తికిఁ
బోవునవిద్యను జయించి పురుషుండనంతా
- 354 సీ. సత్త్వాకరుఁడవైన సర్వేశ నీ యాజ్ఞ
శిరములనిడుకొని చేయువారు
బ్రహ్మాదులమరులు భయమందుచున్నారు
నీ భీషణాకృతి నేఁడు చూచి
రోషంబు మాను నీ రుచిరవిగ్రహములు
కల్యాణకరములుగాని భీతి
కరములుగావు లోకములకు వృశ్చిక
పన్నగంబుల భంగి భయముఁజేయు
- 354.1 తే. నసుర మర్దించితివి సాధుహర్షమయ్యె
నవతరించిన పనిదీఱనలుక యేల
కలుషహారివి సంతోషకారివనుచు
నిన్నుఁదలఁతురు లోకులు నిర్మలాత్మ
- 355 మ. ఖరదంష్ట్రాభ్రుకుటీసటానఖయునుగ్రధ్వానయున్ రక్తకే
సరయున్ దీర్ఘతరాంత్రమాలికయు భాస్వన్నేత్రయున్నైన నీ
నరసింహాకృతిఁజూచి నే వెఱవఁబూర్ణకూర దుర్వార దు
ర్భర సంసారదవాగ్నికిన్ వెఱతు నీ పాదాశ్రయుంజేయవే

356 వ. దేవా సకలయోనులందును సుఖవియోగదుఃఖసంయోగసంజని
తంబైన శోకానలంబున దందహ్యమానుండనై దుఃఖనివారకంబు
గాని దేహాద్యభిమానంబున మోహితుండనై పరిభ్రమించుచున్న
యేను నాకుంబ్రియుండవు సఖుండవుఁబరదేవతవునైన నీవగు
బ్రహ్మగీతంబులయిన శీలావతారకథావిశేషంబులఁబరియించుచు
రాగాదినిర్ముక్తుండనై దుఃఖపుంజంబులఁదరియించి భవదీయచర
ణకమలస్మరణసేవానిపుణులైన భక్తులంజేరియుండెద బాలునిఁద
ల్లిదండ్రులును రోగిని వైద్యదత్తంబయిన యౌషధంబును సముద్రం
బున మునింగెడు వాని నావయునుదక్కిరులు రక్షింపనేరని తె
ఱంగున సంసారతాపసంతప్యమానుండై నీచేతనుపేక్షితుండయిన
వానినుద్ధరింప నీవుదక్కనన్యండు సమర్థుండుగాఁడు జగంబుల
నెవ్వండేమిక్వత్యంబునెవ్వనిచేతంబ్రేరితుండై యే యింద్రియంబు
లంజేసి యేమిటికొఱకునెవ్వనికిసంబంధి యై యే స్థలంబుననే స
మయంబునందేమిరూపంబుననే గుణంబుననపరంబయిన జన
కాది భావంబుననుత్పాదించి పరంబయిన బ్రహ్మాదిభావంబున
రూపాంతరంబునొందించునట్టి వివిధప్రకారంబులన్నియు నిత్య
ముక్తుండవు రక్షకుండవునైన నీవ నీ యంశంబైన పురుషునికి
నీ యనుగ్రహంబునగాలంబుచేతంబ్రేరిత యై కర్మమయంబును
బలయుతంబునుబ్రధానలింగంబునునైన మనంబును నీ మాయ
సృజియించు అవిద్యార్పితవికారంబును వేదోక్తకర్మప్రధానంబును
సంసారచక్రాత్మకంబైన యీ మనమున నిన్ను సేవింపక నియ
మించి తరియింపనొక్కరుండును సమర్థుండులేదు విజ్ఞాననిర్జిత
బుద్ధిగుణుండవు నీ వలన వశీకృతకార్యసాధన యైన కాలంబు
మాయతోడంగూడ పోడశవికారయుక్తంబయిన సంసారచక్రంబుఁ

జేయుచుండు సంసారదావదహనతంతప్యమానుండనగు నన్ను
రక్షింపుము

357 సీ. జనులు దిక్పాలుర సంపదాయుర్విభ
వములుగోరుదురు భవ్యంబులనుచు
అవి యంతయును రోషహాసవిజృంభితమైన
మాతండ్రి బోమముడిమహిమజేసి
విహతంబులగునట్టి వీరుండు నీ చేత
నిమిషమాత్రంబున నేడు మడిసి
కావున ద్రువములుగావు బ్రహ్మాదుల
శ్రీవిభవంబులు జీవితములుఁ

357.1 తే. గాలరూపకుండగునురుక్తమునిచేత
విదళితములగు నిలువవు వేయునేల
యితరమేనొల్ల నీ మీది యెఱుకగొంత
గలిగియున్నదిగొలుతుఁగింకరుండనగుచు

358 మత్తకోకిల. ఎండమావులవంటి భద్రములెల్ల సార్థములంచు మ
ర్త్యుండు రోగనిధానదేహముతో విరక్తుఁడుగాక యు
ద్ధండమన్నథవహ్ని నెప్పుడుఁదప్పుడై యొకనాఁడుజే
రండు పారము దుష్టసౌఖ్యపరంపరాక్రమణంబునన్

359 ఉ. శ్రీమహిళామహేశసరసీరుహగర్భులకైన నీ మహో
ద్ధామకరంబుచేనభయదానముజేయవు నేను బాలుఁడం
దామసంశంభవుండ దైత్యుఁడనుగ్రరజోగుణుండ ని
స్సీమదయంగరాంబుజము శీర్షముజేర్చుట చోద్యమీశ్వరా

360 వ. మహాత్మా సుజనులయిన బ్రహ్మాదులందును దుర్జనులైన మా
యందును సేవానురూపంబుగంబఱాపక్షంబులు లేక కల్పవృక్షం
బు చందంబున ఫలప్రదానంబుజేయుదువు కందర్పసమేతంబగు

సంసారకూపంబునంగూలుచున్న మూఢజనులంగూడి కూలెడు
 నేను భవదీయభృత్యుండగు నారదుని యనుగ్రహంబునంజేసి నీ
 కృపకుంబాత్తుండనైతి నన్ను రక్షించి మజ్జనకుని వధియించుట
 నా యందులఁబక్షపాతంబుగాదు దుష్టదనుజసంహారంబును శిష్ట
 భృత్యమునిజనరక్షాప్రకారంబును నీకు నైజగుణంబులు విశ్వంబు
 నీవ గుణాత్మకంబయిన విశ్వంబు సృజియించి యందుంబ్రవేశించి
 హేతుభూతగుణయుక్తుండనై రక్షకసంహారకారాది నానారూపంబు
 లనుండుదువు సదసత్కారణకార్యాత్మకంబయిన విశ్వంబునకు
 పరమకారణంబు నీవ నీ మాయచేత వీడుదాననియెడి బుద్ధి విక
 ల్పంబుదోచుగాని నీకంటెనొడెద్దియు లేదు బీజంబునందు వస్తు
 మాత్రభూతసాక్ష్యంబును వృక్షంబునందు నీలత్వాది వర్ణంబు
 నుంగలుగు తెఱంగున విశ్వంబునకు నీ యంద జన్మస్థితి ప్రకాశ
 నాశంబులుంగలుగు నీచేతనయిన విశ్వంబు నీ యంద నిలుపు
 కొని తొల్లి ప్రళయకాలపారావారంబునఁబన్నగేంద్రపర్యంకంబునఁగ్రి
 యారహితుండనై నిజసుఖానుభవంబుజేయుచు నిద్రితుని భంగి
 యోగనిమీలితలోచనుండనై మెలంగుచుఁగొంత కాలంబునకు నిజ
 కాలశక్తిచేతంబ్రీరితంబులై ప్రకృతిధర్మంబులయిన సత్త్వాదిగుణం
 బులనంగీకరించి సమాధిదాలించి విలసిందుచున్న నీ నాభి యం
 దు వటబీజంబువలననుద్భవించు వటంబు తెఱంగుననొక్క కమ
 లంబు సంభవించెనట్టి కమలంబువలననాల్గుమోముల బ్రహ్మ జ
 న్మించి దిశలు వీక్షించి కమలంబునకునొండయిన రూపంబు లే
 కుండుటఁజింతించి జలాంతరాళంబుఁబ్రవేశించి జలంబులందు నూ
 టుదివ్యవత్సరంబులు వెదకి తనజన్మంబునకునుపాదానకారణం
 బైన నిన్ను దర్శింప సమర్థుండుగాక మగిడి కమలంబుకడకుంజ
 ని విస్మయంబునొంది చిరకాలంబు నిర్భరతపంబుజేసి పృథివి

యందు గంధంబుగను చందంబునఁదన యందు నానాసహస్రవద
నశిరోనయననాసౌకర్ణ్యవక్త్రభుజకరచరణుండును బహువిధాభర
ణుండును మాయాకలితుండును మహాలక్ష్మణలక్ష్మీతుండును నిజ
ప్రకాశదూరీకృతతముండునుబురుషోత్తముండునునయిన నిన్ను
దర్శించె అయ్యవసరంబున

- 361 క. ఘోటకవదనుఁడవై మధు
క్షైటభులంద్రుంచి నిగమగణములనెల్లం
బాటించి యజునకిచ్చిన
కూటస్థుఁడవీశ్వరుఁడవు కోవిదవంద్యా
- 362 వ. ఇవ్విధంబునగృతత్రేతాద్వాపరంబులను మూఁడుయుగంబులం
దునుదిర్వ్యజ్ఞానవమునిజలచరాకారంబులనవతరించి లోకంబు
లనుద్ధరించుచు ధరించుచు హరించుచు యుగానుకూలధర్మం
బులంబ్రతిష్ఠించుచునుండుదువు దేవా యవధరింపుము
- 363 సీ. కామహర్షాదిసంఘటితమై చిత్తంబు
భవదీయచింతనపదవి చొరదు
మధురాదిరసముల మరగి చొక్కుచు జిహ్వా
నీ వర్ణనమునకు నిగుడనీదు
సుందరీముఖులఁజూడఁగోరుచుఁజూడ్కి
తావకాకృతులపైదగులుపడదు
వివిధదుర్భాషలువినఁగోరు వీనులు
వినవు యుష్మత్కథావిరచనములు
- 363.1 తే. పూణమురవడిఁదిరుగు దుర్గంధములకు
దవులుగోలుపదు వైష్ణవధర్మములకు
నడఁగి యుండవు కర్మేంద్రియములు పురుషుఁ
గలఁచు సవతులు గృహమేధిగలఁచునట్లు

- 364 వ. ఇవ్విధంబుననింద్రియంబులచేతఁజిక్కుపడి స్వకీయపరకీయశరీరంబులందు మిత్రామిత్రభావంబులుజేయుచు జన్మమరణంబుల నొందుచు సంసారవైతరణినిమగ్నంబైన లోకంబునుద్ధరింబుట లోకసంభవస్థితిలయకారణుండవైన నీకుంగర్తవ్యంబు భవదీయసేవకులమైన మాయందుఁబ్రియభక్తులయినవారలనుద్ధరింపుము
- 365 మ. భగవద్ధివ్యగుణానువర్తనసుధాప్రాప్తైకచిత్తుండవై బెగడన్ సంసరణోగ్రవైతరణికిన్ భిన్నాత్ములై తావకీయగుణస్తోత్రపరాజ్ఞాఖత్వమున మాయాసౌఖ్యభావంబులన్ సుగతింగానని మూఢులంగని మదిన్ శోకింతు సర్వేశ్వరా
- 366 వ. దేవా మునీంద్రులు నిజవిముక్తకాములయి విజనస్థలంబులం దపంబులాచరింతురు కాముకత్వంబునొల్లక యుండువారికి నీ కంటెనొండుశరణంబు లేదుగావున నిన్ను సేవించెదరు కొందఱు కాముకులు కరద్యయకండూతిచేతందనియని చందంబునఁదు చ్ఛంబయి పశు పక్షి క్రిమి కీటసామాన్యంబయిన మైథునాదిగృహ మేది సుఖంబులందనియక కడపటనతిదుఃఖవంతులగుదురు నీ ప్రసాదంబుగల సుగుణుండు నిష్కాముండయియుండు మౌనవ్రత జప తప శ్శ్రుతాధ్యయనంబులును నిజధర్మవ్యాఖ్యాన విజనస్థల నివాస సమాధులును మోక్షహేతువులగునయిననివి పదియు నింద్రియజయంబులేనివారికి భోగార్థంబులయి విక్రయించువారికి జీవనోపాయంబులయి డాంభీకులకు వార్తాకరంబులయి యుండు సఫలంబులుగావు భక్తి లేక భవదీయజ్ఞానంబు లేదు రూపరహితుండవైన నీకు బీజాంకురంబులకైవడిఁగారణకార్యంబులయిన సదసద్రూపంబులు రెండునుబ్రకాశమానంబులగునా రెంటి యందును భక్తియోగంబున బుద్ధిమంతులు మథనంబున దారువులందు వహ్నింగనియెడు తెఱంగున నిన్నుబోడఁగందురు పంచభూతత

న్మాత్రంబులును ప్రాణేంద్రియంబులును మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తం
బులును నీవ సగుణంబును నిర్గుణంబును నీవ గుణాభిమానుల
యిన జననమరణంబులనొందు విబుధులార్యంతంబులుగానక
నిరుపాధికుండవైన నిన్నెఱుంగరు తత్త్వజ్ఞులయిన విద్వాంసులు
వేదాధ్యయనాదివ్యాపారంబులు మాని వేదాంతప్రతిపాద్యుండవ
గు నిన్ను సమాధివిశేషంబులనెఱింగి సేవింతురు అదిగావున

367 సీ. నీ గృహంగణభూమి నిటలంబు మోవంగ
 మోదించి నిత్యంబు మ్రొక్కడేని
 నీ మంగళస్తవనికరవర్ణంబులు
 పలుమాటు నాలుకఁబలుకఁడేని
 నీ యధీనములుగా నిఖిలకృత్యంబులు
 ప్రియభావమున సమర్పింపఁడేని
 నీ పదాంబుజముల నిర్మలహృదయుడై
 చింతించి మక్కువఁజిక్కఁడేని

367.1 తీ. నిన్నుఁజెవులార వినఁడేని నీకు సేవ
 చేయరాఁడేని బ్రహ్మంబుజెందగలఁడే
 యోగి యైనఁదపోవ్రతయోగి యైన
 వేది యైన మహాతత్త్వవేది యైన

368 వ. కావున భవదీయదాస్యయోగంబుఁగృహజేయుమని ప్రణతుండైన
 ప్రహ్లాదుని వర్ణనంబునకు మెచ్చి నిర్గుణుడయిన హరి రోషంబు
 విడిచి యిట్లనియె

369 శా. సంతోషించితి నీ చరిత్రమునకున్ సద్భద్రమౌగాక నీ
 యంతర్వాంచితలాభమెల్లఁగరుణాయత్తుండనై యిచ్చెదం
 జింతంజెందకు భక్తకామదుండ నే సిద్ధంబు దుర్లోక్యుడన్
 జంతుశ్రేణికి నన్నుఁజూచినఁబునర్జన్మంబు లేదర్భకా

- 370 ఆ. సకలభావములను సాధులు విద్వాంసు
లఖిలభద్రవిభుఁడైన నన్నుఁ
గోర్కులిమ్మటంచుఁగోరుదురిచ్చెదఁ
గోరుమెద్ది యైనఁగుఱ్ఱ నీవు
- 371 వ. అని పరమేశ్వరుండు ప్రహ్లాదుని యందుఁగల సకామత్వంబుఁదె
లియుకొఱకు వంచించి యిట్టానతిచ్చిననతండు నిష్కాముండైన
యేకాంతిగావునగామంబు భక్తియోగంబునకునంతరాయంబని
తలంచి యిట్లనియె ఉత్పత్తి మొదలు కామాద్యనుభవాసక్తి లేని
నాకు వరంబులిచ్చెదనని వంచింపనేల సంసారబీజంబులును
హృదయబంధకంబులునయినగామంబులకు వెఱచి ముముక్షుం
డనై సేమంబుకొఱకు నేమంబున నిన్నుంజేరితి కామంబులును
నింద్రియంబులును మనశ్శరీరదైర్యంబులు మనీషాప్రాణధర్మంబు
లును లజ్ఘాస్మరణలక్ష్మీసత్యతేజోవిశేషంబులును నశించు లోకం
బులందు భృత్యులర్థకాములయి రాజుల సేవింతురు రాజులుంబ్ర
యోజనంబులర్థించి భృత్యులకునర్థంబులోసంగుదురవ్విధంబు
గాదు నాకుంగామంబు లేదు నీకుంబ్రయోజనంబు లేదయినను
దేవా వరదుండవయ్యెదవేనిగామంబులు వృద్ధిఁబొందనివరంబుఁ
గృపజేయుము కామంబులు విడిచిన పురుషుండు నీతోడ సమా
నవిభవుండగు నరసింహ పరమాత్మ పురుషోత్తమ యని ప్రణవ
పూర్వకంబుగా నమస్కరించిన హరి యిట్లనియె
- 372 సీ. నీ యట్టి సుజ్ఞాన నిపుణులేకాంతులు
గోర్కులు నా యందుఁగోరనొల్ల
రట్లైనఁబ్రహ్లాద యసురేంద్రభర్తవై
సాగి మన్వంతర సమయమెల్ల

నిఖిలభోగంబులు నీవు భోగింపుము

కల్యాణబుద్ధి నా కథలు వినుము

సకలభూతములందు సంపూర్ణుడగు నన్ను

యజ్ఞేశునీశ్వరునాత్మ నిలిపి

372.1 ఆ. కర్మచయములెల్ల ఖండించి పూజన

మాచరింపుమీశ్వరార్పణముగ

భోగముల నశించుఁబుణ్యంబు వ్రతములఁ

బాపసంచయములు పాయు నిన్ను

373 వ. మఱియు మీదటగాలవేగంబునంగళేబరంబు విడిచి తైలోక్యవిరా
జమానంబును దివిజరాజజేగీయమానంబునుబరిపూరితదశదిశం
బునునయిన యశంబుతోడ ముక్తబంధుండవై నన్ను డగ్గఱదవు
వినుము

374 ఆ. నరుడు ప్రియముతోడ నాయవతారంబు

నీయుదారగీత నికరములను

మానసించునేని మఱి సంభవింపఁడు

కర్మబంధచయముఁగడచిపోవు

375 వ. అనినబ్రహ్మాదుండిట్లనియె

376 సీ. దంష్ట్రవై తొల్లి సోదరుని హిరణ్యాక్షు

నీవు చంపుటజేసి నిగ్రహమున

మా తండ్రి రోషనిర్మగున్నఁడై సర్వలో

కేశ్వరుఁబరము నిన్నెఱుఁగ లేక

పరిపంథి పగిది నీ భక్తుండనగు నాకు

నపకారములుజేసినతఁడు నేఁడు

నీ శాంతదృష్టిచే నిర్మలత్వమునొందెఁ

గావున బాపసంఘంబువలనఁ

- 376.1 తే. బాసి శుద్ధాత్మకుండుగాఁగ భవ్యగాత్ర
వరము వేడెద నాకిమ్ము వనజనేత్ర
భక్తసంఘాతముఖపద్మపద్మమిత్ర
భక్తకల్పషవల్లికాపటులవిత్ర
- 377 వ. అనిన భక్తునికి భక్తవత్సలుండిట్లనియె
- 378 మ. నిజభక్తుండవు నాకు నిన్నుఁగనుటన్ నీ తండ్రి త్రిస్సప్తపూ
ర్వజులంగూడి పవిత్రుడై శుభగతిన్ వర్తించు విజ్ఞానదీ
పజితానేకభవాంధకారులగు మద్భక్తుల్ వినోదించు దే
శజనుల్ దుర్జనులైన శుద్ధులుసుమీ సత్యంబు దైత్యోత్తమా
- 379 సీ. ఘనసూక్ష్మభూతసంఘాతంబులోపల
నెల్లవాంఛలు మాని యెవ్వరయిన
నీ చందమున నన్ను నెఱయ సేవించిన
మద్భక్తులగుదురు మత్పరులకు
గుఱిజేయ నీవ యోగ్యుడవైతి విటమీద
వేదచోదితమైన విధముతోడఁ
జిత్తంబు నా మీదఁజేర్చి మీ తండ్రికిఁ
బ్రేతకర్మములు సంప్రీతిజేయు
- 379.1 తే. మతఁడు రణంబున నేడు నా యంగమర్మ
నమున నిర్మల దేహుడై నవ్యమహిమ
నపగతాఖిలకల్మషుడై తనర్చి
పుణ్యలోకంబులకునేఁగుఁబుణ్యచరిత

- 380 వ. అని యిట్లు నరసింహదేవుడానతిచ్చిన హిరణ్యకశిపునకుంబ్రహ్మ
దుండు పరలోకక్రియలుజేసి భూసురోత్తములచేతనభిషిక్తుండ
య్యెనయ్యెడంబ్రసాదసంపూర్ణముఖుండైన శ్రీనృసింహదేవునిజూచి
దేవతావ్రముఖసహితుండైన బ్రహ్మదేవుండిట్లనియె
- 381 సీ. దేవదేవాఖిలదేవేశ భూతభా
వన వీడు నాచేతవరముపడసి
మత్స్యష్టిజనులచే మరణంబునొందక
మత్తుడై సకలధర్మములుఁజెఱచి
నేడు భాగ్యంబున నీచేత హతుఁడయ్యెఁ
గల్యాణమమరె లోకములకెల్ల
బాలునీతని మహాభాగవతశ్రేష్ఠుఁ
బ్రతికించితివి మృత్యుభయముఁబాపి
- 381.1 తే. వరముఁగృహజేసితివి మేలు వారిజాక్ష
నీ నృసింహవతారంబు నిష్ఠతోడఁ
దగిలి చింతించువారలు దండధరుని
బాధనొందరు మృత్యువు బారిఁపడరు
- 382 వ. అనిన నరసింహదేవుండిట్లనియె
- 383 క. మన్నించి దేవశత్రుల
కెన్నఁడు నిటువంటి వరములీకుము పాపొ
త్సన్నులకు వరములిచ్చుట
పన్నగములకమృతమిడుట పంకజగర్భా
- 384 వ. అని యిట్లానతిచ్చి బ్రహ్మదిదేవతాసమూహంబుచేఁబూజితుండై
భగవంతుండైన శ్రీనృసింహదేవుండు తిరోహితుండయ్యె ప్రహ్లాదుం
డును శూలికిఁబ్రణమిల్లి తమ్మిచూలికి వందనంబులుజేసిబ్రజాప
తులకు మ్రొక్కి భగవత్కళలైన దేవతలకు నమస్కరించినంజూచి

బ్రహ్మదేవుండు శుక్రాదిమునీంద్రసహితుండై దైత్యదానవరాజ్యం
 బునకుంబ్రహ్మదంబట్టంబుగట్టి యతనిచేతంబూజితుండై దీవించె
 నంతనీశానాది నిఖిలదేవతలు వివిధంబులగునాశీర్వాదంబులచే
 తనా ప్రహ్లాదునిగృతార్థుంజేసి తమ్మిచూలిని ముందటనిడుకొని ని
 జస్థానంబునకుఁజనిరి ఇట్లు విష్ణుదేవుండు నిజపార్శ్వచరులిరు
 వురు బ్రాహ్మణశాపంబునంజేసిబ్రథమజన్మంబున దితిపుత్రులైన
 హిరణ్యాక్ష హిరణ్యకశిపులను వరాహ నారసింహ రూపంబులనవ
 తరించి వధియించె ద్వితీయభవంబున రాక్షసజన్మంబుదాల్చిన
 రావణ కుంభకర్ణులను శ్రీరామరూపంబున సంహరించె తృతీయ
 జన్మంబున శిశుపాల దంతవక్త్రులను పేరులంబ్రసిద్ధివొందినవార
 లను శ్రీకృష్ణరూపంబున ఖండించెనివ్విధంబున మూఁడుజన్మం
 బుల గాఢవైరానుబంధంబున నిరంతరసంభావితధ్యానులై వారలు
 నిఖిలకల్మషవిముక్తులై హరింగదిసిరని చెప్పి నారదుండిట్లనియె

385 ఉ. శ్రీరమణీయమైన నరసింహవిహారమునింద్రశత్రు సం
 హారముఁబుణ్యభాగవతుడైన నిశాచరనాథపుత్ర సం
 చారమునెవ్వడైన సువిచారత విన్నఁబరించినన్ శుభా
 కారముతోడనేభయముఁగల్గని లోకముఁజెందు భూవరా

386 మ. జలజాతప్రభవాదులున్ మనములోఁజర్చించి భాషావళిం
 బలుకన్ లేని జనార్దనాహ్వాయపరబ్రహ్మంబు నీ యింటిలోఁ
 జెలి యై మేనమఱింది యై సచివుడై చిత్తప్రియుండై మహా
 ఫలసంధాయకుడై చరించుటది నీ భాగ్యంబు రాజోత్తమా

త్రిపురాసుర సంహారము

- 387 క. బహుమాయుడైన మయుచే
విహతంబగు హరుని యశము విఖ్యాతజయా
వహముగనీ భగవంతుడు
మహితాత్ముడు మున్నొనర్చె మనుజవరేణ్య
- 388 వ. అనిన ధర్మనందనుండిట్లనియె
- 389 క. ఏ కర్మంబున విభుడగు
శ్రీకంఠుని యశము మయునిచే సుడివడియెన్
వైకుంఠుడెవ్విధంబునఁ
గైకొని తత్కీర్తి చక్కఁగానొనరించెన్
- 390 వ. అనిన నారదుండిట్లనియె
- 391 క. చక్రాయుధబలయుతులగు
శక్రాదులకోహటించి శ్రమముననసురుల్
సక్రోధంబుననరిగిర
విక్రమములు మాని మయుని వెనుకకునధిపా
- 392 వ. ఇట్లు రక్కసులుదన వెనుకజొచ్చిన మాయానిలయుండును దు
ర్ణయుండునునైన మయుండుదన విద్యాబలంబుననయోరజతసు
వర్ణమయంబులై యెవ్వరికిని లక్షింపరాని గమనాగమనంబులు
ను వితర్కింపరాని కర్మశపరిచ్ఛదంబులునుగలిగిన త్రిపురంబుల
నిర్మించి యిచ్చిన నక్తంచరులందఱునందుంబ్రవేశించి కామసంధా
రులై పూర్వవైరంబుదలంచి సనాయకంబులయిన లోకంబుల
నస్తోకంబయిన నిజబలాతిరేకంబున శోకంబునొందించిన

- 393 క. లోకాధినాథులెల్లను
శోకాతురులగుదు శరణజొచ్చిరి దుష్టా
నీకవిదళనాకుండున్
శ్రీకంఠున్ భువనభరణచిత్తోత్కంఠున్
- 394 వ. ఇట్లు సకలలోకేశ్వరుండగు మహేశ్వరుంజేరి లోకపాలకులు ప్రణ
తులై పూజించి కరకమలంబులు ముకుళించి
- 395 క. త్రిపురాలయులగు దానవు
లపరాజితులగుదు మాకునశ్రాంతంబున్
వపురాదిపీడఁజేసెద
రపరాధికులను వధింపుమగజాధీశ
- 396 క. దీనులముగాక యుష్మద
ధీనులమై యుండు మేము దేవాహితదో
గ్రీనులమైనారము బల
హీనులమగు మమ్ముఁగావుమీశాన శివా
- 397 వ. అనిన భక్తవత్సలుండగు పరమేశ్వరుండు శరణాగతులైన గీర్వా
ణుల వెఱవకుండని దుర్వారబలంబున బాణాసనంబుగేలనంది
కొని యొక్క దివ్యబాణంబు సంధించి త్రిపురంబులపయినేసిన
మార్తాండమండలంబున వెలువడు మయూఖజాలంబుల చందం
బునఁదద్బాణంబువలన దేదీప్యమానంబులై యనేకబాణసహస్రం
బులు సంభవించి భూనభోంతరాళంబులు నిండి మండి తెప్పలు
గాఁగుప్పలుగొని త్రిపురంబులపయిఁగప్పెనప్పుడు తద్బాణపావక
హేతిసందోహదందహ్యమానులై గతాసులయిన త్రిపురపురనివా
సులందెచ్చి మహాయోగి యైన మయుండు సిద్ధరసకూపంబున
వైచిన

- 398 క. సిద్ధామృతరసమహిమను
శుద్ధమహావజ్రతుల్యశోభితతనులై
వృద్ధింటిందిరి దానవు
లుద్ధత నిర్హతపావకోపములగుచున్
- 399 క. కూపామృతరససిద్ధిని
దీపితులై నిలిచియున్న దేవాహితులన్
రూపించి చింతనొందెడు
గోపధ్వజుఁజూచి చక్రి కుహనాన్వితుఁడై
- 400 శా. ఉత్సాహంబుననొక్క పాడిమొదవై యూథంబుఘ్రాణించుచున్
వత్సంబై తనవెంట బ్రహ్మ నడవన్ వైకుంఠుఁడేతెంచి యు
ద్యత్సత్త్వంబునఁగూపమధ్వరసముంద్రావెన్ విలోకించుచుం
దత్సభాగ్యనిమగ్నులై మఱచిరా దైత్యుల్ నివారింపగన్
- 401 వ. ఇట్లు విష్ణుండు మోహనాకారంబున ధేనువయి వచ్చి త్రిపురమ
ధ్వకూపామృతరసంబుద్రావిననెఱింగి శోకాకులచిత్తులయిన రస
కూపపాలకులంజూచి మహాయోగియైన మయుండు వెఱఁగుపడి
దైవగతింజింతించి శోకింపక యిట్లనియె
- 402 ఆ. అమరులైన దనుజులైనను నరులైన
నెంత నిపుణులైననెవ్వరైన
దైవికార్థచయముఁదప్పింపగా లేరు
వలదు దనుజులార వగవ మనకు
- 403 వ. అని పలికె అంత విష్ణుండు నైజంబులైన ధర్మవిజ్ఞానవిద్యాతపోవి
రక్తిసమృద్ధిక్రియాశక్తివిశేషంబుల శంభునికీట్రాధాన్యంబు సమర్పిం
చి రథసూతకేతువర్మబాణాసనప్రముఖసంగ్రామసాధనంబులు
చేసినంగైకొని

- 404 మ. శరి యై కార్ముకి యై మహాకవచి యై సన్నాహి యై వాహి యై
సరథుండై సనియంత యై సబలుడై సత్కేతనచ్చత్రుడై
పరమేశుండొక బాణమున్ విడిచెదద్బాణానలజ్వాలలం
బురముల్ కాలె ఛటచ్చటధ్వని నభోభూమధ్యముల్ నిండగన్
- 405 వ. ఇట్లు హరుండు దురవగాహంబులైన త్రిపురంబులనభిజిన్నుహూ
ర్తంబున భస్మంబుచేసి కూల్చిననమర గరుడ గంధర్వ సాధ్య య
క్ష వల్లభులు వీక్షించి జయజయశబ్దంబులుజేయుచుఁగుసుమవ
ర్తంబులు వర్తించిరి ప్రజలు హర్తించిరి బ్రహ్మాదులుగీర్తించిరప్పరస
లు నర్తించిరి దివ్యకాహళదుందుభిరవంబులును మునిజనోత్సవం
బులునుబ్రచురంబులయ్యెనిట్లు విశ్వజనీనంబగు త్రిపురాసురసం
హారంబుననఖిలలోకులును సంతసిల్లి యుండనయ్యవసరంబున
- 406 ఆ. తృణకణముల భంగిద్రిపురంబుల దహించి
పరముడవ్యయుండు భద్రయశుఁడు
శివుఁడు పద్మజాది జేగీయమానుడై
నిజనివాసమునకు నెమ్మిజనియె
- 407 వ. ఇట్లు నిజమాయావిశేషంబున మర్త్యలోకంబున విడంబించుచు
న్న విష్ణునిపరాక్రమవిధానంబులు మునిజనవంధ్యమానంబులై
సకలలోకకల్యాణప్రధానంబులై యుండుననిన విని నారదునకు
ధర్మనందనుండిట్లనియె

వర్ణాశ్రమ ధర్మంబులు

- 408 సీ. అనఘాత్మా సకలవర్ణాశ్రమాచారస
 మృతధర్మమెయ్యది మానవులకు
 నే ధర్మమున నరుండిద్ధ విజ్ఞానము
 భక్తియుఁబ్రాపించుఁబద్మజునకు
 సాక్షాత్సుతుండవు సర్వజ్ఞఁడవు నీకు
 నెఱుఁగరానిది ధర్మమింత లేదు
 నారాయణపరాయణస్వాంతులనఘులు
 శాంతులు సదయులు సాధువృత్తి
- 408.1 ఆ. మెఱయుచున్న ఘనులు మీవంటివారెద్ది
 పరమధర్మమనుచు భక్తిఁదలఁతు
 రట్టి ధర్మరూపమఖిలంబునెఱిఁగింపు
 వినఁగ నిచ్చగలఁదు విమలచరిత
- 409 వ. అనిన నారదుండు ధర్మరాజుంజుచి దాక్షాయణి యందు నిజాంశం
 బుననవతరించి భువనశోభనంబుకొఱకు బదరికాశ్రమంబునఁదపో
 నిరతుండయి యున్న నారాయణునివలన సనాతనంబగు ధర్మం
 బు వింటినది చెప్పెద సకలవర్ణంబుల జనులకు సత్యంబును ద
 యయునునుపవాసాదితపంబును శౌచంబును సైరణయును
 సదసద్వివేకంబును మనోనియమంబును బహిరింద్రియజయం
 బును హింసలేమియును బ్రహ్మచర్యంబును దానంబును యధో
 చితజపంబును సంతోషంబును మార్దవంబును సమదర్శనంబు
 ను మహాజనసేవయు గ్రామ్యంబులయిన కోరికలు మానుటయు
 నిష్ఫలక్రియలు విడుచుటయు మితభాషిత్యంబును దేహంబుగా
 ని తన్ను వెదకికొనుటయునన్నీదకంబులు ప్రాణులకుంబంచి
 యిచ్చుటయుఁబ్రాణులందు దేవతాబుద్ధియునాత్మబుద్ధింజేయుట

యు శ్రీనారాయణచరణస్మరణ కీర్తన శ్రవణ సేవార్చన నమస్కార
దాస్యాత్మసమర్పణ సఖ్యంబులనియెడి త్రింశల్లక్షణంబులుగలుగ
వలయునందు సత్కులాచారుండయి మంత్రవంతంబులయిన గ
ర్భాదానాదిసంస్కారంబులవిచ్చిన్నంబులుగాఁగలవాఁడు ద్విజుం
డు ద్విజునకు యజన యాజనాధ్యయనాధ్యాపన దానప్రతిగ్రహం
బులను షట్కర్మంబులు విహితంబులు రాజునకుఁబ్రతిగ్రహవ్యతి
రిక్తంబులయిన యజనాదికర్మంబులయిదునుబ్రజాపాలనంబును
బ్రాహ్మణులుగానివారివలన దండశుల్కాదులుగొనుటయు విహిత
కర్మంబులు వైశ్యునికిఁగృహివాణిజ్యగోరక్షణాది కర్మంబులును బ్రా
హ్మణకులానుసరణంబులును విహితంబులు శూద్రునకు ద్విజ
శుశ్రూషజేయ వలయు

410 సీ. విను కర్షణాదికవృత్తికంటెను మేలు
 యాచింపనొల్లని యట్టివృత్తి
ప్రాప్తంబుగైకొని బ్రతుకుకంటెను లెస్స
 యనుదినంబును ధాన్యమడిగికోనుట
యాయవారముకంటెనునధిక కళ్యాణంబు
 పఱిగయెన్నుల ధాన్యభక్షణంబు
శిలవృత్తికంటెను శ్రేయమాపణముల
 బడ్డగింజలుదిని బ్రదుకుఁగనుట

410.1 ఆ. యెడరుచోట నృపతికీనాల్గువృత్తులుఁ
దగుఁబ్రతిగ్రహంబుదగదు తలఁప
నాపదవసరములనధముఁడెక్కువజాతి
వృత్తినున్న దోషవిధముగాదు

411 వ. వినుము శిలవృత్తియునుంధవృత్తియు ఋతమనియునయాచిత
వృత్తి యమృతమనియు యాచ్ఛావృత్తి మృతమనియుఁగర్హకవృ

త్తి ప్రమృతమనియునెన్నుదురు అట్టి వృత్తులెఱింగి జీవించుట
మేలు వాణిజ్యంబు సత్సాన్యతమనియు శ్వవృత్తి నీచసేవయని
యుఁబలుకుదురు సర్వవేదమయుండు బ్రాహ్మణుండు సర్వదేవ
మయుండు క్షత్రియుండు బ్రాహ్మణక్షత్రియులకు నీచసేవనంబు
కర్తవ్యంబుగాదు

- 412 క. దమమును శౌచముఁదపమును
శమమును మార్దవముఁగృపయు సత్యజ్ఞాన
క్షమలును హరిభక్తియు హ
ర్దము నిజలక్షణములగ్రజాతికినధిపా
- 413 ఉ. శౌర్యము దానశీలముఁబ్రసాదమునాత్మజయంబుఁదేజమున్
ధైర్యము దేవభక్తియును ధర్మమునర్థముగామమున్ బుధా
చార్యముకుందసేవలును సత్కృతియుంబరితోషణంబు స
ద్వీర్యము రక్షణంబుఁబృథివీవరశీఖర రాజచిహ్నముల్
- 414 క. ధర్మార్థకామవాంఛయు
నిర్మలగురుదేవవిప్రనివహార్చనముల్
నిర్మదభావముఁబ్రమదము
శర్మకరత్వమును వైశ్యజనలక్షణముల్
- 415 ఉ. స్త్రీయములేనివృత్తియు శుచిత్వము సన్నతియున్ నిజేశులన్
మాయలు లేక డాయుటయు మంత్రముజెప్పక పంచయజ్ఞముల్
చేయుటయున్ ధరామరుల సేవయు గోవులరక్షణంబు న
న్యాయములేమియున్మనుజునాథయెఱుంగుముశూద్రధర్మముల్

- 416 సీ. నిలయము పాటించి నిర్మలదేహ యై
 శృంగారమేప్రొద్దుజేయవలయు
 సత్యప్రియాలాపచతురయై ప్రాణేశు
 చిత్తంబు ప్రేమ రంజింపవలయు
 దాక్షిణ్య సంతోష ధర్మమేధాదుల
 దైవతమని ప్రియుడలగువలయు
 నాధుడేపద్ధతి నడచునా పద్ధతి
 నడచి తద్బంధుల నడపవలయు
- 416.1 ఆ. మార్దవమునఁబ్రతికి మజ్జన భోజన
 శయన పాన రతులు జరపవలయు
 విభుఁడు పతితుడైన వెలఁది పాతివ్రత్య
 మహిమఁబుణ్యజేసి మనుపవలయు
- 417 క. తరుణిదన ప్రాణవల్లభు
 హరిభావముగా భజించి యతఁడున్ తానున్
 సిరికైవడి వర్తించును
 హరిలోకమునందు సంతతానందమునన్
- 418 క. ఉపవాసంబులు వ్రతములు
 దపములు వేయేల భర్త దైవతమని ని
 ప్కృపఁటఁగొల్పిన సాధ్వీకి
 నృపవర దుర్లభము లేదు నిఖిలజగములన్
- 419 వ. మఱియు సంకరజాతులయిన రజక చర్మకారక నట బురడ కైవ
 ర్తక ప్లేచ్ఛ బిల్లులనునంత్యజాతులేద్వరకునుజండాలు పుల్కస
 మాతంగ జాతులకునునాయా కులాగతంబులైన వృత్తులఁ జౌర్య
 హింసాదులు వర్జించి సంచరింపవలయు మానవులకుఁబ్రతియు

గంబున నైసర్గికంబులైన ధర్మంబులు రెండు లోకంబులందును
 సుఖకరంబులని వేదవిదులైన పెద్దలు చెప్పుదురు కారుకారున
 దున్నెడు క్షేత్రంబు లావు చెడునందు జల్లిన బీజంబులు నిస్తేజం
 బులై యుండి లెస్సగనంకురింపవు నిరంతరఘృతధారావర్షంబు
 న దహనునకు దాహకత్వంబు లేక శాంతింజెందునందు వేల్చిన
 హవ్యంబులు ఫలంపవు తద్విధంబునననవరతకామానుసంధా
 నంబునగామోన్ముఖంబైన చిత్తంబు కామంబులందనిసి నిష్కా
 మంబై విరక్తి నొందుంగావున సత్త్వస్వభావంబుతోడనెప్పుడుదప్ప
 క నిజవంశానుగతవిహితధర్మంబున వర్తించు నరుండు మెల్లన
 స్వాభావికకర్మపరత్వంబు విడిచి ముక్తి నొందు జాతి మాత్రంబునఁ
 బురుషునికి వర్ణంబు నిర్దేశింపబనిలేదు శమ దమాది వర్ణలక్షణ
 వ్యవహారంబులఁగనవలయునని మఱియు నారదుండిట్లనియె

420 క.

క్రమమున వర్ణంబుల చి
 హ్నములెల్లనుజెప్పఁబడియెనాశ్రమముల ధ
 ర్మములెఱిగించెదనన్నియు
 సమదాహితహృదయశూల సదమలశీలా

421 వ.

వినుము బ్రహ్మచారి మౌంజీకౌపీనయజ్ఞోపవీతకృష్ణాజినపాలాశ
 దండకమండలుధరుండును సంస్కారహీనశిరోహుండును ద
 ర్భహస్తండును శీలప్రశస్తండును మౌనియునై త్రిసంధ్యంబును
 బ్రహ్మగాయత్రి జపించుచు సాయంప్రాతరవసరంబులనర్క
 పావకగురుదేవతోపాసనంబులు చేయుచు గురుమందిరంబున
 కుంజని దాసుని చందంబున భక్తివినయసౌమనస్యంబులుగలిగి
 వేదంబు చదువుచునధ్యయనోపక్రమావసానంబుల గురుచరణం
 బులకు నమస్కరించుచు రేపు మాపును విహితగృహంబుల భి
 క్షించి భైక్ష్యంబు గురువునకు నివేదించి యనుజ్ఞగొని మితభోజ

నంబు కావించుచునర్హకాలంబులనుపవసించుచునంగనలందు
నంగనాసక్తులందుంబ్రయోజనమాత్రభాషణంబులొనర్చుచు గురు
పరాంగనలవలననభ్యంగ కేశప్రసాధన శరీరమర్దన మజ్జన రహస్య
యోగంబులు వర్ణించుచు గృహంబుననుండక జితేంద్రియత్వంబు
న సత్యభాషణుండయి సంచరింపవలయు

422 ఆ. పొలతి దావవహ్ని పురుషుడాజ్యఘటంబు
కరగకుండ రాదు కదిసేనేని
బ్రహ్మ యైనకూతుబట్టకమానఁడు
వడుగుకింతిపొత్తు వలదు వలదు

423 వ. వినుము స్వరూపసాక్షాత్కారంబున దేహి బహిరింద్రియాదికంబ
యిన యింతయునాభాసమాత్రంబుగా నిశ్చయించి యెందాఁక జీ
వుండు స్వతంత్రుడయిన యీశ్వరుండుగాకుండునంతదడవు
నంగనయిది పురుషుండనేననియెడి భేదబుద్ధి మానుట కర్తవ్యం
బుగాదు బ్రహ్మచారి యతి గృహస్థులందెవ్వడైనఁజిత్రంబు పరిప
క్వంబుగాక యద్వైతానుసంధానంబుజేసిన మూఁడుండుగుంపు
న రహస్యంబునఁబుత్రికనైనందాయకుండవలయు

424 చ. శిరమున మేన సంస్కృతులు చేయక చందనభూషణాద్యలం
కరణములెల్ల మాని ఋతుకాలములన్ నిజభార్యఁబొందుచుం
దరుణులజూడఁబాటక ధృతవ్రతుడై మధుమాంసవర్జియై
గురుతరవృత్తితో మెలఁగు కోవిదుడొక్క గృహస్థు భూవరా

425 వ. మఱియు ద్విజుండు గృహస్థుండై గురువువలననుపనిషదంగస
హితంబైన వేదత్రయంబునుబరియించి నిజాధికారానుసారంబుగ
నర్థవిచారంబుజేసి తన బలంబుకొలంది గురువులకునభీష్టంబు
లొసంగి గృహంబుననొండె వనంబుననొండె నైష్ఠికత్వంబునాశ్రయిం

చి యొండెట్రాణులతోడ జీవించుచు గురువునందునగ్ని యందు
నాత్మ యందు సర్వభూతంబులందునద్యుతదర్శనంబుజేయు
చునిందియవ్యసనాది మగ్నుండుగాక యెఱుకగలిగి వర్తించుచు
పరబ్రహ్మంబునొందు

426 క. వినుము వనప్రస్థునకున్
మునికథితములైన నియమములుగలవాచో
పున వనగతుడై మెలగెడి
ఘనుడు మహర్థోకమునకు గమనించు నృపా

427 వ. అటమీద గృహస్థాశ్రమంబు విడిచి వనంబునకుంజని దున్నక
పండెడినీవారాదికంబులగ్నిపక్వంబుజేసి యొండె నామంబులు
చేసి యొండెనర్కపక్వంబులైన ఫలాదులొండె భక్షింపుచు వన్యా
హారంబుల నిత్యకృత్యంబులయిన చరుపురోడాంశంబులొనర్చు
చుట్రుతిదినంబునుబూర్వసంచితంబులు పరిత్యజించి నూతన ద్ర
వ్యంబులు సంగ్రహించుచునగ్నికొఱకుఁబుర్ణశాల యైనఁబర్వతకంద
రంబయిననాశ్రయించుచు హిమ వాయు వహ్ని వర్షాతపంబుల
కు సహించుచు నఖిశ్మశ్రుకేశతనూరుహంబులు ప్రసాధితంబులు
జేయక జటిలుండై వసియించుచు దండాజిన కమండలు వల్కుల
పరిచ్ఛదంబులు ధరియించి పండ్రెండైననెనిమిదైన నాలుగైన రెండైన
నొక వత్సరంబయినదపఃప్రయాసంబున బుద్ధి నాశంబుగాకుండ
ముని యై చరించుచు దైవవశంబున జరారోగంబులచేతఁజిక్కి ని
జధర్మానుష్ఠాన సమర్థుండుగాని సమయంబున నిరశనవ్రతుండ
యి యగ్నులనాత్మారోపణంబుజేసి సన్యసించి యాకాశంబునం
దు శరీరరంధ్రంబులును గాలి యందు నిశ్వాసంబును దేజంబు
లోపలనూష్ణంబును జలంబుల రసంబును ధరణి యందు శల్య
మాంస ప్రముఖంబులును వహ్ని యందు వ్యక్తంబుతోడ వాక్కు

నునిందుని యందు శిల్పంబుతోడఁగరంబులును విష్ణుని యందు
 గతితోడఁబదంబులునుబ్రజాపతి యందు రతితోడనుపస్థంబును
 మృత్యువందు విసర్గంబుతోడఁబాయువును దిక్కులందు శబ్దంబు
 తోడ శ్రోత్రంబును వాయువందు స్పర్శంబుతోడద్వక్కును సూర్య
 నందు రూపంబుతోడఁజక్షువులును సలీలంబులందుఁబ్రచేతస్స
 హిత యయిన జిహ్వయు క్షితి యందు గంధసహితంబయిన
 పూణంబునుజంద్రుని యందు మనోరథంబులతోడ మనంబునుగ
 వి యైన బ్రహ్మ యందు బోధంబుతోడ బుద్ధియు రుద్రునియంద
 హంకారంబుతోడ మమత్వంబును క్షేత్రజ్ఞునియందు సత్త్వంబుతో
 డజిత్రంబునుబరంబునందు గుణంబులతోడ వైకారికంబును డిం
 దించి యటమీదఁబృథివి యందుఁబృథివిని జలంబునందు జలం
 బునుదేజంబునందుఁదేజంబును వాయువునందు వాయువును
 గగనంబునందు గగనంబునునహంకారతత్త్వంబునందునహంకా
 రంబును మహత్తత్త్వంబునందు మహత్తత్త్వంబునుబ్రకృతి యం
 దుబ్రకృతినినక్షరుండైన పరమాత్మ యందు లయంబునొందించి
 చిన్మాత్రావశేషితుండయిన క్షేత్రజ్ఞునినక్షరత్వంబుననెఱింగి ద్వయ
 రహితుండై దగ్ధకాష్ఠుండైన వహ్ని చందంబునబరమాత్మ యైన
 నిర్వికారబ్రహ్మంబునందు లీనుండగావలయు

428 క. అనఘ వనప్రస్థుండై
 చని తద్ధర్మంబులిట్లు సలుపుచు మఱియున్
 మనెనేని సన్న్యసింపం
 జనునట మీదటను ముక్త సంగత్వమునన్

429 వ. ఇట్లు వానప్రస్థాశ్రమంబుజరపి సన్న్యసించి దేహమాత్రావశిష్టం
 డును నిరపేక్షుండును బిక్షుండును నిరాశ్రయుండునునాత్మారా
 ముండును సర్వభూతసముండును శాంతుండునుసమచిత్తుండు

ను నారాయణపరాయణుండునునై కొపీనంబనునాచ్ఛాదక మా
 త్రంబయిన వస్త్రంబు ధరియించి దండాదివ్యతిరిక్తంబులు విసర్జించి
 యాత్మపరంబులుగాని శాస్త్రంబులు వర్జించి గ్రహనక్షత్రాది విద్యల
 జీవింపక భేదవాదంబులయిన తర్కంబులుదర్శింపక యెందును
 బక్షీకరింపక శిష్యులకు గ్రంథంబులు వంచించి యుపన్యసింపక బ
 హువిద్యల జీవింపక మత్తాదివ్యాపారంబులనుల్లసిల్లక పెక్కు ది
 నంబు లొక్కయెడ వసియింపక యూరూరనొక్కొక్క రాత్రి నిలుచు
 చుగార్యకారణవ్యతిరిక్తంబయిన పరమాత్మ యందు విశ్వంబు ద
 ర్శించుచు సదసన్మయంబయిన విశ్వంబునందుబరబ్రహ్మంబయి
 న యాత్మనవలోకించుచు జాగరణ స్వప్న సంద్ధి సమయంబుల
 నాత్మనిరీక్షణంబు చేయుచునాత్మకు బంధమోక్షణంబులు మా
 యామాత్రంబులుగాని వస్తుప్రకారంబున లేవనియును దేహంబు
 నకు జీవితంబు ధ్రువంబుగాదనియును మృత్యువు ధ్రువంబని
 యునునెఱుంగుచు భూతదేహంబుల సంభవనాశంబులకు మూ
 లంబయిన కాలంబుబ్రతీక్షించుచునివ్వధంబున జ్ఞానోత్పత్తి పర్యం
 తంబుఁజరియించి యటమీఁద విజ్ఞానవిశేషంబు సంభవించినఁబర
 మహంసుండయి దండాదిచిహ్నంబులు ధరియించి యొండె ధరి
 యింపక యొండె బహిరంగవ్యక్తచిహ్నండుగాక యంతరంగవ్య
 క్తంబయిన యాత్మానుసంధానంబుగలిగి మనీషి యై బాహ్యను
 సంధానభావంబున మనుష్యులకుఁదనవలననున్మృత్యుబాలమూ
 కల తెఱంగుఁజూపుచుండవలయు

ప్రహ్లాదాజగర సంవాదము

- 430 క. మునివల్లభుఁడజగరుఁడను
సునయుండు హిరణ్యకశిపుసూనుండును ము
న్నొనరించిన సంవాదము
వినుమీ యర్థంబునందు వెలయు నరేంద్రా
- 431 వ. తొల్లి భగవత్ప్రియుండయిన ప్రహ్లాదుండు కతిపయామాత్యసమే
తుండై లొకికతత్త్వంబునెఱింగెడికొఱకు లోకంబుల సంచరించుచు
నొక్క నాఁడు కావేరీతీరంబున సహ్యాపర్వతతటంబున ధూళిధూస
రితంబులయిన కరచరణాద్యవయవంబులతోడ గూఢంబైన నిర్మ
లతేజంబుతోఁగర్మాకారవచోలింగ వర్ణాశ్రమాదులనెవ్వరికినెఱుంగఁ
బడక నేలనిందించుచునజగర వ్రతధరుండైన మునింగని డాయం
జని విధివత్ప్రకారంబుననర్పించి మునిచరణంబులకు శిరంబు
మోపి మ్రొక్కి యతని చరిత్రంబుదెలియనిచ్చయించి యిట్లనియె
- 432 సీ. భూమినుద్యోగి యై భోగి యై యుండెడి
నరునికైవడి మునినాథ నీవు
ఘనశరీరముదాల్చి కదలవు చిత్రము
ద్యమయుక్తునకుగాని ధనము లేదు
ధనవంతునకుగాని తగు భోగములు లేవు
భోగికిగాని సంపూర్ణమైన
తనువులేదుద్యోగధనభోగములు లేక
నేలనూరకపడినిద్రపోవు
- 432.1 ఆ. నీకునెట్లుగలిగె నిరుపమ దేహంబు
సముడవార్యుడవు విశారదుడవు
బుద్ధినిధివి జనులఁబొగడవుదెగడవు
నిద్ర ప్రతిదినంబు నిలుపనేల

- 433 వ. అని యిట్లు ప్రహ్లాదుండడిగిన వికసితముఖుండయి మునీంద్రుం
డు తదీయమధురాలాపసుధారసప్రవాహంబులు కర్ణంబులఁబరి
పూర్ణంబులైననతనినవలోకించి యిట్లనియె
- 434 సీ. ఆంతరంగికదృష్టినంతయునెఱుఁగుదు
వార్యసమ్మతుఁడవీవసురవర్య
విశ్వజంతువుల ప్రవృత్తినివృత్తిల
క్షణముల నీ యెఱుంగనివి లేవు
భగవంతుఁడగుహరి పాయక నీ మనో
వీధి రాజిల్లుచు వెలుఁగుటేని
క్రమమున బహుళాంధకారంబుబరిమార్పుఁ
బరమసాత్వికుఁడవు భద్రబుద్ధి
- 434.1 ఆ. పైన నీవు నన్నునడిగెడుగావున
విన్న ధర్మమెల్ల విస్తరింతు
నిన్నుఁజూడఁగలిగినీతోడిమాటలు
నాత్మశుద్ధిగలిగెననఘచరిత
- 435 వ. వినుము ప్రవాహకారిణి యై విషయంబులచేతంబూరింపరాని తృ
ప్తచేతంబడి కర్మంబులఁబరిభ్రామ్యమాణుండనైన నేను నానావిధ
యోనుల యందుఁబ్రవేశించుచు వెడలుచునెట్లకేలకు మనుష్యదే
హంబు ధరియించి యందు ధర్మంబున స్వర్గద్వారంబునునధ
ర్మంబున శునకసూకరాదితిర్యగ్జంతుయోనిద్వారంబులనొంది క్ర
మ్మఱ మనుష్యుండై పుట్టవలయునని వివేకించి సుఖరక్షణదుఃఖ
మోక్షంబులకొఱకు ధర్మంబు చేయు దంపతులవ్యవహారంబుగని
సర్వక్రియానివృత్తిగలిగిన జీవుండు స్వతంత్రుండై ప్రకాశించునని
నిర్ణయించి భోగంబులు మనోరథజాతమాత్రంబులుగాని శాశ్వతం
బులుగావని పరీక్షించి నివృత్తుండనై యుద్యోగంబు లేక నిద్రించు

చుట్టారట్టభోగంబులననుభవించుచునుండుదు ఇవ్విధంబునఁద
నకు సుఖిరూపంబైన పురుషార్థంబుదన యందుఁగలుగుట యె
ఱుంగక పురుషుండు శైవాలజాలనిరుద్ధంబులైన శుద్ధజలంబుల
విడిచి యెండమావులుజలంబులని పాఱెడు మూడుని వడువున
సత్యంబుగాని ద్వైతంబుజొచ్చి ఘోరసంసారచక్రపరిభ్రాంతుండై దై
వతంత్రంబులైన దేహదులచేతనాత్మకు సుఖంబును దుఃఖనాశం
బునుగోరుచు నిరీశుండైనవాని ప్రారంభంబులు నిష్ఫలంబులగు
అదియునుంగాక మర్త్యునకు ధనంబు ప్రాప్తంబయిననది దుఃఖక
రంబుగాని సుఖకరంబుగాదు లోభవంతులయిన ధనవంతులు
నిద్రాహారంబులు లేక రాజ చోర యాచక శత్రు మిత్రాది సర్వస్థలం
బులందును శంకించుచు దానభోగంబులు మఱచి యుండుదురు
ప్రాణార్థవంతులకు భయంబు నిత్యంబు శోకమోహభయక్రోధరాగ
శ్రమాదులు వాంఛామూలంబులు వాంఛ లేకుండవలయును

436 మ. సరఘల్ గూర్చిన తేనె మానవులకున్ సంప్రాప్తమైనట్లు లో
భరతుల్ గూర్చిన విత్తముల్ పరులకుంబ్రాపించుట్రాప్తాశి యై
తిరుగంబోని మహోరగంబు బ్రదుకున్ దీర్ఘాంగమై యుండియుఁ
జిరకాలంబగువాని వర్తనములంజింతించి యేకాంతిన్

437 క. అజగరమును జుంటిగయు
నిజగురువులుగాఁదలంచి నిశ్చింతుఁడనై
విజనస్థలిగర్మంబుల
గజిబిజి లేకున్నవాఁడ గౌరవవృత్తిన్

- 438 సీ. అజిన వల్కల దుకూలాంబరంబులుగట్టి
 యైనగట్టక యైననలరుచుండు
 నాందోళికా రథ హయ నాగములనెక్కి
 యైననెక్కక యైననరుగుచుండుఁ
 గర్పార చందన కస్తూరికా లేప
 మైన భూరజమైననలదికొందు
 భర్మశయ్యలనైనఁబర్ణశిలాత్పణ
 భస్మంబులందైనబండుచుండు
- 438.1 ఆ. మానయుక్తమైన మానహీనంబైనఁ
 దీయనైన మిగులఁదిక్తమైన
 గుడుతు సగుణమైన గుణవర్ణితంబైన
 నల్పమైనఁజాలనధికమైన
- 439 క. లేదని యెవ్వరినడుగను
 రాదని చింతింపఁబరులు రప్పించినచోఁ
 గాదని యెద్దియు మానను
 భేదము మోదమును లేక క్రీడింతు మదిన్
- 440 క. నిందింపబరులనెన్నఁడు
 వందింపననేకపీడ వచ్చిన మదినా
 క్రందింప విభవములకా
 నందింపఁబ్రకామవర్తనంబుననధిపా
- 441 వ. ఇట్లుగోరికలు లేక యొక్క సమయంబున దిగంబరుఁడైన పిశాచం
 బుచందంబుననుండుచుఁబెక్కుదినంబులుంగోలేఁబెనుఁబాఁప వర్త
 నంబుఁగైకొని నిమీలితలోచనత్వంబుననేకాంతభావంబున విష్ణుని
 యందు వికల్పంబు భేదగ్రాహకచిత్తవృత్తులఁజిత్తంబునర్థరూపవిభ్ర
 మంబుగల మనంబునందు మనంబునునహంకారంబునందున

హంకారంబును మాయయందు మాయనునాత్మానుభూతి యం
దు లయంబునొందించి సత్యంబు దర్శించుచు విరక్తి నొంది స్వాను
భవంబుననాత్మస్థితుండనై యుండుదు నీవు భగవత్పరుండవు
గావున రహస్యంబైన పరమహంసధర్మంబు స్వానుభవగోచరంబై
న తెఱంగున నీకు హృద్గోచరంబగునట్లు చెప్పితి ననిన విని

442 క. ఘనునజగరమునివల్లభు
దనుజేంద్రుఁడు పూజ చేసి తగ వీడ్కొని నె
మ్మనమున సంతోషించుచుఁ
జనియెన్ నిజ గేహమునకు శశికులతిలకా

443 వ. అనిన యుధిష్ఠరుండిట్లనియె

444 క. ననుఁబోటి జడగృహస్థుఁడు
మునివల్లభ యిట్టి పదవి మోదంబుననే
యనువునఁజెందును వేగమ
వినిపింపుము నేఁడు నాకు విజ్ఞాననిధి

ఆశ్రమాదుల ధర్మములు

445 వ. అనిన నారదుండిట్లనియె గృహస్థుండయినవాఁడు వాసుదేవార్చ
ణంబుగా గృహోచితక్రియలనుసంధించుచు మహామునుల సేవి
చి వారలవలన నారాయణదివ్యావతారకథాకర్ణనంబు చేయుచు
నర్హ్యైవిహితకాలంబుల శాంతజనులంగూడి మెలంగుచుబుత్తమి
త్రకళత్రాది సంగంబులుగలలవంటివని యెఱుంగుచు లోపలనాస
క్తి లేక సక్తునికైవడి వెలుపలఁబురుషకారంబులోనర్చుచుఁదగు
లంబు లేక విత్తంబులిచ్చి జనకసుతసోదరసఖజ్ఞాతిజనుల చిత్తం
బులు సమ్మదాయత్తంబులుగావించుచు ధనధాన్యవిధానదైవల

బ్బంబులవలననభిమానంబు మాని యనుభవించుచు గృహక్షేత్రం
 బులజొచ్చి యుదరపూరణమాత్రంబు దొంగిలినవాని దండింపక
 భుజగ మృగ మూషిక మర్కట మక్షికా ఖరోష్ఠంబుల హింసింపక
 పుత్రుల భంగినీక్షించుచు దేశకాలదైవంబులకొలందిని ధర్మార్థకా
 మంబులబ్రవర్తించుచు శునక పతిత చండాలాదులకైన భోజ్యప
 దార్థంబులుదగిన భంగినిచ్చుచు నిజవృత్తిలబ్ధంబులగునశనాదు
 లచేత దేవ ఋషి పితృ భూత మానవుల సంతర్పించుచుఁబంచ
 మహాయజ్ఞావశేషంబులనంతర్యామిపురుష యజనంబునునాత్మ
 జీవనోపాయంబును సమర్థించుచునుండవలయు

- 446 ఆ. జనకగురులనైనఁజంపునర్థమునకై
 ప్రాణమైన విడుచు భార్యకొఱకు
 నట్టి భార్యఁబురుషుఁడతిథిధిశుశ్రూష చే
 యించిగెలుచునజితునీశునైన
- 447 ఆ. పరముఁడీశ్వరుండు బ్రాహ్మణముఖమున
 నాహరించి తుష్టుఁడయిన భంగి
 నగ్నిముఖమునందు హవ్యరాసులుగొని
 యైనఁదుష్టి నొందఁడనఘచరిత

- 448 వ. కావున గృహస్థుండు బ్రాహ్మణులందును దేవతలందును మర్త్య
 పశుప్రముఖజాతులందునునంతర్యామియు బ్రాహ్మణాననుండు
 నునైన క్షేత్రజ్ఞునందునయ్యె కోరికలు సమర్పించి సంతర్పణంబుజే
 యవలయు బాధ్రపదంబునఁగృష్ణపక్షంబునందును దక్షిణోత్తరా
 యణంబులందును రేయింబగలు సమమైనకాలంబులందును
 వ్యతీపాతంబులందును దినక్షయంబునందును సూర్యచంద్రగ్రహ
 ణంబులందును శ్రవణ ద్వాదశి యందును వైశాఖ శుక్ల తృతీయ
 యందునుగార్తిక శుక్ల నవమి యందును హేమంతశిశిరంబులలో

ను నాలుగష్టకలందును మాఘ శుక్ల సప్తమి యందును మాస
నక్షత్రంబులతోడంగూడిన పున్నములందును ద్వాదశితోడంగూడి
న యుత్తరాత్రయ శ్రవణానురాధలందునునుత్తరాత్రయ సహితం
బులయిన యేకాదశుల యందును జన్మనక్షత్రయుక్త దివసంబు
లందును మఱియుఁబ్రశస్తకాలంబులందును జననీజనకబంధుజ
నులకు శ్రాద్ధంబులును జపహోమస్నానవ్రతంబులును దేవబ్రా
హ్మణసమారాధనంబులునునాచరింపవలయు భార్యకుఁబుంస
వనాదికంబునునపత్యంబునకు జాతకకర్మాదికంబునుదనకు య
జ్ఞదీక్షాదికంబునుబ్రేతజనులకు దహనాదికంబును మృతదివసం
బున సాంవత్సరికంబును జరుపవలయు

449 మ. వినుమే దేశములన్ దయాగుణతపోవిద్యాన్వితంబైన వి
ప్రనికాయంబు వసించునేర్థలములన్ భాగీరథీముఖ్య వా
హినులుండున్ హరిపూజలెయ్యెడల భూయిష్ఠప్రకారంబులం
దనరున్ భూవర యట్టిచోటులఁదగున్ ధర్మంబులంజేయఁగన్

450 క. హరి యందు జగములుండును
హరిరూపము సాధుపాత్రమందుండు శివం
కరమగు పాత్రముగలిగిన
నరయఁగనది పుణ్యదేశమనఁఁచరిత్రా

451 వ. మఱియు గురుక్షేత్రంబును గయాశీర్షంబునుబ్రయాగంబునుబుల
హాశ్రమంబును వైమిశంబును ఫాల్గుణంబును సేతువునుబ్రభాసం
బునుగుశస్థలియును వారణాసీయు మధురాపురియునుబంపా
బిందు సరోవరంబులును నారాయణాశ్రమంబును సీతారామాశ్ర
మంబును మహేంద్రమలయాదులయిన కులాచలంబులును హ
రిప్రతిమార్చనప్రదేశంబులును హరిసేవాపరులయిన పరమభాగ

వతులు వసించెడి పుణ్యక్షేత్రంబులును శుభకాముండైనవాడు
సేవింపవలయు

- 452 ఆ. భూవరేంద్ర యిట్టి పుణ్యప్రదేశంబు
లందు నరుడు చేయునట్టి ధర్మ
మల్పమైననది సహస్రగుణాధిక
ఫలమునిచ్చు హరికృపావశమున
- 453 వ. వినుము చరాచరంబయినవిశ్వమంతయు విష్ణుమయంబగుటజే
సి పాత్రనిర్ణయనిపుణులైన విద్వాంసులు నారాయణుండు ముఖ్య
పాత్రంబని పలుకుదురు దేవముషులును బ్రహ్మపుత్రులైన సనకా
దులునునుండ భవదీయ రాజసూయంబుననగ్రపూజకు హరి స
మృతండుయ్యెననేక జంతుసంఘాతకీర్ణంబైన బ్రహ్మాండపాదపం
బునకు నారాయణుండు మూలంబు తన్నిమిత్రంబు నారాయణ
సంతర్పణంబు సకలజంతుసంతర్పణంబని యెఱుంగుము ఋషి
నర తిర్యగమర శరీరంబులు పురంబులు వాని యందుఁదారత
మ్యంబులతోడ జీవరూపంబున భగవంతుడయిన హరివర్తిండు
టంజేసి పురుషుండనబ్రసిద్ధుండయ్యెనందుఁదిర్యగ్జాతులకంటెన
ధికత్వంబు పురుషుని యందు విలసిల్లుటంజేసి పురుషుండు
పాత్రంబు పురుషులలోన హరితనువైన వేదంబును ధరించుచు
సంతోషవిద్యాతపోగరిష్ఠుండైన బ్రాహ్మణుండు పాత్రంబు బ్రాహ్మణ
లలోననాత్మజ్ఞానపరిపూర్ణుండయిన యోగి ముఖ్యపాత్రంబని ప
లుకుదురు పరస్పరపాత్రంబులకు సహింపని మనుష్యులకుఁబూ
జసార్థంబుగాఁద్రేతాయుగంబునందు హరిప్రతిమలుగల్గింపబడి
యె కొందఱు ప్రతిమార్చనంబు చేయుదురు పాత్రపురుషద్వేషు
లైనవారలకునట్టి ప్రతిమార్చనంబు ముఖ్యార్థప్రదంబుగాదు మం
దాధికారులకుఁబ్రతిమార్చనంబు పురుషార్థప్రదంబగును

- 454 ఆ. అఖిలలోకములకు హరి దైవతము చూడ
హరికి దైవతము ధరాధినాథ
పదపరాగలేశ పంక్తిచేద్రైలోక్య
పావనంబుజేయు బ్రాహ్మణుండు
- 455 వ. అట్టి బ్రాహ్మణజనులందుగర్మనిష్ఠులుద్రవోనిష్ఠులు వేదశాస్త్రనిష్ఠు
లు జ్ఞానయోగనిష్ఠులునై కొందఱు వర్తింతురందు జ్ఞాననిష్ఠునికిన
నంతఫలకామియైన గృహస్థుండు పితృజనులనుద్దేశించి కవ్యంబు
లును దేవతలనుద్దేశించి హవ్యంబులునుబెట్టుట ముఖ్యంబు దైవ
కార్యంబునకునిరువురనైననొకరినైనబిత్తుకార్యంబునకు మువ్వురి
నైననొకరినైన భోజనంబు చేయింపవలయు ధనవంతునైనను
శ్రాద్ధవిస్తారంబు కర్తవ్యంబుగాదు దేశకాలప్రాప్త కందమూలఫలాది
కంబయిన హరినైవేద్యంబున విధిచోదితప్రకారంబుగా శ్రద్ధతోడఁబా
త్రంబునందుఁబెట్టిన యన్నంబుగామదుహంబయి యక్షయఫల
కారి యగు ధర్మతత్త్వవేది యైనవాఁడు శ్రాద్ధంబులందు మాంసపు
దానంబుజేయక భక్షింపక చరింపవలయు కంద మూలాది దానం
బుననయ్యెడి ఫలంబు పశుహింసనంబున సంభవింపదు ప్రాణ
హింస చేయక వర్తించుటకంటె మిక్కిలి ధర్మంబు లేదు యజ్ఞవిదు
లైన ప్రోడలు నిష్కాములై బాహ్యకర్మంబులు విడిచి యాత్మ జ్ఞాన
దీపంబులందుగర్మమయంబులయిన యజ్ఞంబులనాచరింతురు
- 456 క. పశువులఁబొరిగొని మఖములు
విశదములుగఁజేయు బుధుని వీక్షించి తమున్
విశసనము చేయునో యని
క్రశిమన్ బెగడొందు భూతగణము నరేంద్రా

457 వ. అదిగావున ధర్మవేది యయినవాఁడు దైవప్రాప్తంబులయిన కంద
 మూలాదికంబులచేత నిత్యనైమిత్తికక్రియలజేయవలయు నిజధ
 ర్మబాధకంబయిన ధర్మంబునుబరధర్మప్రేరితంబయిన ధర్మంబు
 నునాభాసధర్మంబునుబాషండధర్మంబునుగపటధర్మంబును ధ
 ర్మజ్ఞుండయినవాఁడు మానవలయు నైసర్గికధర్మంబు దురితశాం
 తి సమర్థంబగు నిర్దనుండు ధర్మార్థంబు యాత్రజేయుచునైన ధ
 నంబుగోరవలదు జీవనోపాయంబునకునిట్టట్టుదిరుగక కార్పణ్యం
 బు లేక జీవించుచు మహాసర్పంబు తెఱంగున సంతోషంబుననా
 త్మారాముండై యెద్దియుంగోరకబ్రదికెడి సుగుణునికింగల సుఖం
 బుగామలోభంబుల దశదిశలంబరిధావనంబుచేయువానికి సిద్ధిం
 పదు పాదరక్షలుగలవానికి శర్యరాకంటకాదులవలన భయంబు
 లేక మెలంగనలవడు భంగిగామంబులవలన నివృత్తిగలవానికి నె
 ల్లకాలంబును భద్రంబగు ఉపస్థమునకును జిహ్వదైన్యంబునకు
 నుబురుషుండు గృహపాలకశునకంబుకైవడి సందరించుచు సం
 తుష్టి లేక చెడు సంతోషిగాని విప్రుని విద్యాతపోవిభవయశంబులు
 నిరర్థకంబులగు ఇంద్రియలోలత్వంబున జ్ఞానంబు నశించు సకల
 భూలోక భోగంబులు భోగించియు దిగ్విజయంబు చేసియు బుభు
 క్షాపిషాసలవలనగామపారంబును హింసవలనగ్రోధపారంబును
 జేరుట దుర్లభంబు సంకల్పవర్జనంబునంగామంబునుగామవర్జనం
 బునగ్రోధంబునునర్ధానర్థదర్శనంబున లోభంబునునద్వైతానుసం
 ధానంబున భయంబునునాత్మానాత్మ వివేకంబున శోకమోహంబు
 లును సాత్వికసేవనంబునదంభంబును మౌనంబున యోగాంతరా
 యంబును శరీరవాంఛ లేమిని హింసయు హితాచరణంబున భూ
 తజంబయిన దుఃఖంబును సమాధిబలంబున దైవికవ్యధయుట్రా
 ణాయామాదికంబున మన్మథవ్యధయు సాత్త్వికాహారంబుల నిద్ర
 యు సత్త్వగుణంబున రజస్తమంబులునునుపశమంబున సత్త్వం

ఋను గురుభజనకుశలుడై శీలంఋన జయింపవలయు

- 458 క. హరిమహిమదనకుఁజెప్పిన
గురువున్ నరుఁడనుచుఁదలచి కురితభక్తిం
దిరుగు పురుషుశ్రమ మెల్లను
కరిశౌచముక్తియ నిరర్థకంబగు నధిపా
- 459 ఉ. ఈ వనజాతనేత్రుఁబరమేశు మహాత్ముఁబ్రధానపూరుషున్
దేవశరణ్య సజ్జనవిధేయుననంతుఁబురాణయోగసం
సేవితపాదపద్ముఁడమ చిత్తమునన్ నరుఁడంచు లోకులి
చ్చావిధిఁజూచుచుండుదురు సన్మతి లేక నరేంద్రచంద్రమా
- 460 వ. వినుము షడింద్రియంబులలోననొకటి యందుఁదత్పరులై యిచ్చా
పూరణవిధానంబులఁజరితార్థలమైతిమనువారలు ధారణాభ్యాస
సమాధియోగంబుల సాధింప లేరు కృషిప్రముఖంబులు సంసార
సాధనంబులుగాని మోక్ష సాధనంబులుగావు కుటుంబ సంగంబు
నఁజిత్తవిక్షేపంబగు చిత్తవిజయప్రయత్నంబున సన్న్యసించి సం
గంబు వర్జించి మితంబయిన బిఱ్ఱాన్నంబు భక్షించుచు శుద్ధవివిక్త
సమప్రదేశంబుననొక్కరుండువాసీనుండై సుస్థిరత్వంబునబ్రణవో
చ్చారణంబు చేయుచు రేచకపూరకకుంభకంబులఁబ్రాణాపానంబు
ల నిరోధించి కామహతంబయిన చిత్తంబునబరిభ్రమణంబు మాని
కామవిసర్జనంబు చేసి మరలునంతకు నిజానాసాగ్రనిరీక్షణంబు చే
యుచునివ్వధంబున యోగాభ్యాసంబు చేయువాని చిత్తంబు కాష్ఠ
రహితంబయిన వహ్ని తెఱంగున శాంతింజెందు కామాదులచేత
వేధింపబడక ప్రశాంత సమస్తవృత్తంబయిన చిత్తంబు బ్రహ్మసుఖ
సమృద్ధనంబున లీనంబై మఱియునెగయ నేరదు

- 461 మ. ధరణీదేవుడు సన్న్యసించి యతి యై ధర్మార్థకామంబులం
బరివర్జించి పునర్విలంబమునదత్తారంభి యౌనేని లో
భరతింగ్రక్కిన కూడు మంచిదనుచున్ భక్షించి జీవించు దు
ర్నరు చందంబున హాస్యజీవనుడగున్ నానాప్రకారంబులన్
- 462 క. మలమునగ్రిమియునుబడు క్రియ
నిలబడునొడలాత్మగాదు హేయంబనుచుం
దలఁతురు తజ్ఞులు పొగడుదు
రలసతనొడలాత్మయనుచునజ్ఞలిలీశా
- 463 ఆ. వ్రతము మానదగదు వడుగుగుఱ్ఱునికిని
గ్రియలు మానదగదు గృహగతునికి
దపసికూరనుండదగదు సన్న్యాసికిఁ
దరుణితోడి పొత్తు తగదు తగదు
- 464 సీ. రథముమేనెల్ల సారథి బుద్ధి యింద్రియ
గణము గుఱ్ఱములు పగ్గములు మనము
ప్రాణాదిదశవిధపవనంబులిరుసు ధ
ర్మాధర్మగతులు రథాంగకములు
బహుళతరంబైన బంధంబు చిత్తంబు
శబ్దాదికములు సంచారభూము
లభిమానసంయుతుండయిన జీవుడు రథి
ఘనతరప్రణవంబు కార్ముకంబు
- 464.1 తే. శుద్ధజీవుండు బాణంబు శుభదమైన
బ్రహ్మమంచిత లక్ష్యంబు పరులు రాగ
భయ మద ద్వేష శోక లోభ మోహ
మాన మత్సరముఖములు మానవేంద్ర

- 465 వ. ఇట్లు మనుష్య శరీరరూపంబయిన రథంబుదన వశంబు చేసికొని
మహాభాగవతచరణకమలసేవానిశితంబయిన విజ్ఞానఖడ్గంబు ధరి
యించి శ్రీమన్నారాయణకరుణావలోకనబలంబున రాగాదిశత్రుని
ర్యూలనంబుగావించి ప్రణవబాణాసనంబున శుద్ధజీవశరంబును
సంధించి బ్రహ్మమనియెడి గుఱి యందుఁబడవేసి యహంకారరథి
కుండు రథికత్వంబు మాని నిజానందంబుననుండవలయునట్టి
విశేషంబు సంభవింపని సమయంబున బహిర్ముఖంబులయిన
యింద్రియఘోటకంబులు బుద్ధిసారథిసహితంబులై స్వాభిమాన
రథికుని ప్రమత్తత్వంబుందెలిసి ప్రవృత్తిమార్గంబునొందించి విషయ
శత్రుమధ్యంబునంగూల్చిన
- 466 ఆ. విషయ శత్రులెల్ల విక్రాంతితోడ సా
రథిసమేతుఁడయిన రథికుఁబట్టి
యుగ్రతిమిరమృత్యుయుతమగు సంసార
కూపమధ్యమందుఁగూల్తురథిపా
- 467 వ. వినుము వైదికకర్మంబు ప్రవృత్తంబును నివృత్తంబునునన రెండు
దెఱంగులయ్యెనందుబ్రవృత్తంబునఁబునరావర్తనంబును నివృత్తం
బున మోక్షంబును సిద్ధించు ప్రవృత్తకర్మంబులోన నిష్టాపూర్తంబు
లన రెండుమార్గంబులుగలవందు హింసాద్రవ్యమయకామ్యరూపం
బులయిన దర్శపూర్ణమాసపశుసోమయాగవైశ్వదేవబలిహారణ
ప్రముఖంబులయిన యాగాదికంబులిష్టంబులు దేవతాలయ వన
కూప తటాక ప్రముఖంబులు పూర్తంబులు ప్రవృత్తకర్మంబున దే
హంబు విడిచి దేహాంతరారంభంబునొందు దేహి హృదయార్గంబు
వెలుంగు వానితోడనింద్రియంబులంగూడి భూతసూక్ష్మయుక్తుండై
ధూమదక్షిణాయనకృష్ణపక్షరాత్రిదర్శంబులవలన సోమలోకంబుఁ
జేరి భోగోపసానంబున విలీనదేహుండై వృష్టి ద్వారంబునగ్రమం

బుననోషధిలతాన్న శుక్లరూపంబులంబ్రాపించి భూమియందు జ
 న్నించునిది పునర్భవరూపంబయిన పితృమార్గంబు నివృత్తకర్మ
 నిష్ఠుండయినవాఁడు జ్ఞానదీప్తంబులయిన యింద్రియంబులందుఁ
 గ్రియాయజ్ఞంబులు యజించి యింద్రియంబుల దర్శనాది సంకల్ప
 మూలంబయిన మనంబునందు వికారయుక్తంబయిన మనంబు
 ను వాక్కునందు విద్యావిలక్షణ యయిన వాక్కును వర్ణసముదా
 యమునందు వర్ణసముదాయంబును అకారాది సర్వత్రయాత్మ
 కంబయిన యోకారంబునందునోకారంబును బిందువందు బిం
 దువును నాదంబునందు నాదంబునుబ్రాణంబునందుబ్రాణంబు
 ను బ్రహ్మమందు నిలుపవలయును దేవమార్గంబయిన యుత్తరా
 యణశుక్లపక్షదివాప్రాహ్లాపూర్ణిమా రాకలవలన సూర్యద్వారంబున
 బ్రహ్మలోకంబునందుఁజేరి భోగావసానంబున స్థూలోపాధి యైన వి
 శ్వంధై స్థూలంబును సూక్ష్మంబునందు లయించి సూక్ష్మోపాధి
 యైన తైజసుంధై సూక్ష్మంబునుగారణంబునందు లయించి కార
 ñోపాధి యైన ప్రాజ్ఞంధై కారణంబును సాక్షిస్వరూపంబునందు ల
 యించి తుర్యంధై సూక్ష్మలయంబునందు శుద్ధాత్మంధై యివ్వి
 ధంబున ముక్తుండగును

468 ఆ. అమరనిర్మితంబులై యొప్పు పితృదేవ
 సరణులెవ్వఁడెఱుగు శాస్త్రదృష్టి
 నట్టివాఁడు దేహి యై మోహముననొందఁ
 డతశయించు బుద్ధినవనినాథ

469 వ. వినుము దేహదులకుఁగారణత్వంబున నాది యందునునవధి
 త్వంబుననంతమందునుగలుగుచు బహిరంగంబున భోగ్యంబును
 నంతరంగంబున భోక్తయుబరంబుననపరంబును జ్ఞానంబున జ్ఞే
 యంబును వచనంబున వాచ్యంబునునప్రకాశంబునబ్రకాశంబు

నునైన వస్తువునకు వేటొండు లేదు ప్రతిబింబాదికంబు వస్తుత్వం
 బునంజేసి వికల్పితంబై తలంపంబడు భంగినైంద్రియకంబైన స
 ర్వంబునునర్థత్వంబున వికల్పితంబయి తోడుంగాని పరమార్థం
 బుగాదు దేహాదికంబులు మిథ్యాత్మకంబులు వానికి హేతువుల
 యైన క్షితిప్రముఖంబులకును మిథ్యాత్వంబగుట సిద్ధంబు పర
 మాత్మకునవిద్యచేతనెంతదడవు వికల్పంబుదోడునంతదడవును
 భ్రమంబునుదోడు అవిద్యానివృత్తి యైన సర్వంబును మిథ్య య
 ని శాస్త్రవిధినిషేధంబులు కలలోపల మేలుగన్న తెఱంగగు భావా
 ద్వైత క్రియాద్వైత ద్రవ్యాద్వైతంబులు మూడుగలవందుఁబటతం
 తు న్యాయంబునఁగార్యకారణంబులందు వస్త్రైకత్వాలోచనంబు
 చేసి వికల్పంబు లేదని భావించుట భావాద్వైతంబు మనోవాక్యా
 యకృతంబులైన సర్వకర్మంబులను ఫలభేదంబుజేయక పరబ్ర
 హ్మార్పణంబుజేయుట క్రియాద్వైతంబు పుత్ర మిత్ర కళత్రాది సర్వ
 ప్రాణులకుందనకును దేహంబునకుంబంచభూతాత్మకత్వంబున
 భోక్త యొక్కండను పరమార్థత్వంబుననర్థకామంబుల యెడనైక్య
 దృష్టిజేయుట ద్రవ్యాద్వైతంబు నేర్పుననాత్మతత్త్వానుభవంబున
 నద్వైతత్రయంబును విలోకించి వస్తుభేదబుద్ధియుఁగర్మభేదబుద్ధి
 యు స్వకీయపరకీయబుద్ధియు స్వప్నంబులుగాఁదలంచి ముని
 యైన వాఁడు మానవలయు

- 470 క. వాదములు వేయునేటికి
 వేదోక్త విధింజరించు విబుధుఁడు గృహమం
 దాదరమున నారాయణ
 పాదంబులుగొలిచి ముక్తిపదమునకేగున్

- 471 శా. భూపాలోత్తమ మీరు భక్తిగరిమస్సూర్తిన్ సరోజేక్షణ
 శ్రీపాదాంబుజయుగ్మమున్ నియతులై సేవించి కాదే మహా
 గ్రాపత్సంఘములోనఁజిక్కక సమస్తాశాంతనిర్దోతలై
 యేపారంగ మఖంబు చేసితిరి దేవేంద్రప్రభావంబునన్

నారదుని పూర్వజన్మ వృత్తాంతము

- 472 వ. వినుము పోయిన మహాకల్పంబునందు గంధర్వులలోననుపబర్హ
 ణుండను పేర గంధర్వుండనైన నేను సౌందర్యమాధుర్యగాంభీర్యా
 ది గుణంబుల సుందరులకుబ్రియుండనై క్రీడించుచునొక్కనాడు
 విశ్వసృష్టలైన బ్రహ్మలు దేవసత్రమనియెడి యాగంబులోన నారా
 యణకథలు గానంబు చేయుకొఱకునప్పరోజనులను గంధర్వుల
 నుంజీరిన
- 473 ఆ. క్రతువులోనికేను గంధర్వగణముతోఁ
 గలసిపోయి విష్ణుగాఢలచట
 గొన్ని పాడి సతులఁగూడి మోహితుఁడనై
 తలఁగి చనితినంత ధరణినాథ
- 474 క. వారిజగంధుల పొత్తున
 వారింగైకొనక తలఁగి వచ్చిన బుద్ధిన్
 వారెఱిగి శాపమిచ్చిరి
 వారింపఁగరాని రోషవశముననధిపా
- 475 ఆ. పంకజాక్షునిచటఁబాడక కామిన్
 గణముగూడి చనిన కల్మషమున
 దగ్ధకాంతివగుచు ధరణీతలంబున
 శూద్రజాతిసతికి సుతుఁడవగుము
- 476 వ. అని యిట్లు విశ్వసృష్టలు శపించిననొక బ్రాహ్మణదాసికిఁబుత్రుండ

నై జన్మించి యందు బ్రహ్మవాదులైన పెద్దలకు శుశ్రూష చేసిన
భాగ్యంబుననిమ్మహాకల్పంబునందు బ్రహ్మపుత్రుండనై జన్మించితి

477 ఆ. కౌశలమున మోక్షగతికి గృహస్థుడే
ధర్మమాచరించి తగిలి పోవు
నట్టి ధర్మమెల్లనతి విశదంబుగాఁ
బలుకఁబడియె నీకు భవ్యచరిత

478 మ. అఖిలాధారుడజాదిదుర్లభుడు బ్రహ్మాంబైన విష్ణుండు నీ
మఖమందర్చితుడై నివాసగతుడై మర్త్యాకృతిన్ సేవ్యుడై
సఖి యై చారకుడై మనోదయితుడై సంబంధి యై మంత్రి యై
సుఖదుండయ్యె భవన్మహిమదాఙ్గోద్యంబు ధాత్రీశ్వరా

479 వ. అని యిట్లు నారదుండు చెప్పిన వృత్తాంతంబంతయు విని ధర్మ
నందనుండు ప్రేమవిహ్వలుండయి వాసుదేవునింబూజించె వాసు
దేవ ధర్మనందనులచేతఁబూజితుండై నారదముని దేవమార్గంబు
నంజనియెనని శుకయోగీంద్రుండు పాండవపౌత్రునకుంజెప్పెనని
సూతుండు శౌనకాదులకుంజెప్పిన

స్తోత్రము

480 క. రాజీవసదృశలోచన
రాజీవభవాదిదేవరాజివినుతవి
బ్రాజితకీర్తిలతావృత
రాజీవభవాండభాండ రఘుకులతిలకా

481 మాలిని. ధరణిదుహితృరంతా ధర్మమార్గానుగంతా
నిరుపమనయవంతా నిర్జ్వరారాతిహంతా
గురుబుధసుఖకర్తా కుంభినీచక్రభర్తా
సురభయపరిహర్తా సూరిచేతోవిహర్తా

- 482 చ. హరపటుచాపఖండన మహద్భుతవిక్రమశౌర్యభండనా
శరనిధిగర్వభంజన రసాతనయాహ్వాదయాబ్జరంజనా
తరుచరసైన్యపాలన సుధాంధసమౌనిమనోజ్ఞఖేలనా
సరసిజగర్భసన్నత నిశాచరసంహర త్రైజగన్నుతా

ప్రణీతము

- 483 గ. ఇది శ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిచిత్రకేసనమంత్రిపుత్ర సహ
జపాండిత్య పోతనామాత్యప్రణీతంబయిన శ్రీమహాభాగవతంబను
మహాపురాణంబునందు ధర్మనందనునకు నారదుండు హిరణ్యాక్ష
హిరణ్యకశిపుల పూర్వజన్మవృత్తాంతంబు చెప్పుటయు హిరణ్యక
శిపుదితిసంవాదంబును సుయజ్ఞోపాఖ్యానంబును యమసల్లాపం
బును బ్రహ్మవరలాభగర్వితుండైన హిరణ్యకశిపుచరిత్రంబును బ్ర
హ్మదవిద్యాభ్యాసకథయునుబ్రహ్మదహిరణ్యకశిపు సంవాదంబునుబ్ర
హ్మదవచనంబుప్రతిష్ఠింప హరి నరసింహరూపంబుననావిర్భవించి
హిరణ్యకశిపుని సంహరించి ప్రహ్లాదునకునభయంబిచ్చి నిఖిలదేవ
తానివహప్రహ్లాదాదిస్తూయమానుండై తిరోహితుండగుటయుద్రిపు
రాసురవృత్తాంతంబునునీశ్వరుండు త్రిపురంబుల దహించుటయు
వర్ణాశ్రమధర్మవివరణంబునుబ్రహ్మాదాజగర సంవాదంబును స్వధ
ర్మప్రవర్తకుడగు గృహస్థుండు ముక్తుండగు మార్గంబు నారదుం
డు ధర్మరాజునకుఁదెలుపుటయు నారదుని పూర్వజన్మవృత్తాం
తంబునునను కథలుగల సప్తమస్కంధము సంపూర్ణము.

INTRO

Bhagavatham is a scripture of Hindu religion. It originated in ancient times. That is in Sanskrit, the mother of Indian languages, by the Vyasa. Subsequently, in 15 / 16 century AD, rewritten by one Bammara Pothana in Telugu an Indian language.

It is a socio – religious work. Contains number of stories well concatenated and decorated. No compulsion to read as a whole, you can read any part and be happy. Repeated readings multiplies happiness

The Telugu version uses both prose and poetic styles generically called padhyamu. The work, as asserted by Pothana, is made intentionally to be pleasing for both lay men and learned ones.

This book is 7th out of the 12 chapters of the Bhagavatham containing 483 out of about 9000 stanzas.